

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

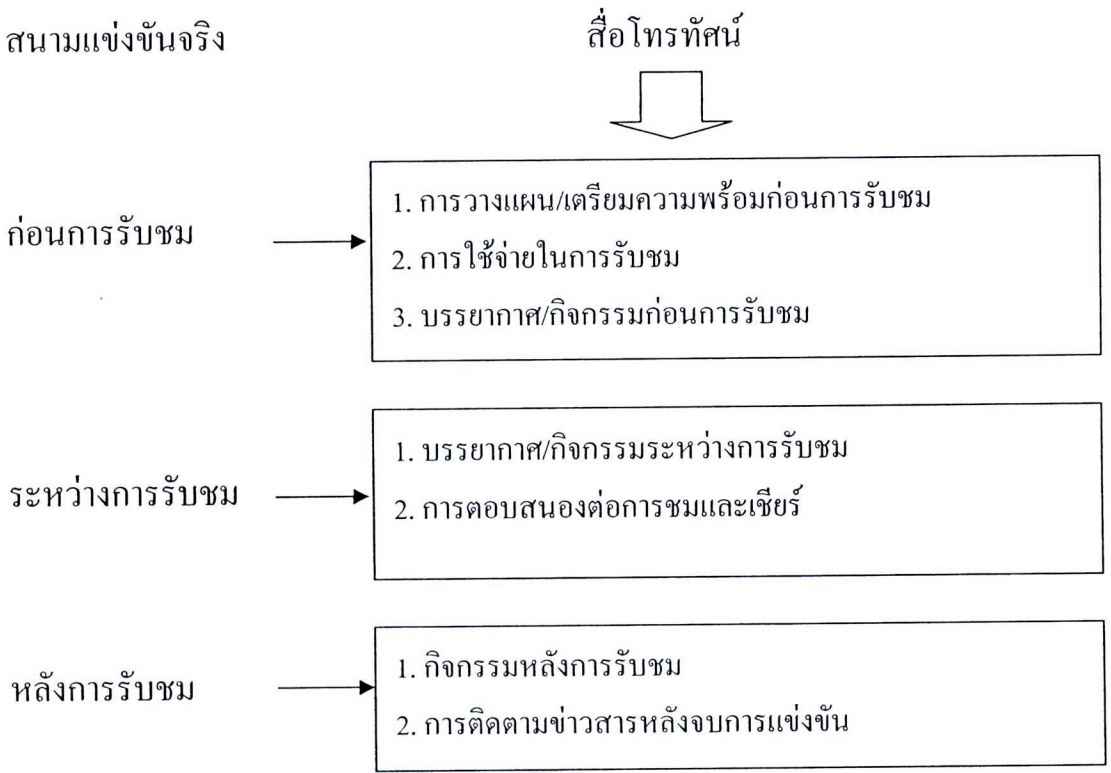
จากกระแสมความนิยมของแฟนบอลชาวไทยที่มีต่อวงการฟุตบอลไทยนั้นมีมากจนก่อให้เกิดพฤติกรรมการรับชมฟุตบอลที่หลากหลายในแต่ละพื้นที่การรับชมโดยมีส่วนต่างหรือคล้ายกันไปในแต่ละบุคคล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาถึงพฤติกรรมที่หลากหลายของผู้ชม (แฟนบอล) ในการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก โดยการเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนและแตกต่างถึงพฤติกรรมที่ปรากฏในกระบวนการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์และผ่านสนามจริงทั้งก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน

ในบทนี้เป็นการวิเคราะห์งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก: กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้ชมในสนามกับผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลใน 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (2) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และ (3) การวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดต่าง ๆ ที่ทบทวนและนำเสนอไว้ในบทที่ 1 และ 2 รวมทั้งวิธีดำเนินการวิจัยในบทที่ 3 ทั้งหมด มาใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนาผ่านกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพทั้ง 4 รูปแบบ คือ (1) การตีความข้อมูล (2) การเปรียบเทียบข้อมูล (3) การสังเคราะห์ข้อมูล และ (4) การสรุปผลข้อมูล แต่ในส่วน of ข้อ 1 และ 2 คือ การตีความข้อมูล และการเปรียบเทียบข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอไว้ในส่วนของภาคผนวก โดยในบทนี้จะมีการนำเสนอเฉพาะข้อ 3 และ 4 ได้แก่ การสังเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผลข้อมูล ที่มีลักษณะเป็นตารางเปรียบเทียบประกอบเพื่อให้เห็นแง่มุมและรายละเอียดต่าง ๆ ของพฤติกรรมรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ และพฤติกรรมรับชมในสนามแข่งขัน ที่จะมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรในแง่มุมต่าง ๆ โดยมีประเด็นที่น่าสนใจดังที่จะกล่าวในหัวข้อต่อไป

การสังเคราะห์ เปรียบเทียบพฤติกรรมของแฟนบอลชาวไทย
ตามกระบวนการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก
ผ่านสนามแข่งขันและผ่านสื่อโทรทัศน์

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งส่วนการสังเคราะห์พฤติกรรมการรับชมออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ตามกระบวนการรับชมทั้ง 3 ช่วง คือ ก่อนการรับชม ระหว่างการรับชม และหลังการรับชม โดยมีการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นแง่มุม และรายละเอียดต่าง ๆ ของพฤติกรรมรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์และพฤติกรรมรับชมในสนามแข่งขันของผู้ชม ดังต่อไปนี้

ภาพ 3 การสังเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก
ในสนามแข่งขันและพฤติกรรมรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์

พฤติกรรมก่อนการรับชม

การวางแผน/เตรียมความพร้อมก่อนการรับชม ก่อนการรับชมฟุตบอลนั้น พฤติกรรมการวางแผนและการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะรับชมของบรรดาผู้ชม และแฟนบอลเป็นเรื่องสำคัญค่อนข้างมาก ซึ่งจะเกี่ยวพันกับช่วงเวลาที่ฟุตบอลเริ่มแข่งขัน โดยเฉพาะกับการไปดูที่สนามแข่งขันที่จะต้องใช้เวลาในการเดินทางค่อนข้างมาก ส่วนการนัดหมายเพื่อนล่วงหน้าก่อนการรับชมก็เป็นสิ่งที่สำคัญเช่นกัน

ทั้งนี้ พฤติกรรมในการรับรู้และติดตามข่าวสารของบรรดาผู้ชมหรือแฟนบอล ก็เป็นส่วนช่วยในการวางแผนในการรับชมฟุตบอลที่มีการใช้เวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง รวมถึงช่วยเพิ่มอรรถรสและข้อมูลในแมตช์ที่จะรับชมฟุตบอลด้วย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ดูตาราง 2 ประกอบ)

ตาราง 2

เปรียบเทียบการวางแผน/เตรียมความพร้อมก่อนการรับชมของผู้ชมในสนามแข่งขัน และผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์

การวางแผน/เตรียมความพร้อม ก่อนการรับชม	ผู้ชมในสนามแข่งขัน	ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์
การรับรู้และติดตามข่าวสาร เกี่ยวกับแมตช์ที่จะรับชม	มีการหาข้อมูลและติดตาม ข่าวสารเกี่ยวกับแมตช์ ที่จะแข่งขันล่วงหน้าจากสื่อ หรือถามเพื่อน	ดูจากโปรแกรมการถ่ายทอด จากสื่อ
การกำหนดเวลา/นัดหมายเพื่อน	กำหนดแน่นอนล่วงหน้า/ นัดหมายเพื่อน/ญาติ/แฟน ไปรับชม	การกำหนดเวลาขึ้นอยู่กับ เวลาส่วนตัว/อาจมีแขกหรือ เพื่อนมาดู/รับชมกับสมาชิก ในบ้าน

1. ผู้ชมในสนามแข่งขัน การรับชมฟุตบอลในสนามแข่งขัน สนามฟุตบอลนั้น จัดเป็นสื่อรับ ผู้ชมจำเป็นต้องมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเดินทาง

ไปปรับชมเสมอ เพราะเวลาการแข่งขันจะถูกกำหนดไว้อย่างตายตัว โดยมีรายละเอียดแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1.1 การรับรู้และติดตามข่าวสารเกี่ยวกับแมตช์ที่จะรับชม ก่อนการรับชมในสนามแข่งขันนั้น ผู้ชมจำเป็นต้องรู้ที่เวลาที่แน่นอนของแมตช์ที่จะแข่งขัน เพราะผู้ชมจำเป็นต้องใช้เวลาในการเดินทางไปสนามแข่งขัน นอกจากนี้ การรับรู้ข้อมูลความพร้อมของทีมที่จะลงแข่งขันก็เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมดังกล่าวนี้ด้วย

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ผู้ชมที่มีการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกในสนามแข่งขันนั้นมีช่องทางในการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับแมตช์ที่จะรับชมจากสื่อมวลชนได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรืออินเทอร์เน็ต เช่นเดียวกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่มีความสอดคล้องกันดังนี้

คณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “สมัยนี้สื่อฯ ทางเลือกมีเยอะแยะ ขึ้นอยู่กับตัวเราว่าจะเลือกรับสื่อฯ ทางไหน อย่างพี่นะ ไอ้การที่พี่ทำงานส่งหนังสือพิมพ์ด้วย พี่จะเช็คว่าคู่แข่งเมื่อไหร่ ใครลงบ้าง จากหนังสือพิมพ์ สยามกีฬา อะส่วนใหญ่ แต่สื่ออื่น ๆ ถ้ามีเวลาที่ก็ดูนะ อย่างอินเทอร์เน็ต หรือโทรทัศน์ เว็บของทีมเมืองทองฯ หรือช่องสยามกีฬาทีวี อะไรทำนองนี้”

พัชระ ทรัพย์เจริญ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ก่อนไปดูแข่งเหอ ก็ติดตามข่าวบอลไทยเยอะนะ เว็บก็ดู หนังสือพิมพ์ก็อ่าน หรือถ้ามีเวลาก็ดูทีวี แล้วแต่โอกาส”

ในด้านการติดตามข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ ผู้ที่ติดตามรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์นั้นมีตัวเลือกที่จะรับข่าวจากหนังสือพิมพ์มากมาย มีทั้งแบบหนังสือพิมพ์รายวันอย่าง *สตาร์ชોકเกอร์* *สยามกีฬา* *เดลินิวส์* เป็นต้น โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับแมตช์ที่จะแข่งขัน ในวันที่จะมีการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก หนังสือพิมพ์เหล่านี้จะมีคอลัมน์พิเศษที่แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับความพร้อม ข้อมูลของทีมที่ลงแข่งขันในทุก ๆ คู่ ตลอดจนตารางการแข่งขันว่าคู่แข่งที่ไหน เวลาอะไร ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวไว้ดังนี้

วรากร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ส่วนใหญ่ผมจะเช็ครายละเอียดจากหนังสือพิมพ์ *สยามกีฬา* เพราะแถวบ้านมีขายเยอะ

เลยหาซื้อได้ง่าย แค่เดินไปหน้าปากซอยก็มีแล้ว ส่วนเนื้อหาก็มีครบถ้วน จะเอาอะไรละ
คูไหนแข่งบ้าง เล่นที่ไหน ใครจะลงบ้าง ใครเจ็บ โอ้ย! เยอะแยะ อย่างคูเมืองทองฯ พบบีจี
ที่เตะวันนี้ใช่ปะ ผมก็จะดูเลยว่าใครลง ใครเจ็บบ้าง ทีมไหนเป็นต่อ สภาพความพร้อม
เป็นยังไง หนังสือพิมพ์สยามกีฬาก็พาดหัววันนี้ก็บอกหมดเลย แม่่งโคตรละเอียด”

จากภาพ 4 เป็นรูปตัวอย่างข่าวสารข้อมูลจากสื่อหนังสือพิมพ์ที่แฟนบอล
ได้รับรู้ก่อนการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกจะเริ่มขึ้น

ภาพ 4 โปรแกรมการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกระหว่างทีมเมืองทองฯ
ยูไนเคสกับทีมบางกอกกลาส

ที่มา. จาก “ฟีดตรงเป้าสปอนเซอร์ไทยพรีเมียร์ลีก,” 2553, สิงหาคม 18, สยามกีฬารายวัน,
หน้า 19.

นอกจากนี้ ผู้ชมหรือแฟนบอลยังมีการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับฟุตบอล
ไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกได้จากช่องทางอื่น ๆ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต จัดเป็นช่องทางที่ได้รับความ
นิยมน้อยมากในปัจจุบัน เนื่องจากสะดวกสบายและผู้รับสารสามารถเข้าถึง
ได้ง่าย โดยการเปิดเว็บไซต์ เช่น เว็บไซต์ www.mtutd.net เว็บไซต์ www.chonburifc.net
เว็บไซต์ www.bangkokglassfc.com หรือ www.thaileagueonline.com นอกจากนี้
ในปัจจุบันเว็บไซต์ประเภทเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่าง Facebook ก็เป็นที่นิยม ทำให้

บรรดาทีมในไทยพรีเมียร์ลีกนิยมทำหน้าแฟนเพจไว้ให้แฟนบอลได้ติดตามข่าวสารอีกด้วย อาทิ เว็บไซต์ www.facebook.com/pages/Chonburi-FC หรือเว็บไซต์ www.facebook.com/BangkokGlassFC โดยส่วนใหญ่จะมีการแจ้งตารางการแข่งขันรวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับคู่ที่จะลงแข่งขันให้ผู้เข้ามาใช้บริการได้ทราบข้อมูล สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้านล่าง

กณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “อินเทอร์เน็ต เหรอ อิม . . . ก็ใช้บ่อยนะ สะดวกดี โดยเฉพาะยิ่งในตอนนี้สามารถเข้าเว็บได้จากโทรศัพท์มือถือแล้ว อย่างพี่มี BB พี่ก็จะเช็คเลยว่าวันนี้ทีมเมืองทองฯ เตะที่ไหน ถ้าเตะในบ้านพี่ก็จะไปดู หรือออกไปเยือนทีมในจังหวัดไม่ไกลมากอย่างจังหวัดชลบุรี สมุทรสงคราม หรือระยอง ก็จะขับรถตามไปดูด้วย ถือว่าเป็นการเที่ยวไปในตัว ส่วนเว็บไซต์หลัก ๆ ที่พี่เข้าไปดูก็มีพวกเว็บเชียร์ไทย หรือ Facebook เค้าจะโพสต์ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่เราอยากจะไปดูไว้หมดเลย ไม่ว่าจะเป็นเวลา สถานที่ เป็นต้น”

อนุสร จุลกลางกูร (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติฟ้าจะดูข่าวฟุตบอลในเว็บไซต์อย่างเดียวเลย มันไวดี ส่วนเว็บที่เข้าบ่อย ๆ ก็เว็บไซต์เชียร์ไทยหรือไม่ก็พันรัฐทิพย์ พวกทีวีกับหนังสือพิมพ์ไม่ค่อยได้ดูเลย มันช้ากว่าอินเทอร์เน็ตเยอะ กว่าจะออกข่าว อินเทอร์เน็ตดีเข้าไปตั้งแต่ปีมะโว้แล้ว”

สื่อที่ผู้ชมหรือแฟนบอลมีการติดตามข่าวสารมากอีกสื่อหนึ่งคือ โทรศัพท์ โดยสื่อดังกล่าวนี้มีการนำเสนอรายการหรือข่าวที่เกี่ยวกับฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกมากมาย ดังนั้น จึงเป็นช่องทางหนึ่งในการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับฟุตบอลไทย สำหรับแฟนบอลที่จะไปรับชมในสนามได้ดีอีกทางด้วย ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์

วรากร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ส่วนใหญ่ถ้าเป็นทีวีแล้ว ผมจะดูพวกข่าวกีฬาตามช่องสยามกีฬาทีวี เพราะมีข่าวคราวเกี่ยวกับฟุตบอลไทยซะเป็นส่วนใหญ่ มีข่าวเกี่ยวกับคู่ที่จะแข่งขันรวมถึงการวิเคราะห์ คู่ที่จะแข่งขันอาทิตย์ต่ออาทิตย์ อย่างวันเสาร์-อาทิตย์ที่มีการแข่งขันก็มีรายการที่เกี่ยวกับฟุตบอลไทยโดยเฉพาะ ถ้ามีเวลาผมก็จะดูไว้เพื่อจัดเวลาและเป็นข้อมูลสำหรับที่จะไปดูฟุตบอลที่สนาม”

ส่วนวิธีที่ง่ายและสะดวกสำหรับผู้ชมหรือแฟนบอลที่ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับแมตช์ที่จะรับชมในสนามก็คือ การสอบถามข้อมูลจากเพื่อนฝูงหรือคนรู้จักที่มีการติดตามรับชมฟุตบอลไทยเหมือนกัน ดังข้อมูลสัมภาษณ์

ข้าราชการ อาภาศวิภาต (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติจะอ่านหนังสือพิมพ์เอา บางทีถ้าขี้เกียจหรืองานยุ่งจนไม่มีเวลาก็ถามเพื่อนเอาเลย ไวดี อย่างเช่น อยากรู้ว่าทีมชลบุรีเตะเมื่อไหร่ สนามไหน ใครลงบ้าง ก็จะถามจากเพื่อนที่นัดกันไปดู ประหยัดค่าหนังสือ”

จิตรภรณ์ สุภาพันธ์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 กันยายน 2553) กล่าวว่า “ที่ออฟฟิศมีรุ่นพี่ที่ดูบอลอยู่ บางทีก็ถามเอาตรง ๆ เลย อยากรู้อะไร ตั้งแต่คู่ไหนเตะกันที่ไหน เวลาอะไร พวกพี่เค้าข้อมูลแน่นปึ้ก”

ในส่วนข้อมูลเสริมเกี่ยวกับทีมและนักเตะที่แข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์ พรีเมียร์ลีกที่ผู้ชมหรือแฟนบอลสามารถใช้ตรวจสอบข่าวสารได้นั้นก็มีอีกทางหนึ่ง คือ การซื้อหนังสือฟรีวิวของทีมสโมสรต่าง ๆ ที่ร้านหน้าสนามแข่งขันภายในวันแข่งขัน แต่หนังสือดังกล่าวจะมีวางขายเพียงแค่บางทีมเท่านั้น เช่น ทีมเมืองทองฯ อยู่ในเต็ด ทีมบางกอกกล๊าส หรือทีมชลบุรี

พฤติกรรมส่วนใหญ่ของผู้ที่นิยมรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกในสนามที่มีการตรวจสอบข่าวสารเกี่ยวกับแมตช์ที่รับชม คือ ผู้ชมหรือแฟนบอลส่วนใหญ่จะมีการรับรู้จากสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ อาทิ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น เนื่องจากชีวิตประจำวันผู้รับสารทั้งหลายได้ถูกผูกติดไว้กับสื่อฯ เหล่านี้จนกลายเป็นวิถีชีวิตของผู้ชมหรือแฟนบอลเหล่านี้ไปเรียบร้อยแล้ว

1.2 การกำหนดเวลา/นัดหมายเพื่อน จากที่ได้กล่าวไปแล้วว่า สนามฟุตบอลนั้นเป็นสื่อรับ เพราะฉะนั้น ผู้ชมหรือแฟนบอลจะต้องเป็นฝ่ายถูกเรียกร่องเข้าไปหา ผู้ชมจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเดินทางไปสนาม ดังนั้น การกำหนดเวลาและนัดหมายเพื่อนจึงเป็นสิ่งสำคัญ

เวลาเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องแมตช์ที่ผู้ชมต้องการที่จะไปรับชม จากที่การแข่งขันฟุตบอลในสนามมีการกำหนดเวลาที่ตายตัว ผู้ชมไม่สามารถที่จะกำหนดขึ้นเองได้ ทำให้การวางแผนล่วงหน้าเพื่อกำหนดเวลาและนัดหมายเพื่อนฝูงหรือแฟน

เป็นสิ่งที่สำคัญ เช่น ฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกนัดสำคัญระหว่างทีมเมืองทองฯ ยูไนเต็ดกับทีมชลบุรี ที่แข่งขันไปเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 จากที่เป็นแมตช์ใหญ่ จึงได้รับความนิยมจากบรรดาแฟนบอล โดยเฉพาะเรื่องตั๋วและเวลานั้นสำคัญมาก ทำให้ตั๋วหมดเร็ว ต้องไปสนามเร็วกว่าปกติเพื่อให้ได้ตั๋วมา หรือต้องจองล่วงหน้าก่อนแข่งขัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความสะดวกในแต่ละคน เช่นเดียวกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

ข้าราชการ อาภาสวิภาต (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553)

กล่าวว่า “แมตช์การแข่งขันระหว่างทีมเมืองทองฯ ยูไนเต็ดกับทีมชลบุรีจัดว่าเป็นบิกแมตช์ของลีกประเทศไทยเลยก็ว่าได้ เลยต้องตื่นตัวกว่าปกติ เวลานั้นเพื่อนก็ต้องนัดเร็วกว่าปกติ จากที่แข่ง 6 โมง ไป 5 โมงก็ทัน แต่นัดนี้ต้องพิเศษหน่อย เลยไปตั้งแต่ 3 โมง เพื่อให้ได้ตั๋วกับที่นั่งดี ๆ ถ้าซื้อไปสนามเร็วก็จะจองตัวล่วงหน้า เดียวนี้เค้ามีการจองตั๋วผ่านไทยทิคเก็ตเมเจอร์ เฉพาะทีมเมืองทองฯ นะ ของทีมชลบุรีจะจองผ่านเคาน์เตอร์เซอร์วิส”

จากภาพ 5 แสดงถึงการต่อคิวซื้อตั๋วเข้าชม โดยในแมตช์การแข่งขันที่ทีมยักษ์ใหญ่เจอกัน ซึ่งได้รับความนิยมค่อนข้างสูง ทำให้ผู้ชมหรือแฟนบอลต้องขวนขวายในการหาซื้อตั๋วเข้าชม ทำให้ต้องรีบมาสนามแข่งขันก่อนเกมเริ่ม 2-3 ชั่วโมง

ภาพ 5 การต่อคิวซื้อตั๋วเข้าไปชมในสนามระหว่างทีมเมืองทองฯ ยูไนเต็ดกับทีมชลบุรี เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย ณ สนามยามาฮา เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2553

ส่วนแมตช์ที่ไม่ค่อยได้รับความนิยม ผู้ชมหรือแฟนบอลจึงไม่จำเป็นต้องรีบที่จะไปซื้อตั๋ว ทำให้มีการนัดหมายเพื่อนฝูงไปสนามช้ากว่าแมตช์ที่ได้รับความนิยม ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ธำรงรัฐ อากาศวิภาต (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติแล้วถ้าแมตช์เล็ก ๆ ไม่สำคัญเท่าไร ก็จะนัดไปสนามช้ากว่าบิกแมตช์ อย่างที่บอก . . . เตะ 6 โมง นัดกันไป 5 โมง หรือ 5 โมงครึ่งก็ทัน”

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ในการนัดหมายเพื่อนหรือแฟน ส่วนใหญ่มักจะมีการนัดล่วงหน้าก่อนแข่งขันเสมอ โดยวิธีการนัดส่วนใหญ่จะเป็นการโทรศัพท์ แต่ในปัจจุบันนี้เทคโนโลยีด้านอินเทอร์เน็ตพัฒนาก้าวหน้าไปไกล ทำให้เกิดช่องทางการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต อาทิ MSN Facebook เป็นต้น ส่งผลให้พฤติกรรมเกี่ยวกับการนัดหมายระหว่างแฟนบอลด้วยกันมีความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

คณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติแล้วก็จะโทรนัดเอา BB เอา หรือว่าบางทีก็คุยใน Facebook เจอกันที่เก่าเวลาเดิม ถ้าติดธุระมาช้าก็ให้โทรมาอะไรทำนองนี้ ถ้าเปลี่ยนที่เจอก็จะโทรบอกก่อน”

จิตรภรณ์ สุภาพันธุ์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 กันยายน 2553) กล่าวว่า “ก็นัดกันผ่านเอ็มฯ ใน BB หรือเม้นท์ผ่าน Facebook เลย ขึ้นอยู่กับโอกาส สะดวกดี แถมไม่เปลืองค่าโทรศัพท์ด้วย”

อย่างไรก็ตาม การกำหนดเวลาและนัดหมายเพื่อนอาจไม่จำเป็นเสมอไป เมื่อผู้ชมที่มีการวางแผนไปชมฟุตบอลที่สนามเพียงคนเดียว ทำให้ตัดเรื่องการนัดหมายเพื่อนไป ในส่วนการกำหนดเวลาก็ยังมีอยู่แต่จะไม่สำคัญเท่า แคขอให้วางแผนไปซื้อตั๋วและทันการแข่งขันก็พอ

สำหรับการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกนั้น ถูกกำหนดสถานที่วัน และเวลาแข่งขันไว้ก่อนแล้ว ผู้ชมจำเป็นต้องวางแผนและกำหนดเวลาไว้ให้ชัดเจน เพื่อที่จะลดอุปสรรคในด้านการเดินทางและการรับชมในสนาม ตลอดจนยังช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการรับชมได้ด้วย เนื่องจากการรับชมฟุตบอลในสนามจำเป็นต้องใช้จ่ายสูงกว่าการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์

2. ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์ การรับชมการถ่ายทอดฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกผ่านสื่อโทรทัศน์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะการรับชมภายในครัวเรือนเท่านั้น เนื่องจากการรับชมฟุตบอลไทยในร้านอาหารหรือลานสาธารณะยังไม่ได้ได้รับความนิยมเท่ากับฟุตบอลต่างประเทศ

จากที่กล่าวไปแล้วสนามฟุตบอลเป็นสื่อรับที่ผู้ชมจำเป็นต้องไปชมที่สนามฟุตบอลเอง แต่สื่อโทรทัศน์นั้นมีคุณลักษณะเป็นสื่อรุก ในปัจจุบันนี้ ทุก ๆ ครัวเรือนมีโทรทัศน์แทบทุกหลัง ทำให้มีการรับรู้ผ่านสื่อโทรทัศน์โดยตลอด ฉะนั้น จึงมีผู้ชมที่มีการรับชมการถ่ายทอดฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกผ่านสื่อโทรทัศน์ด้วย ไม่ว่าจะเป็นเหตุผลในการรับชมใด ๆ ก็ตาม โดยการรับชมฟุตบอลผ่านทางโทรทัศน์ในบ้านเรือนนั้น เรื่องของการวางแผนและการเตรียมตัวในการรับชมจะลดลงไปมาก เมื่อเทียบกับการไปชมในสนามแข่งขัน โดยได้อธิบายไว้ดังนี้

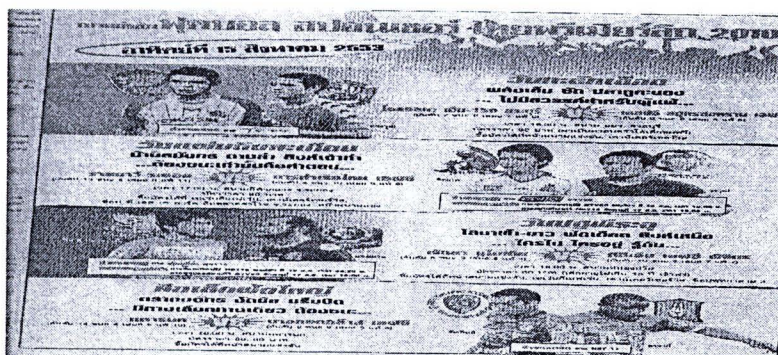
2.1 การรับรู้และติดตามข่าวสารเกี่ยวกับแมตช์ที่จะรับชม ก่อนการรับชมการถ่ายทอดฟุตบอลไทยผ่านสื่อโทรทัศน์เช่นเดียวกับการชมที่สนาม ผู้ชมหรือแฟนบอลจำเป็นต้องรับรู้เวลาที่ถ่ายทอดสด รวมถึงช่องที่ถ่ายทอดสด เพื่อที่จะมีการวางแผนและเตรียมตัวจะรับชมการถ่ายทอดฟุตบอลแมตช์นั้น ๆ

สำหรับช่องทางในการรับข่าวสาร การรับชมฟุตบอลทางโทรทัศน์นั้นก็มีมากมายไม่ต่างกับการรับชมในสนาม อาทิ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น แต่การรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์นั้นผู้ชมเพียงแต่รับรู้โปรแกรมถ่ายทอดสดว่าถ่ายทอดใด วันเวลาอะไร จากสื่อต่าง ๆ ก็เพียงพอแล้ว

ส่วนข้อมูลเสริมอย่างรายชื่อนักเตะที่ลงสนามแข่งขัน ใครเจ็บ ใครโดนแบน หรือว่าทีมไหนเป็นต่อก็ไม่จำเป็นต้องทำใจ เพราะจะมีการอธิบายจากพิธีกรที่พากษ์ในแมตช์ที่ถ่ายทอด โดยขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของแต่ละผู้ชมหรือแฟนบอลแต่ละคนว่าจะเลือกรับรู้จากสื่อช่องทางไหน ปริมาณเท่าใด ดังบทสัมภาษณ์และแสดงในภาพ 6

จิตรภรณ์ สุภาพันธุ์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 กันยายน 2553) กล่าวว่า “ถ้าวันไหนดูถ่ายทอดทางทีวี ก็จะเช็คโปรแกรมถ่ายทอดจากข่าวกีฬาวันนั้นแหละ เขาก็จะบอกเองว่าถ่ายทอดไหน หรือบางทีก็เช็คจากทางอินเทอร์เน็ต พวกเว็บไซต์ของพันธุ์ทิพย์ หรือเชียร์ไทย”

วรากร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ผมชอบเช็คโปรแกรมทางหนังสือพิมพ์มากกว่านะ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ สยามกีฬา แล้วก็ สตาร์ชอคเกอร์ รู้สึกว่ามันละเอียดดี ก็อย่างที่บอกใครลง หรือเจ็บ อะไรทำนองนั้น อ่านแล้วก็รู้ว่าข้อมูลในการดูบอลแน่นเปรี๊ยะ ทั้ง ๆ ที่ดูถ่ายทอดทางทีวีเค้าก็บอกข้อมูลอยู่แล้ว”

ภาพ 6 โปรแกรมการแข่งขันและการถ่ายทอดสดฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก

ที่มา. จาก “โปรแกรมการแข่งขันฟุตบอลสπόνเซอร์ไทยพรีเมียร์ลีก 2010,” 2553, สิงหาคม 15, สตาร์ชอคเกอร์รายวัน, หน้า 16.

จากข้อสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแมตช์จัดได้ว่ามีความจำเป็นต่อการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์เพื่อที่จะรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายทอดสดในนัดที่ต้องการรับชม ถ้าเปรียบเทียบกับการชมในสนามแข่งขันแล้ว การรับรู้ข่าวสารดังกล่าวนี้ อาจไม่จำเป็นเท่าใด เพราะการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ ผู้ชมอาจทราบเพียงแค่โปรแกรมถ่ายทอดก็สามารถรับชมได้แล้ว ส่วนข้อมูลอื่น ๆ ก็จะมีบอกในนัดที่ถ่ายทอดสดหมดแล้ว ดังที่กาญจนา แก้วเทพ (2542, หน้า 357-359) เสนอประเด็นการศึกษาเรื่องการดูกีฬาผ่านรายการโทรทัศน์กับการไปดูจริง ๆ ที่สนามแข่งขันว่า การไปดูกีฬาคด้วยตัวเองที่สนาม หากจะไปดูกีฬาประเภทต่าง ๆ ให้เข้าใจและสนุกสนานอย่างเต็มที่แล้ว ผู้ชมจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในกีฬานั้น โดยที่ปัญหาดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้นในกรณี que ผ่านสื่อโทรทัศน์ เพราะกล้องโทรทัศน์จะเป็น “คนดูที่รอบรู้ และเฉลียวฉลาด”

ช่วยลดปัญหาการพลาดเหตุการณ์สำคัญหรือดูไม่ทัน ดูแล้วไม่เข้าใจ ทั้งนี้ กาญจนา แก้วเทพ (2542) ยังกล่าวถึงคนพากษ์กีฬา (commentator) ว่ามีส่วนในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับในแมตช์นั้น โดยมีการให้ความกระจ่างและเชื่อมโยงในส่วนที่ยังไม่ชัดเจนในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดในการแข่งกีฬาแมตช์ที่ถ่ายทอดสำหรับผู้ชม

2.2 การกำหนดเวลา/นัดหมายเพื่อน ดังที่กล่าวไปแล้วว่าการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกผ่านสื่อโทรทัศน์ภายในครัวเรือน ในเรื่องการวางแผนและเตรียมตัวจะลดความซับซ้อนลงไปมาก หากเทียบกับในการรับชมสนามแข่งขัน โดยไม่ต้องกังวลในเรื่องของเวลาและการนัดหมาย โดยที่ตัวผู้ชมเองสามารถควบคุมได้ เพราะมีเครื่องรับโทรทัศน์อยู่กับตัวเอง ทำให้ผู้ชมมีอำนาจในการกำหนดว่าจะเปิดรับชมในเวลาใด ขึ้นอยู่กับความสะดวกของตน

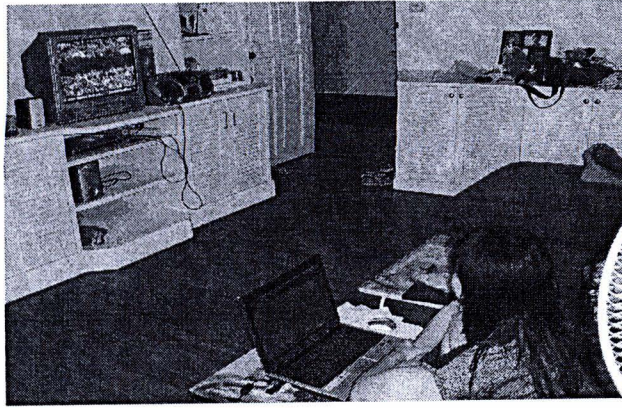
จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ในการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์ความเข้มข้นของการวางแผนเวลากับการนัดหมายจะลดลงมาก ดังนั้น การดึงดูดความสนใจจะน้อยลงเมื่อเทียบกับการรับชมในสนาม เนื่องจากผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์บางคนจำเป็นต้องทำกิจกรรมส่วนตัวให้เรียบร้อยก่อนการรับชม หรือถ้ามีกิจกรรมที่ผู้ชมสามารถทำไปพร้อมกับรับชม ผู้ชมก็จะมีการรับชมพร้อมกันไปกับการทำกิจกรรมนั้น ๆ ตรงกับข้อมูลสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ถ้าติดงานหรือวันไหนงานยุ่ง ๆ บางทีอาจไม่ได้ดูตรงตามเวลาถ่ายทอด ถ้าจำเป็นมากอาจมาดูชานิดนึง เออนะดีกว่าไม่ได้ดูเลย แต่ถ้าวันไหนว่างก็จะเปิดทีวีรอเลย อย่างวันนี้ทีมเมืองทองฯ กับทีมการไฟฟ้า เตะ 6 โมง พี่ก็เปิดรอตั้งแต่ 5 โมง 45 นาที”

จิตรารณ สุภาพันธุ์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 กันยายน 2553) กล่าวว่า “ปกติก็จะตั้งใจดู แต่ถ้าวันไหนมีรายงานยังไม่ได้ทำหรือทำไม่เสร็จ ก็จะพยายามทำไปด้วยดูไปด้วย ถึงแม้จะดูจะส่วนใหญ่ก็เถอะ”

พัชระ ทรัพย์เจริญ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ส่วนใหญ่ถ้าวันไหนมีแข่งและถ่ายทอดสดก็จะเปิดทีวีรอไว้เลย นั่งรอมันหน้าจอนั่นแหละ”

นอกจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์แล้ว จากภาพ 7 จะแสดงถึง การทำกิจกรรมมาเวลาไปจนกระทั่งการแข่งขันเริ่มต้น

ภาพ 7 พฤติกรรมของการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกไปพร้อมกับการทำ กิจกรรมส่วนตัว

ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย ณ บ้านของผู้ชมการแข่งขัน เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2553

สำหรับการนัดหมายเพื่อนหรือญาตินั้น การรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ก็มีพฤติกรรม การนัดหมายเพื่อนหรือญาติพี่น้องมารับชมบ้าง แต่ก็ไม่บ่อยเท่ากับการรับชมในสนาม ที่ไปรับชมเป็นกลุ่ม ได้รับความสนุกสนานมากกว่า ด้วยเหตุผลมาจากความสะดวก ในการรับชมฟุตบอลไทยผ่านสื่อโทรทัศน์จะเป็นการรับชมเพียงคนเดียว หรือรับชม กับญาติหรือสมาชิกภายในครอบครัวเสียมากกว่า ดังคำสัมภาษณ์ดังนี้

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ถ้าดูถ่ายทอดทางทีวี ส่วนใหญ่พี่ไม่ค่อยได้นัดเพื่อนหรือ บ้านใครบ้านมัน ส่วนใหญ่ ดูที่บ้านพี่ก็จะดูกับพ่อ เพราะพ่อพี่ก็ชอบดูบอลไทย หรือไม่บางวันพ่อไม่ว่าง อย่างวันนี้ พี่ก็นั่งคนเดียว”

ภควรรต พลายจัน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติก็ดูคนเดียวขณะที่เตะเสาร์-อาทิตย์ แต่ถ้าสัปดาห์ไหนมีนัดแล้วมีการแข่งขันฟุตบอล ก็จะนัดเพื่อนมากินเหล้าดูฟุตบอลที่ห้อง เพราะจะไปดูที่ร้านมันก็ไม่ค่อยถ่ายทอดอยู่แล้ว”

จากข้อสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การรับชมฟุตบอลในสนามแข่งขันจำต้องคำนึงถึงพฤติกรรมในหลาย ๆ เรื่อง เช่น เวลากับการนัดหมายเพื่อนที่จะไปชมด้วยกัน นอกจากนี้ยังมีเรื่องการเตรียมพร้อมในด้านข้อมูลเกี่ยวกับการแข่งขันและคู่แข่ง ในขณะที่ยังมีการรับชมในที่พักอาศัยนั้นมีความเข้มงวดน้อยลง แม้จะไม่ต้องไปรับชมนอกบ้าน แต่ก็ยังมีพฤติกรรมที่จำต้องคำนึงถึง คือ เงื่อนไขในการรับชมส่วนตัว รวมทั้งการนัดหมายและการตรวจสอบเวลาที่ถ่ายทอดสด

การใช้จ่ายในการรับชม ก่อนการรับชมการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก ต้องมีค่าใช้จ่ายแฝงมากับการรับชมเสมอ ดังนั้น พฤติกรรมด้านการใช้จ่ายกับการดูฟุตบอลไม่ว่าจะเป็นในสถานที่ใด ๆ จึงอยู่ควบคู่กันไปเสมอ สำหรับการใช้จ่ายในการแข่งขันนัดหนึ่งนั้นมีมากมาย ไม่ว่าจะเป็นค่าเดินทาง ค่าตัว ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม หรือค่าใช้จ่ายที่แฝงมากับการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ อย่างเช่น ค่าไฟ เป็นต้น

การมีค่าใช้จ่ายในการรับชมทำให้การรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกในสนามแข่งขันนั้นมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงกว่าการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ ทำให้มีผู้ชมบางคนเลือกที่จะรับชมการถ่ายทอดผ่านสื่อโทรทัศน์ในที่พักอาศัยมากกว่า โดยเฉพาะในแมตช์ของทีมที่ตนเชียร์ไปแข่งต่างจังหวัด ทั้งนี้ ก็ขึ้นอยู่กับความต้องการรับชมและกำลังทรัพย์ของแต่ละคน โดยสิ่งที่นำมาประกอบการพิจารณาด้านพฤติกรรมในการใช้จ่ายหลัก ๆ คือ การเดินทาง ตัว อาหาร/เครื่องดื่ม และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในการรับชม

ตาราง 3

เปรียบเทียบการใช้จ่ายในการรับชมของผู้ชมในสนามแข่งขันและผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์

ค่าใช้จ่ายในการรับชม	ผู้ชมในสนามแข่งขัน	ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์
การเดินทาง	ค่ารถเมล์/แท็กซี่/ค่าน้ำมัน รถส่วนตัว	ไม่มีค่าเดินทาง
ตั๋ว	มีการใช้จ่ายด้านค่าตั๋ว/ สมาชิกรายปี	ไม่มีการใช้จ่ายด้านค่าตั๋ว แค่เป็นค่าใช้จ่ายแฝง (ค่าไฟ ค่าเคเบิล)
อาหาร/เครื่องดื่ม	มีการจ่ายปานกลางถึงมาก	มีการใช้จ่ายปานกลาง
อุปกรณ์เสริมที่ใช้ ในการรับชมและเชียร์	มีการใช้จ่ายน้อยถึงปานกลาง	ไม่มีการใช้จ่าย

1. ผู้ชมในสนามแข่งขัน พฤติกรรมการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกในสนามนั้นมีหลากหลาย และแตกต่างกันไป เนื่องจากการไปรับชมฟุตบอลโดยตรงที่สนามจะมีค่าใช้จ่ายแฝงมาหลายรูปแบบ แต่ผู้ชมหรือแฟนบอลส่วนมากกลับเลือกที่จะรับชมฟุตบอลในสนามแข่งขันแม้จะเสียค่าใช้จ่ายค่อนข้างมาก โดยสิ่งที่ผู้ชมได้รับมาจึงเป็นบรรยากาศการรับชมฟุตบอลแบบสด ๆ ได้สัมผัสสดารานักฟุตบอลตัวจริงที่หาไม่ได้ในการรับชมทางโทรทัศน์ ดังที่คุณอดิศร พึ่งยา (2553, หน้า 25) นักพากย์ฟุตบอลและคอลัมนิสต์ชื่อดัง ได้เขียนบรรยายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรับชมฟุตบอลไว้ในหนังสือพิมพ์ *สตาร์ชอคเกอร์* ว่า

... อย่างที่ทราบ ๆ กันว่า ไปแต่ละสัปดาห์มี “ต้นทุน” สูงครับ ค่าใช้จ่าย ค่าเสียเวลา ค่าเสียโอกาสอะไรทั้งหลายแหล่ หากเรามองในแง่ลบ แต่สำหรับแง่บวกที่เกิดขึ้นกับมัน กว้างใหญ่และไกลกว่าที่เราจะคิดเรื่องเหล่านี้ หากมองในแง่เศรษฐกิจ หมุนเวียนในการซื้อบัตรเข้าชม สินค้า ค่าอาหาร ค่าเดินทางยานพาหนะ ทั้งน้ำมัน รถ แก๊ส หรืออะไรก็แล้วแต่ มันจะพุ่งไปยังท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างไปหนองปรือ เราจะต้องวางแผนการเดินทางอย่างไร ลองคิดกันเล่น ๆ สำหรับแฟนบอลทีมเยือน ถ้าไปกันเองค่าน้ำมันรถให้ 1,000 บาท ค่าอาหาร ค่าตั๋ว หรืออาจเป็นของที่ระลึก

รวมแล้วครั้งหนึ่งไปดูบอลใช้เงินสัปดาห์ละประมาณ 1,500 บาท เป็นอย่างต่ำ ถ้าไปเป็นครอบครัวก็น่าจะมากกว่านี้ เฉลี่ย 1,000 ต่อคน คุณ 1,500 บาท บอลอาชีพ ไม่ใช่แค่สร้างงานสำหรับอาชีพของนักกีฬาหรือผู้ที่ให้ความบันเทิงให้กับแฟนบอล แต่มันคือ การทำให้เศรษฐกิจเกิดการกระตุ้น เงินหมุนเวียนทั้งระบบ. . .

พฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากค่าการใช้จ่ายในการรับชมที่สนามแข่งขันนั้น สามารถแบ่งและอธิบายเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1.1 ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการเดินทางนั้นมีหลากหลาย ขึ้นอยู่กับการเดินทางของแฟนบอล แต่ละคน ในกรณีแฟนบอลมีรถจักรยานยนต์หรือรถยนต์ส่วนตัว การใช้จ่ายค่าน้ำมันรถ จะมีเพิ่มขึ้นมา ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงกว่าแฟนบอลที่เดินทางโดยรถเมล์หรือแท็กซี่ เช่นเดียวกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

ธีรรัฐ อากาศวิภาต (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติจะขับรถไปดูบอล แม้ค่าน้ำมันจะแพงแต่ก็ยังใช้ ใ้ ใ้ ใ้ ก็เอาสบายไว้ก่อน บางครั้งนัดไปดูกับเพื่อนก็จะช่วย ๆ กันหารค่าน้ำมันเอา ดีกว่าลำบากขึ้นรถเมล์”

เฉลิมพนธ์ เกตุกาย (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ถ้าวันไหนที่บ้านไม่มีคนใช้รถ ก็จะขับรถไป ยกเว้นถ้าช่วยจริง ๆ ที่บ้านไม่มีรถก็จะนัดแฟนหรือเพื่อนใกล้บ้านนั่งแท็กซี่ไปด้วยกัน ส่วนรถเมล์ทางเลือกสุดท้ายเลย”

คณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “วันไหนมีแข่งที่สนามเมืองทองธานีก็ขับรถไป สะดวกดี ไม่ต้องเดินไกล คอนโดที่อยู่ใกล้ป้ายรถเมล์”

ถึงแม้การเดินทางไปรับชมฟุตบอลในสนามโดยรถส่วนตัวจะมีค่าใช้จ่ายที่สูง แต่สำหรับแฟนบอลส่วนใหญ่ที่มีรถยนต์จะมีพฤติกรรมในการใช้รถยนต์ส่วนตัวไปชมฟุตบอลที่สนาม โดยจะไม่ใช้บริการขนส่งมวลชนที่มีค่าใ้จ่ายถูกกว่า เนื่องจากความสะดวกสบายในการเดินทาง ดังแสดงในภาพ 8

ภาพ 8 พฤติกรรมในการขับรถยนต์ส่วนตัวไปปรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก
ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย ณ สนาม สพล. ชลบุรี เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2553

สำหรับแฟนบอลหรือผู้ชมที่ไม่มีรถยนต์ส่วนตัวก็จะนิยมใช้บริการขนส่งมวลชน อย่างเช่น รถเมล์หรือแท็กซี่ แต่เนื่องจากค่าแท็กซี่จะค่อนข้างสูง ทำให้กลายเป็นตัวเลือกรองลงมา เช่น ฝนตก รถเมล์ไม่มี หรือหารค่าเดินทางกับเพื่อน ดังคำสัมภาษณ์

พงศกร กุตรระกูลสุวรรณ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ธรรมดาจะนั่งรถเมล์เอา วันไหนรีบ ๆ หรือฝนตกก็จะนั่งแท็กซี่ ลำบากอยู่นะ กว่าที่จะเดินมาป้ายรถเมล์หน้าปากซอย ทางไกลมาก”

วรากร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติผมจะนัดเพื่อนมารวมตัวกันที่บ้านก่อนจะนั่งแท็กซี่ไปด้วยกัน ช่วย ๆ กันหารค่าแท็กซี่ เร็วด้วย แต่ถ้าวันไหนเพื่อนไม่ว่างผมก็นั่งรถเมล์เอา สู้ค่าแท็กซี่ไม่ไหว”

แฟนบอลบางกลุ่มจะมีพฤติกรรมในการนัดแนะให้ผู้ที่มีรถยนต์ไปปรับที่บ้านหรือที่นัดหมายเอา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสะดวกของแฟนบอลในแต่ละกลุ่ม เช่นเดียวกับคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

พัชระ ทรัพย์เจริญ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “วันไหนมีแข่งฟุตบอลก็จะขับรถไปปรับแฟนที่เกษตรฯ ก่อน ถ้ามีเพื่อนไปด้วยก็ให้

พวกมันมารวมกันที่เกษตรฯ เลยทีเดียว จำคนเดียวไม่ไหวหรอก ถึงจะติดแก๊สก็เถอะ ชลบุรี-กรุงเทพฯ ไกลจะตาย ก็ต้องช่วย ๆ กันออก”

จิตรภรณ์ สุภาพันธุ์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 กันยายน 2553) กล่าวว่า “ถ้าวันไหนจะไปดูบอลที่สนามก็จะให้แฟนมารับ แต่ถ้าแฟนกลับต่างจังหวัดหรือมีธุระ ก็จะนั่งรถตู้เอา มีผ่านหน้าคอนโดอยู่แล้ว”

จากข้อสังเกตของผู้วิจัยพบว่า พฤติกรรมในการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทาง ไปรับชมการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกในสนามนั้นมีหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการนั่งรถยนต์ส่วนตัว โดยสารรถเมล์ แท็กซี่ เป็นต้น มีปัจจัยต่าง ๆ ของแฟนบอล ในการเลือกโดยสารพาหนะที่แตกต่างกันไป โดยที่ความสามารถในการใช้จ่ายของ แฟนบอลหรือผู้ชมแต่ละคนจะเป็นตัวกำหนดการเลือกโดยสารและการใช้จ่าย ในการเดินทาง

1.2 ค่าใช้จ่ายด้านค่าตัวรับชม การรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก ในสนามนั้น แฟนบอลหรือผู้ชมส่วนใหญ่มีความต้องการในการรับชมฟุตบอลไทย ในสนามมากขึ้น เนื่องจากต้องการสัมผัสบรรยากาศจริงในสนาม และสัมผัสนักฟุตบอล ชื่อดังตัวเป็น ๆ ดังนั้น ย่อมมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าตัวรับชมตามมา ซึ่งแฟนบอลจะมีพฤติกรรม ในการใช้จ่ายด้านค่าตัวรับชมแตกต่างกันไป

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า พฤติกรรมในการเลือกซื้อตั๋วรับชมฟุตบอล ไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกในสนามมีหลายวิธี โดยขึ้นอยู่กับแฟนบอลแต่ละคนจะเลือกใช้ อาจเป็นการซื้อตั๋วที่หน้าสนามแข่งขันเลย การจองล่วงหน้าในเว็บไซต์สโมสร หรือจอง ผ่านไทยทิคเก็ตเมเจอร์ เคาน์เตอร์เซอร์วิสของร้านเซเว่น อีเลฟเว่น ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้ จากการสัมภาษณ์ดังนี้

เฉลิมพนธ์ เกตุกาย (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติจะซื้อเอาเลยที่หน้าสนามแข่ง ยกเว้นบิกเก็ตก็จะจองผ่านไทยทิคเก็ตเมเจอร์ ไม่งั้นไปซื้อไม่ทัน อย่างเมตต์เมืองทอง-ชลบุรี ก็จะรีบจองแต่เนิ่น ๆ เลย”

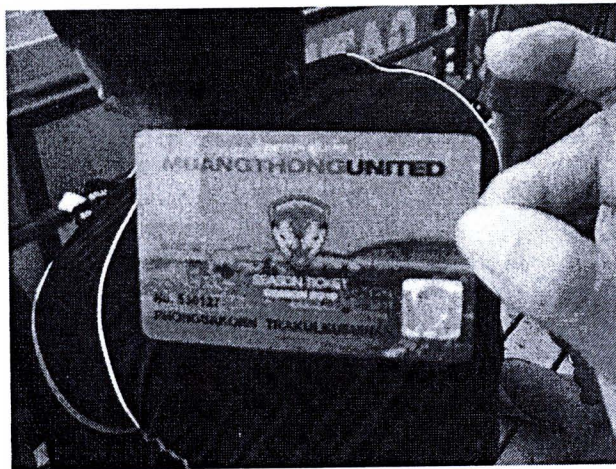
“ปกติก่อนแข่งประมาณ 1 สัปดาห์ เค้าจะเปิดจองผ่านไทยทิคเก็ตเมเจอร์ หรือเว็บไวด์เมืองทองฯ แล้ว หรือถ้าใครบ้านใกล้สนามชั้นเดอร์โดมก็ไปซื้อก่อน ที่ร้านขายของที่ระลึกหน้าสนามแข่ง ชัก 2-3 วันก่อนแข่งขัน”

อนุสร จุลกลางกูร (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ฟ้าจะซื้อหน้าสนามแข่งเลย ถ้าเมตต์ชลบุรีเตะกับทีมใหญ่ ๆ ก็ไปแต่เน้น ๆ มันยังไม่เต็มแน่นอน แต่สุวิทย์จริง ๆ ก็ฝากเพื่อนจอง”

สำหรับแฟนบอลบางกลุ่มที่มีความคลั่งไคล้ในการเชียร์ฟุตบอลไทยแลนด์ พรีเมียร์ลีกเป็นพิเศษ จะมีการสมัครสมาชิกของสโมสร โดยมีการซื้อตั๋วสมาชิกแบบรายปี ซึ่งมีส่วนลดหรือโปรโมชั่นแบบพิเศษแถมมาด้วย ดังคำสัมภาษณ์และแสดงในภาพ 9

คณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “พี่ไม่ได้ซื้อหน้าสนามแข่งกับเค้าหรอก พี่สมัครเป็นสมาชิกสโมสร ซื้อตั๋วปีเลย ถูกกว่าด้วย ตัดปัญหาในการรีบไปซื้อตั๋วได้เลย”

วรากร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ผมซื้อตั๋วปีของสโมสรเลย เป็นเมตต์ที่เมืองทองฯ เตะในบ้านทุกนัด กะจะดูให้ครบ ข้อดี คือ เวลาซื้อของในร้านทีมเมืองทองฯ ทุกอย่าง เวลาแสดงบัตรสมาชิกก็จะมีส่วนลด 10 เปอร์เซ็นต์”

ภาพ 9 บัตรสมาชิกรายปีของสโมสรเมืองทองฯ อยู่ในเต๊ต

ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2553

ค่าใช้จ่ายในด้านค่าตั๋วรับชมฟุตบอลนั้นมีหลายราคา จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า แฟนบอลจะมีพฤติกรรมในการเลือกซื้อตั๋วน้อยอยู่กับฝั่งอัฒจันทร์ที่นั่ง

ถ้าหลังโกล์จะมีราคาที่ถูกลงกว่า แต่จะมองเกมในสนามไม่ชัด ซึ่งราคาตัวในการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกจะอยู่ที่อัตรา 100 บาท 80 บาท และ 60 บาท ทีมส่วนใหญ่ในศึกฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกจะอยู่ในระดับนี้

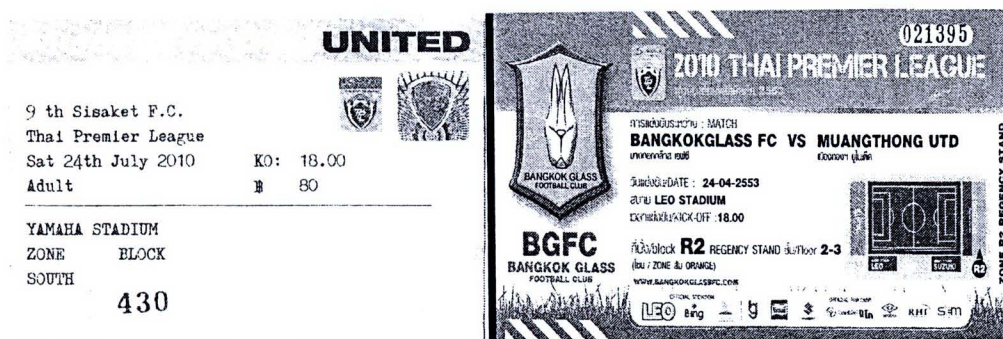
ศรัณย์ รื่นรงค์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 ตุลาคม 2553) กล่าวว่า “ราคาตัวส่วนใหญ่ของพวกทีมในไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกจะอยู่ไม่เกิน 100 บาท อย่างต่ำก็อื่น . . . ประมาณ 50 บาท พวกทีมต่างจังหวัด ถ้าเด็กก็จะอีกราคา บางสนามก็ให้เด็กเข้าฟรี อย่างที่สนามลิโอของบีจี (บางกอกกล๊าส) ค่าตัวจะอยู่ที่ 100 บาท ฝั่งอัสจันทร์ มีหลังคา ถ้าหลังโกล์ชั้น 1 และ 2 ก็ 80 บาท ชั้นบนก็ 60 บาท”

จากภาพ 10 และภาพ 11 จะแสดงถึงพฤติกรรมการซื้อขายตั๋ว รวมถึงแสดงรูปตัวพร้อมราคา ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกตดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ภาพ 10 พฤติกรรมการซื้อตั๋วชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกของแฟนบอลสโมสรบางกอกกล๊าส เอฟซี

ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย ณ สนามลิโอ รังสิต คลอง 3 จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553

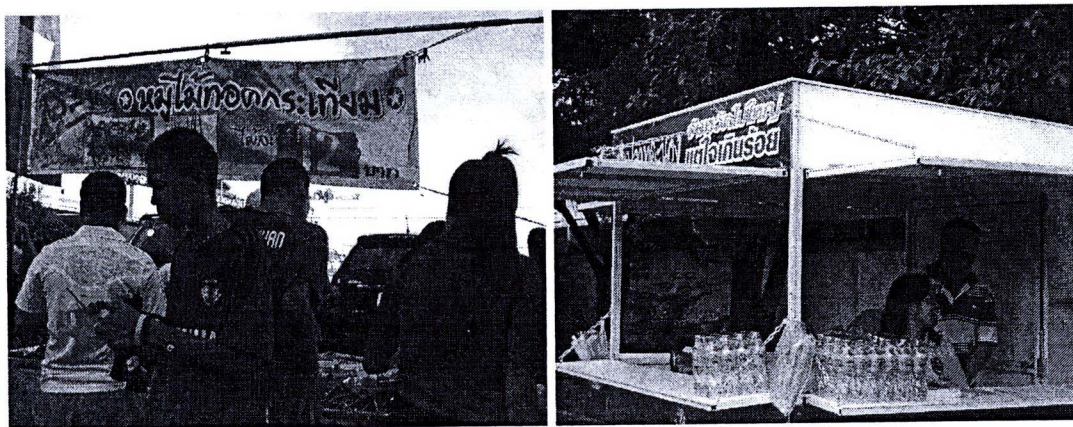

ภาพ 11 ตั๋วเข้าชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกของสโมสรเมืองทองฯ อยู่ในเตี้ยและบางกอกกล๊าส เอฟซี

ที่มา. จากการซื้อตั๋วเข้าชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกของผู้วิจัย

1.3 ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม การรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกที่สนามแข่งขันเป็นที่ทราบกันดีว่าย่อมมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างมาก จากที่กล่าวไปแล้วถึงค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางและค่าตั๋วเข้าชม เมื่อมีการเดินทาง กองทัพก็ต้องเดินด้วยท้อง ดังนั้น การรับชมฟุตบอลในสนามย่อมมีพฤติกรรมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มเข้ามาควบคู่กันไป

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน แผงลอยกับคนไทยนั้นอยู่คู่กันเสมอมา ในสนามการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกก็เช่นเดียวกัน มีแผงลอยรวมทั้งร้านค้าของบรรดาสปอนเซอร์ที่เข้ามาขายอาหารและเครื่องดื่มให้กับแฟนบอล ดังแสดงในภาพ 12

ภาพ 12 ร้านค้าและแผงลอยที่อยู่รอบ ๆ สนามแข่งขัน

ที่มา. จาก 1. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามยามาฮา เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี
เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2553

2. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามกีฬากลาง จังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่
22 ตุลาคม 2553

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การที่มีร้านค้า หรือร้านอาหารมากมาย
อยู่รอบ ๆ สนาม ทำให้เกิดพฤติกรรมการใช้จ่ายอาหารและเครื่องดื่มของแฟนบอล
มีทั้งการซื้ออาหารมือหนักรอย่างข้าวแกง มื้อย่อยอย่างลูกชิ้น ไส้กรอก หรือเครื่องดื่ม
ทั้งหลาย เช่น น้ำอัดลม เบียร์ น้ำเปล่า ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความพอใจและความสามารถในการ
ซื้อของแฟนบอลแต่ละคน

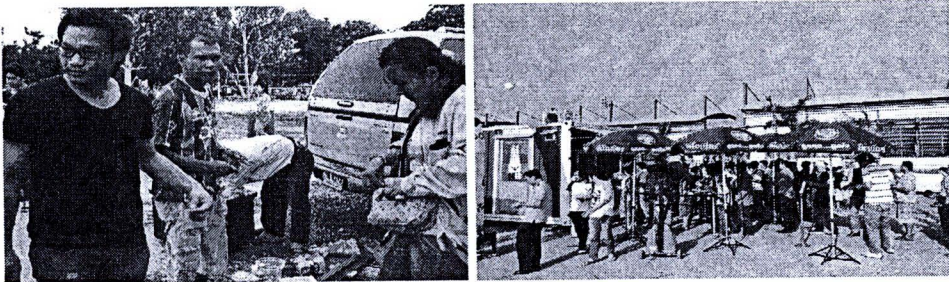
การรับชมฟุตบอลในสนามทำให้เกิดการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม
จากการรับชมฟุตบอลหนึ่งแมตช์ แฟนบอลอาจเสียเงินไปกับการซื้ออาหารและเครื่องดื่ม
ไปมากมาย อาจตกถึงแมตช์ละ 500 บาท ถ้ามีพฤติกรรมการกินดื่มอย่างเต็มที่ ดังข้อมูล
ที่ได้จากการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

เฉลิมพนธ์ เกตุกาย (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า
“มาถึงตอนแรกเลย เทบจะทุกครั้ง ก็จะแวะไปร้านสุรชัยหมูทอดก่อนเลย ซื้อหมู 2 ไม่
เท่ากับข้าวหนึ่งมื้อเลย ไม้ใหญ่มาก เออ ... ถ้าพูดถึงตัวเจ้าของร้าน ก็นักบอลทีมชาติเก่า
เจ้าจ๊ับ สุรชัย จิระศิริโชติ”

วรารกร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “หลักเฉียงไม่ได้หรอก มันต้องกิน บางทีก็มาฝากท้องหน้าสนามเลย กว่าบอลจะเล็ก ก็ 2 พุ่ม รอกลับไปกินที่บ้านไม่ไหวหรอก ที่สนามยามาฮ่ามีข้าวแกงอร่อย ผมมากินเกือบทุกนัดแหละ บางทีก็มานั่งรอเพื่อน ก็แล้วแต่นะ บางนัดกินข้าวอย่างเดียวก็ไม่ถึง 100 บาท แต่ถ้านัดไหนมีกินเบียร์ด้วยละก็หลายร้อย”

ภานุวัฒน์ บำเพ็ญผล (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “มาดูบอลก็เหมือนมาเจอเพื่อนเจอฝูง นัดมาที่สนามเร็ว ๆ หน่อย พอเคลียร์เรื่องตัวก็จะซื้อเบียร์มาควลงันซัก 2-3 กระป๋อง พอหอมปากหอมคอ นัดหนึ่งก็มีค่าเบียร์ ค่าเหล้าตกประมาณ 200-300 บาท เบียร์กระป๋องหนึ่งก็ 35 บาทแล้ว”

จากคำกล่าวของภานุวัฒน์ บำเพ็ญผล ที่กล่าวว่า เหมือนกับการนัดเพื่อนฝูงมาเจอกัน คำพูดนี้ทำให้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า การมาพบเจอกันไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเพื่อนหรือญาติพี่น้องทำให้เกิดการสังสรรค์ย่อย ๆ หน้าสนามบอลขึ้น เป็นที่มาของพฤติกรรมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม โดยจัดเป็นกิจวัตรอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการรับชมฟุตบอลในสนามแข่งขัน ดังแสดงในภาพ 13

ภาพ 13 พฤติกรรมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มของแฟนบอล

ที่มา.จาก 1. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนาม สพล. จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2553

2. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามลีโอ รังสิต คลอง 3 จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553

1.4 ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในการรับชมและเชียร์ฟุตบอล การใช้จ่ายในด้านของอุปกรณ์เชียร์เป็นอีกหนึ่งพฤติกรรมที่ขาดไม่ได้สำหรับการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกในสนาม จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า อุปกรณ์ที่ใช้ในการชมและเชียร์เป็นปัจจัยหนึ่งที่บรรดาแฟนบอลหรือผู้ชมใช้เพื่อเพิ่มอรรถรสในการเชียร์ให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการที่ผู้ชมหรือแฟนบอลใช้ในการแสดงตัวตนว่าได้ติดตามชมและเชียร์ทีมใดทีมหนึ่งอย่างเต็มที่ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

คณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “พอเห็น Shop ของเมืองทองฯ แล้ว พื่อดูไม่ได้ที่ต้องเข้าไปซื้อ ไอ้ที่ติดมือมาก็พวกเสื้อทีม ผ้าพันคอ หรือพวกของเล็ก ๆ อย่างพวกกุญแจ หมวก ของพวกนี้ดูเงินในกระเป๋าทีไปเยอะเลย”

พงศกร กุตรระกูลสุวรรณ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “บางทีไม่รู้ว่ามีใครลงบ้าง ไม่ได้ดูข่าว ผมก็จะไปซื้อพวกหนังสือรีวิว หรือหนังสือพิมพ์ สยามกีฬา หน้าสนามเอา ไม่เช่นนั้นจะดูไม่รู้ว่ามีใครลงแข่งบ้าง”

วรากร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ถ้าไม่มีเสื้อทีมหรือผ้าพันคอไป ผมจะมีความรู้สึกแปลกแยกกับเค้าเวลาไปนั่งตรงฝั่งอุตราวันะ ก็พวกเค้าเล่นไต่มากันแดงเลือดชะขนาดนั้น จะร้องจะเชียร์ก็ทำไม่ได้เต็มที่”

อนุสร จุลกลางกูร (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “บางทีมาถึงสนาม สวพ. ชลบุรีเร็ว ก็จะมีร้านขายของที่ระลึกของสโมสรก่อน แต่เข้าไปทีไรเป็นได้เสียเงินทุกที ซื้อโน่นซื้อนี่ ทำไงได้ละ ยังไง ๆ ก็ช่วยอุดหนุนทีม”

จากบทสัมภาษณ์ของแฟนบอลจะพบว่า อุปกรณ์เสริมที่ใช้ในการรับชมและเชียร์นั้นก็คือ เสื้อทีม ผ้าพันคอ หมวก กระบองยาง หนังสือรีวิวก่อนการแข่งขัน หรือหนังสือพิมพ์กีฬา โดยอุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยเพิ่มอารมณ์และอรรถรสในการชมและเชียร์ฟุตบอลให้มีความสุขสนุกสนานยิ่งขึ้น

ส่วนข้อสังเกตในพฤติกรรมการใช้จ่ายในการรับชมฟุตบอลสนามแข่งขันของผู้วิจัยพบว่า แฟนบอลส่วนใหญ่ที่มีการใช้จ่ายไม่ว่าจะเป็นค่าตั๋ว ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของแฟนบอลที่ต้องมีพฤติกรรมการใช้จ่าย หากมาดูการแข่งขัน

ที่สนามจริง นอกจากนี้ การใช้จ่ายบางอย่าง เช่น ด้านอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในการรับชม และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จะเป็นตัวเสริมบรรยากาศในการรับชมฟุตบอลให้สนุกสนานมากยิ่งขึ้นด้วย

ภาพ 14 รายการสินค้าของที่ระลึกในร้านค้าของสโมสรเมืองทองฯ ยูไนเต็ด ที่โฆษณาในหนังสือ MTUTD รายเดือน

ที่มา. จาก “สินค้าของที่ระลึกในร้านค้าของสโมสรเมืองทองฯ ยูไนเต็ด,” 2553, สิงหาคม, MTUTD รายเดือน, 11, 28-29.

ร้านของทีมบางกอกกล๊าส

ร้านของทีม เอสซีจี สมุทรสงคราม

ร้านของทีมเมืองทอง ยูไนเต็ด

ร้านของทีมชลบุรี

ภาพ 15 ร้านค้าของที่ระลึกในแต่ละสโมสร

ที่มา. จาก 1. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามลีโอ รังสิต คลอง 3 จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553

2. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามกีฬากลาง จังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2553

3. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามยามาฮา เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2553

4. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนาม สพล. จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2553

2. ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์ พฤติกรรมการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์ลีกผ่านสื่อโทรทัศน์นั้นมีหลากหลาย เนื่องจากการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์จะมีค่าใช้จ่ายแผ่หลายรูปแบบ แต่ในการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์จะมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าการไปรับชมที่สนามรวมถึงข้อจำกัดในการใช้จ่ายที่มีมากกว่าดังที่จะกล่าวในหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้

2.1 ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง ในหัวข้อนี้ไม่มีพฤติกรรมด้านการใช้จ่ายในการเดินทาง เนื่องจากการรับชมฟุตบอลภายในครัวเรือน แต่พฤติกรรมการใช้จ่ายในการรับชมฟุตบอลไทยผ่านสื่อโทรทัศน์ในส่วนของหัวข้ออื่น ๆ นั้นยังคงมีอยู่ ดังที่ผู้วิจัยจะกล่าวในหัวข้อถัดไป

2.2 ค่าใช้จ่ายด้านค่าตัว พฤติกรรมด้านการใช้จ่ายด้านค่าตัวนั้นจะมีเฉพาะในการรับชมฟุตบอลไทยภายในสนามแข่งขันเท่านั้น ดังนั้นค่าใช้จ่ายด้านค่าตัวในการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์จึงเป็นค่าใช้จ่ายทางอ้อมที่แผ่มากับการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ ดังบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ดูบอลที่บ้านแทบไม่ต้องใช้จ่ายอะไรเลย พี่เองก็เสียแค่ค่าไฟเดือนละไม่เท่าไรหรอก แล้วพี่ก็เสียค่าติดตั้งจานดำ และก็ค่ากล่องรับสัญญาณนะ ไม่งั้นดูถ่ายทอดสดของช่องสยามกีฬาไม่ได้ ส่วนช่อง 11 พี่ก็ดูบ้างนะ แต่ดูไม่น่าดูเท่าไร”

จากบทสัมภาษณ์พบว่า โดยพื้นฐานแล้วค่าใช้จ่ายแผ่นั้นจะเป็นค่าไฟฟ้าวรรวมถึงค่าเคเบิลทีวีที่ต้องเสียจากการรับชมฟุตบอลทางโทรทัศน์ ซึ่งแฟนบอลหรือผู้รับชมส่วนมากจำเป็นต้องใช้จ่ายเป็นประจำทุกเดือนอยู่แล้ว และไม่แพงมากเท่ากับการรับชมที่สนาม

2.3 ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม สิ่งที่อยู่ควบคู่ไปกับการรับชมฟุตบอลนั้น พฤติกรรมของแฟนบอลส่วนใหญ่จะกระทำ คือ อาหาร ของขบเคี้ยว และเครื่องดื่ม สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวไว้ว่า

ภควรรต พลายนั่น (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “ขาดไม่ได้เลย ถ้าดูบอลที่บ้านแล้วไม่มีของกินล่ะก็ เหมือนขาดอะไรบางอย่างไป

โดยเฉพาะถ้ามีพวกเพื่อนมาด้วย ต้องจัดของมีนเมาชนิดนี้ ไม่งั้นไม่ครบองค์ประชุม เหมือนดูบอลแล้วขาดรสชาติ ถ้าไม่ไปดูที่สนาม แต่ดูบอลที่บ้านหรือ พวกค่าน้ำ ขนมนมเนยก็มีเหมือนกันนะ ปกติจะซื้อจากเซเว่นเข้ามาดูเอาไว้ เวลาดูจะได้มีอะไรกิน”

จิตรกรณ สุภาพันธุ์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 กันยายน 2553) กล่าวว่า “ส่วนใหญ่ก็พวกขนม เช่น เลย์ เทสโต้ น้ำก็โออิชิ หรือเป๊ปซี่อะไรทำนองนี้ แล้วแต่ว่าอยากจะกินอะไร บางทีถ้าบอลแข่งเย็นมากก็จะซื้อข้าวขึ้นมากินด้วยเลย”

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “เวลาไปดูบอลกับพ่อ แม่ก็จะเอาพวกของกินในตู้เย็นมาให้ บางทีถ้าพวกญาติ พี่มารวมดูกันที่บ้านเยอะ ๆ แม่ก็จะทำอาหารชุดใหญ่เลี้ยงเลย”

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า แฟนบอลส่วนมากจะนิยมซื้ออาหารและเครื่องดื่มเข้ามาเตรียมพร้อมก่อนรับชมการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก โดยแฟนบอลบางกลุ่มมักมีการใช้จ่ายด้านเครื่องดื่มมีนเมาจำพวกเหล้า เบียร์ด้วย โดยให้เหตุผลว่าเพื่อเพิ่มอรรถรสในการดูบอล ซึ่งพฤติกรรมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มเหล่านี้จะมีส่วนคล้ายคลึงกับการรับชมในสนามแข่งขัน

2.4 อุปกรณ์เสริมที่ใช้ในการรับชมและเชียร์ ในหัวข้อนี้เป็นเช่นเดียวกับการใช้จ่ายด้านการเดินทางที่ไม่มีการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในการรับชมและเชียร์ เพราะส่วนใหญ่ในการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ แฟนบอลมักจะใช้อุปกรณ์เสริมที่ได้ซื้อจากการรับชมในสนามแข่งขัน ประกอบกับการที่ไม่สามารถหาซื้อได้ในแถบที่อยู่อาศัย

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติถ้าการทำเรือแข่ง พี่ก็จะใส่เสื้อเชียร์ด้วย ถึงจะเป็นที่บ้านก็เถอะได้อารมณ์อีกแบบ ถึงพ่อจะหาว่าบ้าเกินไปก็ตามที ซึ่งหาซื้อแถวบ้านไม่ได้หรอก พี่ไปซื้อเสื้อทีมตอนไปดูที่สนามแพททิคลองเตยนะ เวลาดูที่บ้านเอาตัวที่ซื้อที่สนามนั้นแหละมาใส่”

จากการสังเกตที่ผ่านมาผู้วิจัยพบว่า ในส่วนของการใช้จ่ายด้านต่าง ๆ นั้น มีบทบาทที่เด่นชัดเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกผ่านสื่อโทรทัศน์ เนื่องจากการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ผู้ชมจะได้รับความสะดวกสบายกว่าการรับชมในสนาม แต่ในแง่ของอรรถรสและความสมจริงของสถานที่ย่อมด้อยกว่า

ทำให้พฤติกรรมการใช้ยาด้านต่าง ๆ ของผู้ชมหรือแฟนบอล โดยเฉพาะด้านอาหาร และเครื่องดื่มนั้น เป็นสิ่งที่แฟนบอลหรือผู้ชมจะใช้เป็นตัวเสริมความสนุกสนาน ในการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์ รวมทั้งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่แฟนบอลต้องทำในแง่ ของความบันเทิงที่ทำให้สามารถหลีกเลี่ยงจากความเครียดในชีวิตประจำวันได้

บรรยากาศ/กิจกรรมก่อนการรับชม ในช่วงก่อนการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์ พรีเมียร์ลีกนั้น การทำกิจกรรมก่อนการชมฟุตบอลของพฤติกรรมของแฟนบอลไม่ว่า จะเป็นในสนามแข่งขันหรือสื่อโทรทัศน์นั้นมีความหลากหลายและแตกต่างกันไป ตามแต่ละพื้นที่รับชม โดยบรรยากาศของแต่ละพื้นที่ในการรับชมก็มีส่วนสำคัญ ในการกำหนดพฤติกรรมของบรรดาแฟนบอลให้มีความเหมือนและแตกต่างกันไป

ตาราง 4

เปรียบเทียบบรรยากาศ/กิจกรรมก่อนการรับชมผู้ชมในสนามแข่งขันและผู้ชมผ่านสื่อ โทรทัศน์

บรรยากาศ/กิจกรรม ก่อนการรับชม	ผู้ชมในสนามแข่งขัน	ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์
กิจกรรมก่อนรับชม	1. ร่วมสนุกตามบูทกิจกรรม	1. นั่ง/นอนรอชมหน้าโทรทัศน์
การแข่งขัน	2. สังสรรค์ดื่มกินด้านหน้าสนาม	2. ทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในบ้าน
	3. ชื้อของที่ระลึกในร้านค้าของสโมสร	3. เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม
	4. เข้าไปนั่งรอที่อัฒจันทร์เลย	ไว้รับประทานขณะรับชม
การเลือกที่นั่ง/ทิศทางการรับชม	1. นั่งตามที่ตัวระบุ	1. เลือกตามความชอบแล้วแต่สถานที่
	2. กำหนดมุมมองในการนั่งรับชมตามใจ ด้วยตนเอง	ภายในบ้านจะเอื้ออำนวย
การมีส่วนร่วม/พูดคุย ก่อนเกม	1. ทำกิจกรรมภายในสนามร่วมกับโฆษก หรือแกนนำกองเชียร์	2. กำหนดตามมุมมองกล้องของโทรทัศน์
	2. พูดคุยเกี่ยวกับทีมและตัวผู้เล่นที่จะ ลงแข่ง	1. รับชมการวิเคราะห์คู่ที่จะแข่งของ นักพากย์ของช่องที่ถ่ายทอดสด
		2. พูดคุยเกี่ยวกับทีมและตัวผู้เล่น ที่จะลงแข่ง

1. ผู้ชมในสนามแข่งขัน การรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกในสนามแข่งขัน ก่อนการรับชมหน้าสนามหรือภายในสนามนั้น จะมีกิจกรรมให้แฟนบอลหรือผู้ชม

ที่เข้ามารอชมการแข่งขันได้ทำมากมาย เป็นผลให้มีพฤติกรรมและบรรยากาศก่อนรับชมฟุตบอลในสนามเกิดขึ้นมา ดังที่จะแบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

1.1 กิจกรรมก่อนรับชมการแข่งขัน ในสนามแข่งขันของแต่ละสโมสรของฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกนั้น มีพื้นที่ค่อนข้างกว้างขวาง ทำให้มีร้านรวงต่าง ๆ มาตั้งขายของ รวมถึงบูทกิจกรรมของสินค้าต่าง ๆ มาให้แฟนบอลร่วมสนุกมากมาย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นที่มาของพฤติกรรมกิจกรรมก่อนการรับชมของแฟนบอลทั้งหลายที่เข้ามารอชมการแข่งขันฟุตบอลที่กำลังจะเริ่มขึ้น

ก่อนเกมการแข่งขันจะเริ่มขึ้นรอบ ๆ สนาม มีบูทกิจกรรมมากมาย ซึ่งบูทเหล่านี้จัดว่าเป็นสื่อกิจกรรม ผู้วิจัยสังเกตว่า สื่อกิจกรรมดังกล่าวที่มีรูปแบบการเรียกแฟนบอลหรือผู้ชมเข้าร่วมสนุกนั้นมีส่วนช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมของบรรดาแฟนบอล โดยเฉพาะเสียงเพลง และการประชาสัมพันธ์ผ่านเครื่องขยายเสียงของพิธีกรประจำบูทนั้น ๆ ที่มักจะมีสาวสวยหรือดาราร่วมสร้างปฏิกิริยาตอบสนองจากแฟนบอลหรือผู้ชมโดยทั่วไป ทำให้เกิดการเข้าร่วมทำกิจกรรมตามบูทต่าง ๆ จัดว่าเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของบรรดาแฟนบอล ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ศรัณย์ รื่นณรงค์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 ตุลาคม 2553) กล่าวว่า “หน้าสนามลิโอบของทีมบีจีมีบูทเยอะแยะเลย อย่างบูทของไวตามิลท์ สปอนเซอร์หรือเบียร์ลิโอบ พวกบูทเหล่านี้มักมีพรตดีมาช่วยดึงดูดพวกแฟนบอลทั้งหลายด้วย แต่ตัวเองไม่ค่อยได้เข้าร่วมสนุก ส่วนใหญ่จะยืนดูพวกพรตดีหน้าบูทนั่นแหละ บางทีถ้าน้องเค้าชวนซื้อของที่ขายอยู่ก็ซื้อบ้าง แบบว่าเห็นออกเห็นใจนะ อย่างบูทไวตามิลท์มักจะเสียทำนอง ๆ เค้าทุกที ไปทีไรได้ไวตามิลค์มากินเรื่อยเลย”

อนุสร จุลกลางกูร (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “บูทสปอนเซอร์หน้าสนาม สวพ. ชลบุรี นัดทีมชลบุรีกับทีมเมืองทองฯ เค้าลงทุนเอาดีเจลากุ้งเข้ามาเป็นพิธีกรเลย เรียกคนเข้าร่วมสนุกได้เยอะมาก พี่เองยังยืนดูตั้งนาน”

จากบทสัมภาษณ์พบว่า การร่วมสนุกตามบูทกิจกรรมด้านหน้าสนามก่อนเกมการแข่งขันจัดได้ว่าเป็นพฤติกรรมการรับชมฟุตบอลอย่างหนึ่งของแฟนบอลที่ได้กระทำ เป็นการฆ่าเวลา อีกทั้งยังเป็นการร่วมสนุกกับพิธีกรประจำบูทก่อนที่จะเข้าชมฟุตบอลในสนาม ดังแสดงในภาพ 16

ดีเจพลาซ่ากับการร่วมสนุกของบุตสปอนเซอร์
หน้าสนาม สพล. ชลบุรี

พิธีกรสาวสวยของบุตไวดามิลล์หน้าสนามลีโ
ทีมบางกอกกล๊าส คลอง 3

การร่วมสนุกของแฟนบอลทีมศรีสะเกษที่บุตของเด็ก ๆ
เมืองไทยประกันชีวิตหน้าสนามยามาฮ่า เมืองทองธานี

การเข้าร่วมกิจกรรมเตะฟุตบอลที่บุต
หน้าสนาม อบจ.จังหวัด สมุทรสงคราม

ภาพ 16 บุตกิจกรรมและพฤติกรรมการร่วมสนุกของแฟนบอลก่อนเกมการแข่งขันฟุตบอลเริ่ม

ที่มา. จาก 1. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนาม สพล. จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2553

2. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามลีโ รังสิต คลอง 3 จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553

3. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามยามาฮ่า เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2553

4. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามกีฬากลาง จังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2553

สำหรับพฤติกรรมการดื่มหรือกินนั้น ก็เป็นอีกพฤติกรรมหนึ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยที่รักความสนุกสนาน เฮฮามาตั้งแต่อดีต ดังนั้น กิจกรรมการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกจึงถือว่าเป็นการพบปะเพื่อนฝูงอย่างหนึ่ง จึงเป็นที่มาของอีกหนึ่งกิจกรรมก่อนการรับชมฟุตบอลที่แฟนบอลนิยมทำกัน คือ การสังสรรค์ดื่มกินด้านหน้าสนาม

ผู้วิจัยสังเกตว่า บริเวณหน้าสนามวันที่มีการแข่งขันฟุตบอล จะมีแฟนบอลจำนวนมากนัดแนะกันระหว่างเพื่อนหรือกลุ่มแฟนบอลที่รู้จักกัน มารวมตัวดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และพูดคุยสังสรรค์กันก่อนเกมการแข่งขันจะเริ่มขึ้น โดยจะพบพฤติกรรมเหล่านี้ได้ตามฟุตบอลบาร์ ริมไม้ หรือภายในร้านค้าหน้าสนาม เช่นเดียวกับบทสัมภาษณ์และแสดงในภาพ 17 ต่อไปนี้

พงศกร กุตระกุลสุวรรณ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ก็เกือบทุกนัดนะ ก่อนแข่งไม่มีอะไรทำ ก็นัดกับเพื่อน ๆ ซื้อเบียร์จากร้านหน้าสนามนั่นแหละเอาเข้ามากินแถว ๆ นั้น ก็เค้าไม่ให้เอาเหล้าเบียร์เข้าสนามก็เลยต้องกินกันหน้าสนาม แหมทำงานเครียด ๆ มา 5 วันแล้ว วันหยุดได้มาเจอเพื่อนทั้งที่ ต้องสังสรรค์กันหน่อย เอาพอกี้ม ๆ”

ภานุวัฒน์ บำเพ็ญผล (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “มาดูบอลก็เหมือนมาเจอเพื่อนนั่นแหละ นัดมาที่สนามเร็ว ๆ หน่อย พอเคลียร์เรื่องตัว ก็จะมีเบียร์มาควลกันซัก 2-3 กระป๋อง พอหอมปากหอมคอ”

วรากร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “เป็นบางนัดนะ แล้วแต่อารมณ์ วันไหนเรียนเหนื่อย ๆ มากี่ไม่ ถ้าวันไหนไม่มีเรียนก็เอาชะหน่อย ผมจะดื่มเบียร์ซะส่วนใหญ่ มันกินง่ายดี เปิดฝาปั๊บก็กินได้เลย ถ้าเป็นเหล้ามันมีมิกเซอร์ ไม่ไหว ๆ กินยาก”

ภาพ 17 พฤติกรรมการสังสรรค์กันของแฟนบอลก่อนเกมการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์ พรีเมียร์ลีก

ที่มา. จาก 1. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนาม สพล. จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2553

2. “แฟนทั่วสารทิศแห่ดูไทยลีกแน่นสนาม,” 2553, เมษายน 25, สยามกีฬารายวัน, หน้า 28.

นอกจากนี้ ยังมีการรวมตัวกันของแฟนบอลกลุ่มขนาดใหญ่ร้องเพลงเชียร์ สโมสรด้านหน้าสนามก่อนเข้าสนาม โดยมีการนำอุปกรณ์การเชียร์เข้ามาร่วมด้วย เช่น ธงสโมสร กลอง แตร เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะของการร้องรำทำเพลงที่สนุกสนาน และล้อเลียนกองเชียร์คู่แข่งไปในตัว

ผู้วิจัยได้สังเกตว่า พฤติกรรมของกองเชียร์เหล่านี้มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มค่อนข้างสูง และแตกต่างกันไปตามกลุ่มกองเชียร์ของแต่ละสโมสร อย่างเช่น กองเชียร์ทีมชลบุรีจะมีฉลามเป็นสัญลักษณ์และมีสีน้ำเงินเป็นสีประจำสโมสร กองเชียร์ทีมเมืองทองฯ ก็มีกิเลนเป็นสัญลักษณ์และมีสีแดงเป็นสีประจำสโมสร ทีมบางกอกกล๊าส มีกระต่ายเป็นสัญลักษณ์และมีสีเขียว-ขาวเป็นสีประจำสโมสร กองเชียร์ทีมสมุทรสงคราม จะมีปลาทุเป็นสัญลักษณ์และมีสีฟ้าเป็นสีประจำสโมสร เป็นต้น

จากภาพ 18 พบว่า มีการรวมตัวกันของแฟนบอลกลุ่มขนาดใหญ่ร้องเพลงเชียร์สโมสรด้านหน้าสนามก่อนเข้าสนาม โดยในแฟนบอลกลุ่มต่าง ๆ นี้ จะมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มค่อนข้างสูง และแตกต่างกันไปตามกลุ่มกองเชียร์ของแต่ละสโมสร

การรวมตัวของกองเชียร์ทีมชลบุรีหน้าสนาม

การรวมตัวของกองเชียร์ทีมบางกอกกลัสน้ำสนาม

กองเชียร์ทีม ทบ. ที่ตามมาให้กำลังใจ

การรวมตัวของกองเชียร์ทีมทหารบกหน้าสนาม

การรวมตัวของกองเชียร์ทีมศรีสะเกษหน้าสนาม

ภาพ 18 พฤติกรรมการรวมตัวกันของแฟนบอลกลุ่มขนาดใหญ่ ร้องเพลงเชียร์สโมสร และทำกิจกรรมร่วมกันก่อนเกมการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก

ที่มา. จาก 1. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนาม สพล. จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2553

2. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามลีโอ รังสิต คลอง 3 จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2553

3. “สีสันฟุตบอลไทยลีก,” 2553, เมษายน 18, สยามกีฬารายวัน, หน้า 28.

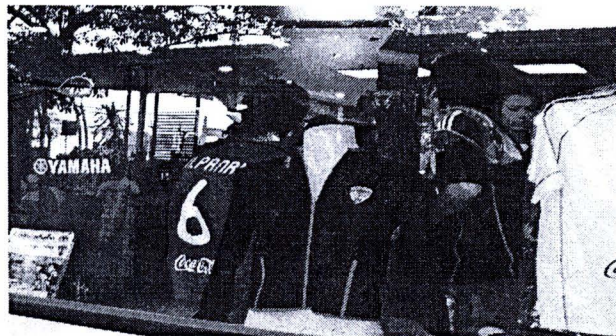
4. “สุขแท้หนอชีวิตลูกหนัง ... ดูทั้งบอลโลก-บอลไทยลีก,” 2553, มิถุนายน 14, สยามกีฬารายวัน, หน้า 28.

โดยทั่วไปในทุก ๆ สโมสรในการแข่งขันฟุตบอลจะมีร้านขายของที่ระลึก ซึ่งเป็นอีกที่มาของหนึ่งกิจกรรมก่อนการรับชมการแข่งขันที่แฟนบอลมักจะกระทำก็คือ พฤติกรรมเลือกซื้อของที่ระลึกในร้านค้าของสโมสร ซึ่งของในร้านขายของที่ระลึก ที่แฟนบอลมักมีพฤติกรรมในการซื้อ คือ เสื้อทีมสโมสร เสื้อโปโล ผ้าพันคอ กระบองยาง หนังสือฟรีวีวประจำปีการแข่งขัน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีแฟนบอลบางคนเข้าไปเพียงเดิน ดูเฉย ๆ เพื่อฆ่าเวลาเท่านั้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความชอบของแฟนบอลแต่ละคนด้วย

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ฤดูกาลหนึ่งที่จะซื้อซ้ำครั้งนะ ซื้อเสื้อทีมกับผ้าพันคอ เพราะหนึ่งฤดูกาล จะเปลี่ยนสักที ส่วนของอย่างอื่นก็ไม่ค่อยได้ซื้อหรอก อย่างแก๊งก็เดินดูอย่างเดียว”

อนุสร จุลางกูร (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ถ้ามาดูที่สนามก็จะแวะทุกครั้งแหละ ปกติฟ้าก็ซื้อพวกของที่ไม่น่าใหญ่มา เอาพอถือได้ อย่างพวกหมวก พวงกุญแจ ผ้าพันคอ อะไรทำนองนี้”

ธำรงรัฐ อากาศวิภาต (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “ไม่ค่อยซื้ออะไรหรอก ถ้าไม่มีอะไรทำก็จะเข้ามาเดินดู บางทีก็ได้พวกหนังสือ ฟรีวีวของทีมเมืองทองฯ ซักเล่มติดมือไปเท่านั้น”

ภาพ 19 พฤติกรรมซื้อสินค้าในร้านขายของที่ระลึกประจำสโมสร

ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย ณ สนามยามาฮา เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2553

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า สำหรับแฟนบอลหรือผู้ชมบางกลุ่มที่ตั้งใจมารับชมฟุตบอลในสนามโดยเฉพาะ และไม่นิยมกระทำกิจกรรมด้านหน้าสนามทั้งหลาย ก็จะมีพฤติกรรมในการเข้าไปนั่งรอที่อัฒจันทร์เลย เช่นเดียวกับคำสัมภาษณ์ด้านล่าง ซึ่งแฟนบอลหรือผู้ชมแต่ละคนจะมีเหตุผลในการเข้าไปนั่งในสนามเลย แตกต่างกันไป ดังนี้

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “นัดไหนที่พี่ไปดูท่าเรือเตะที่สนาม ถ้าไปถึงเร็วพี่จะเข้าไปนั่งรอในสนามเลย พวกบูทอะไรพี่ไม่เข้าหรอก พี่เกียจ พี่ตั้งใจมาดูบอลอย่างเดียว”

พัชระ ทรัพย์เจริญ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “เข้าไปจองที่ก่อนเลย ไม่งั้นคนเต็ม ได้ที่นั่งไม่ดี เพราะตัวมันระบุนะ โชนเท่านั้น ถ้าเกิดได้ที่นั่งมุมไม่ดี จะดูบอลไม่สนุกไปเลย”

พฤติกรรมการรับชมของแฟนบอลหรือผู้ชมภายในสนามแข่งขันนั้นเกิดขึ้นมากมายและมีความหลากหลาย เนื่องจากการมาดูฟุตบอลที่สนามนั้นจะเป็นการรวมตัวของกลุ่มเพื่อนและญาติมิตรที่เป็นแฟนบอล ทำให้เกิดการสังสรรค์ขึ้นมา นอกจากนี้ บุคคลต่าง ๆ ด้านหน้าสนามก็จัดได้ว่าเป็นสื่อกิจกรรมอย่างหนึ่งที่สามารถดึงดูดแฟนบอลจำนวนมากเข้าร่วมทำกิจกรรมได้ แต่ก็ยังมีแฟนบอลบางกลุ่มที่ไม่นิยมทำกิจกรรมก่อนเข้าสนามโดยที่ จะมีพฤติกรรมในการเข้ารอการแข่งขันเริ่มในสนามเลย

1.2 การเลือกที่นั่ง/ทิศทางการรับชม สำหรับพฤติกรรมที่แฟนบอลได้ทำก่อนชมการแข่งขันฟุตบอลนั้นอีกอย่างหนึ่งคือ พฤติกรรมในการเลือกที่นั่งในการรับชม โดยที่ความต้องการที่จะได้ที่นั่งดี ๆ สามารถรับชมฟุตบอลได้ชัดเจนนั้น ย่อมมีอยู่ในแฟนบอลทุกคน ดังนั้น พฤติกรรมในการเลือกที่นั่งในการรับชมจะขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการเลือกซื้อตั๋วด้วย เพราะตัวจะระบุโซนไว้ชัดเจน ดังตัวอย่างข้อสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นแฟนบอลเมืองทอง ดังนี้

พงศกร คุตระกุลสุวรรณ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ที่สนามยามาฮา อัฒจันทร์ฝั่งอีสกับเวสต์ ในตัวจะกำหนดที่นั่งเลย ถ้าอยากได้ที่ดี ๆ ก็ต้องรีบมาซื้อแต่เนิ่น ๆ ถ้านัดไหนเป็นบิกแมตท์ก็ต้องรีบจอง อย่างเจอทีมชลบุรี อย่างนี้ ต้องจองตั้งแต่กลางสัปดาห์เลย ไม่งั้นได้ที่ขอบ ๆ แน่ อย่างแยกกั้วเต็ม ถ้าเป็นฝั่ง

เขากับนอร์ทจะเป็นตัวยืนทั้งหมดเลย จะไม่กำหนดที่นั่ง ส่วนใหญ่จะซื้อฝั่งเขาท์เอากองเชียร์เค้าร้องเพลงกันมันดี แต่ต้องรีบเข้าไปหน่อย หรือเอาของอะไรวางจองไว้ก็ได้ ให้อู๋ที่ตรงนี้มีคนนั่งแล้วนะ ไม่งั้นได้ที่ไม่ดี”

ทั้งนี้ ยกเว้นแต่บางสนามเท่าที่ตัวจะระบุเฉพาะโซนเท่านั้น ดังนั้นแฟนบอลบางคนจะนิยมเข้าไปจองที่นั่งก่อนเพื่อให้ได้มุมมองในการชมฟุตบอลที่ดี

ตำรวจ อากาศวิภาต (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “เข้าไปนั่งจองก่อนเลย ถ้านัดไหนไปถึงช้าหรือติดธุระ ก็ฝากเพื่อนที่ไปถึงก่อนเข้าไปจองที่นั่งไว้ก่อน ถ้าเกิดได้ที่นั่งแย่งขึ้นมา ดูบอลเสียวสชาติ ไม่ไหว ๆ”

ลักษณะเด่นของการรับชมฟุตบอลในสนาม คือ ผู้ชมหรือแฟนบอลสามารถที่จะกำหนดทิศทางการรับชมได้เอง โดยอาจเลือกชมภาพหรือเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในสนามได้ ไม่จำเป็นต้องติดตามดูการแข่งขันโดยมองไปตามทิศทางที่ลูกบอลพาไปดังเช่นในการรับชมการถ่ายทอดผ่านสื่อโทรทัศน์

ดังนั้น จึงมีพฤติกรรมอีกอย่างในการรับชมฟุตบอลในสนาม คือ หลังจากแฟนบอลได้เลือกที่นั่งหรือนั่งตามที่ตัวระบุไว้แล้ว แฟนบอลจะมีพฤติกรรมในการเลือกมุมมองตามใจของตัวชอบ ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น คือ ไม่จำเป็นต้องมองตามลูกบอลดังเช่นในโทรทัศน์ พวกเขาสามารถเลือกมองในทิศทางอื่น ๆ ได้ โดยสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

คณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “บางครั้งพี่ก็ไม่ได้ดูเกมอย่างเดียวหรอก บรรยากาศรอบ ๆ ตัวมันทำให้วอกแวก บางทีพี่ก็หันไปมองอย่างอื่น โอ้ย! ก็เยอะนะ บางทีก็มองพวกน้องอยู่ในเต็ดวีว่า น่ารักดี หรือว่ามองที่ข้างสนามดูนักเตะวอร์ม อะไรทำนองนี้”

วรกร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “เหตุผลที่ผมไปดูบอลที่สนามก็เพราะมันเห็นไปหมด เห็นลีลาการเล่นทีม นอกจากนี้ยังมองเห็นได้ทั่วทั้งสนามเลย จะดูอะไรก็ได้ จะมองอะไรละ ปฏิภานของกองเชียร์บรรยากาศในสนาม นักฟุตบอลตัวเป็น ๆ หรือว่าข้างสนาม ชุมม้านั่งสำรอง ที่ไม่ได้จำกัดเพียงแค่ว่าในจอทีวี”

อย่างไรก็ตาม จากข้อสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ถึงแม้ว่าการรับชมในสนาม แฟนบอลจะสามารถเลือกที่นั่งและกำหนดมุมมองของตัวเองได้ แต่ก็ยังมีข้อด้อยอยู่ คือ ในเรื่องของข้อมูลข่าวสารในสนามไม่สามารถให้ได้เต็มที่อย่างในโทรทัศน์ที่มีผู้บรรยาย คอยอธิบายเหตุการณ์ รวมทั้งมีภาพซ้ำให้ดู บางครั้งแฟนบอลที่รับชมในสนามอาจพลาด เหตุการณ์สำคัญไป เช่น ดูไม่รู้ว่าใครยิง ใครหรือครองบอล เหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่ดูไม่ทัน หรือดูไม่รู้เรื่อง เนื่องจากเห็นไม่ชัด เช่นเดียวกับคำสัมภาษณ์ดังนี้

พงศกร กุตระกุลสุวรรณ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “บางทีก็ดูไม่ชัดเหมือนกัน ใครยังมองไม่ทัน จะหาภาพรีเพลย์ดูก็ไม่มี อาศัยถามเพื่อนหรือคนข้าง ๆ เอา ถ้ายังไม่รู้ก็ไปดูข่าวเอาทีหลัง”

1.3 การมีส่วนร่วม/พุดคุยก่อนเกม การมีส่วนร่วมกับการแข่งขันและพุดคุย ก่อนเกมจัดว่าเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของบรรดาแฟนบอลมักจะกระทำกัน จากการสังเกต ผู้วิจัยพบว่า หลังจากที่เดินเข้าไปในสนามแล้ว ภายในสนามแข่งขันโฆษกประจำสนาม มักจะมีกิจกรรมหรือร่วมสนุกต่าง ๆ จากบรรดาสปอนเซอร์ประจำสโมสรให้แฟนบอล ร่วมทำกัน

นอกจากนี้ ยังมีพฤติกรรมที่กลุ่มกองเชียร์แทบทุกสโมสรในไทยนิยมทำกัน คือ การมีแกนนำกองเชียร์คอยกระตุ้นให้แฟนบอลที่เข้ามาเชียร์คอยร้องเพลงเชียร์สโมสร โดยก่อนเกมการแข่งขันจะเริ่มกลุ่มแฟนบอลเหล่านี้จะเริ่มร้องเพลงประจำสโมสร และชูผ้าพันคอที่มีตราสโมสรขึ้นเพื่อแสดงความภักดีที่มีต่อสโมสร ดังคำสัมภาษณ์ และแสดงในภาพ 20

คณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ที่สนามเมืองทองธานี ก่อนเกมและหลังเกมทุกครั้ง พวกเชียร์ลีดเดอร์จะนำร้องเพลง ประจำสโมสรเสมอ บางทีก็เป็นการแสดงความภักดีต่อสโมสร แล้วก็เป็นการข่มขวัญ กองเชียร์คู่แข่งไปในตัวด้วย”

ภาพ 20 พฤติกรรมการร้องเพลงเชียร์เพื่อแสดงความภักดีต่อสโมสรของแฟนบอล
ทีมเมืองทองฯ อยู่ในเต๊ต

ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย ณ สนามยามาฮา เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่
18 กรกฎาคม 2553

พฤติกรรมที่สำคัญอีกอย่างที่แฟนบอลนิยมกระทำก่อนการแข่งขันฟุตบอลในสนามจะเริ่มขึ้น คือ การพูดคุยระหว่างแฟนบอลด้วยกัน เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องสื่อสารระหว่างกันตลอดเวลา การพูดคุยจึงเกิดขึ้นในทุกกระบวนการรับชม ตั้งแต่ก่อนแข่งขันจนกระทั่งการแข่งขันสิ้นสุดลง โดยในช่วงก่อนการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกจะเริ่มขึ้นนี้ มีประเด็นในการพูดคุยจะเกิดขึ้นในหลายลักษณะ ดังนี้

1.3.1 การพูดคุยเกี่ยวกับทีมและทีมคู่แข่ง การวางแผนของทีม 11 ตัวผู้เล่น รวมทั้งมีการวิเคราะห์และคาดเดาผลการแข่งขันที่จะเกิดขึ้น สำหรับแฟนบอลบางคนที่ไม่ได้ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลทีมที่จะลงจากสื่อต่าง ๆ การพูดคุยก่อนเกมจะเป็นช่องทางสำคัญในการทำให้รับทราบข้อมูลและจะสามารถรับชมการแข่งขันภายในสนามได้รู้เรื่องและมีอรรถรสมากยิ่งขึ้น

พัชระ ทรัพย์เจริญ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553)
กล่าวว่า “ก็มีพูดคุยกันบ้างนะว่า วันนี้ใครลง 11 ตัวแรกบ้าง ใครเจ็บหรือใครแบนหรือเปล่า บางทีก็เช็คเองจากหนังสือพิมพ์ที่ซื้อมา”

ภานุวัฒน์ บำเพ็ญผล (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553)

กล่าวว่า “อืม มีการคุยแลกเปลี่ยนการแข่งขันกันด้วยนะ ก็ดูจากสภาพทีม อันดับในตาราง แล้วก็สถิตินะ หลังจากนั้นก็ช่วยกันวิเคราะห์ออกมาเลยว่าวันนี้ใครชนะ ใครแพ้”

1.3.2 การพูดคุยในลักษณะข่มกัน กล่าวคือ เป็นการพบกันระหว่างทีมที่มี ศักดิ์ศรีใกล้เคียงกัน ทำให้แฟนบอลแต่ละฝ่ายมีเหตุผลในการเชียร์ทีมตนเอง เช่น ในการแข่งขันระหว่างชลบุรีกับเมืองทองฯ ยูไนเต็ด ซึ่งการแข่งขันของสองทีมที่แย่งคว้าแชมป์ฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกกัน แฟนบอลของทั้งสองฝ่ายถ้ามารู้ตัวกัน ก็จะคุยข่มกันไปมาว่าทีมที่ตนเชียร์จะชนะ หรือทีมคู่แข่งก็จะแพ้ โดยการหาเหตุผลสถิติ มาอ้างอิงกัน

คณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “คู่มือเมืองทองฯ กับชลบุรีหรือ พี่ว่าเมืองทองฯ ชนะอยู่แล้ว แมตช์แรกยังชนะมาตั้ง 4-1 สถิติมันข่มอยู่แล้ว แต่อาจจะยากนิดนึงเพราะเมืองทองฯ ไปเยือนด้วย เอาเป็นว่าอย่างแย้ ก็เสมอ”

อนุสร จุลกลางกูร (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “มันต้องชลบุรีอยู่แล้ว นักเตะฟูลทีม แล่นเล่นในบ้านอีก เมืองทองฯ ไม่ไหว กรอบจะตาย เล่นหลายรายการ ไหนจะย้ายตัวหลักก็จะย้ายอีก อย่างน้อยต้องมีซ้กลูก สองลูกแหละ”

1.3.3 การพูดคุยเกี่ยวกับบรรยากาศภายในสนามและนอกสนาม กองเชียร์ ฝ่ายที่เชียร์หรือฝ่ายตรงข้าม ความสนุกสนานในการเชียร์ สภาพอากาศ ทั้งหมดจะเป็น ผลจากการรับชมฟุตบอลภายในสนามแข่งขันเท่านั้น โดยในข้อนี้จะเป็นจุดเด่นของการรับชมในสนามนั่นเอง

พัชระ ทรัพย์เจริญ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ไม่จำเป็นต้องพูดคุยเรื่องการแข่งขันอย่างเดียวหรอก อาจพูดคุยเรื่องบรรยากาศ รอบ ๆ สนามก็ได้ มาดูบอลที่สนามมีข้อคืออย่างนี้แหละมีอะไร ๆ ให้ดูเยอะเยะ ทำให้ เรื่องคุยไม่ได้จำกัดกรอบไว้”

จากบทสัมภาษณ์ทั้งหมดนี้ เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม ก่อนการรับชมฟุตบอลในสนามของแฟนบอล ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้มีความหลากหลาย

และแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มแฟนบอลหรือผู้ชม ทั้งนี้ ปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่รอบสนามจะเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดพฤติกรรมของแฟนบอลเหล่านี้ด้วย

2. ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์ การรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกผ่านโทรทัศน์ในช่วงก่อนการแข่งขันเริ่ม จากหัวข้อที่ผ่านมาพฤติกรรมก่อนการรับชมเกิดขึ้นมากมาย โดยกิจกรรมก่อนการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์นั้นจัดเป็นพฤติกรรมที่ผู้ชมหรือแฟนบอลชาวไทยมักจะกระทำกันสามารถแบ่งออกได้อย่างมากมาย ดังหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 กิจกรรมก่อนรับชมการแข่งขัน กิจกรรมต่าง ๆ ที่แฟนบอลมักจะกระทำก่อนการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์ภายในครัวเรือนหรือที่พักอาศัยนั้น อาจไม่หลากหลายเท่ากับการรับชมผ่านสนามแข่งขัน เนื่องจากข้อจำกัดด้านพื้นที่รับชม รวมถึงบรรยากาศภายในพื้นที่ แต่การรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์นั้นแฟนบอลหรือผู้ชมก็สามารถหากิจกรรมต่าง ๆ ทำได้เช่นกัน ซึ่งกิจกรรมแต่ละอย่างนั้นจะมีความแตกต่างกันไป

ผู้วิจัยสังเกตว่า ในช่วงก่อนการรับชมฟุตบอลนั้น พฤติกรรมนั่งหรือนอนรอชมหน้าโทรทัศน์เป็นพฤติกรรมหนึ่งที่แฟนบอลมักทำกัน เนื่องจากข้อจำกัดของการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ภายในบ้านเรือน และเรื่องของความน่าสนใจของรายการโทรทัศน์ที่แฟนบอลหรือผู้ชมรับชมอยู่ก็เป็นเหตุผลหนึ่ง ดังคำสัมภาษณ์และในภาพ 21 ที่แสดงการนั่งรอชมหน้าโทรทัศน์ของแฟนบอล

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ก่อนบอลเริ่มเหวอ เกือบทุก ๆ ครั้ง พี่ก็จะเปิดทีวีรอดูเลย อย่างวันเสาร์หรืออาทิตย์ช่วงเย็น ก่อนบอลเตะจะมีรายการนำดูเขอะไปหมด พี่มีรายการที่ต้องดูก่อนบอลเตะอยู่แล้ว”

ภควรรต พลายจัน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติก็จะเปิดทีวีรอไว้อยู่แล้ว วันไหนถ้าไม่มีอะไรทำก็จะมานอนรอดูมันหน้าทีวีเลยไปเปลี่ยนช่องดูไปเรื่อย”

ภาพ 21 พฤติกรรมการนั่งหรือนอนรอชมฟุตบอลหน้าโทรทัศน์

ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย ณ บ้านของผู้ชม เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2553

สำหรับกิจกรรมก่อนรับชมนอกจากนั่งหรือนอนหน้าโทรทัศน์เฉย ๆ แล้ว ผู้ชมหรือแฟนบอลบางส่วนอาจมีพฤติกรรมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในบ้านด้วย เช่นกัน อาทิ กวาดบ้าน รีดผ้า เล่นคอมพิวเตอร์ ฟังเพลง เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ จะเป็นตัวฆ่าเวลาในช่วงก่อนการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ผู้ชมยังได้ประโยชน์และความบันเทิงจากการทำกิจกรรมเหล่านี้ด้วย ดังบทสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

จิตรภรณ์ สุภาพันธุ์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 กันยายน 2553) กล่าวว่า “จะหาอะไรทำฆ่าเวลา เป็นปกติอยู่แล้ว ไม่รู้ว่าจะดูอะไร กว่าจะบอลจะเริ่มแข่งกันนานทีเดียว ก็แล้วแต่โอกาสนะ บางทีก็เล่นอินเทอร์เน็ต หรือถ้าห้องสกปรกมากก็จะเก็บกวาด ห้องก่อน”

นอกจากพฤติกรรมหลัก ๆ ที่ผู้ชมหรือแฟนบอลมักจะแสดงออกมาให้เห็น ในช่วงก่อนการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกจะเริ่มขึ้น ยังมีพฤติกรรมบางอย่าง ที่ผู้ชมมักแสดงออกมาด้วย คือ การเตรียมอาหารและเครื่องดื่มไว้รับประทานขณะรับชม โดยส่วนมากอาหารและเครื่องดื่มที่ผู้ชมมักเตรียมไว้ อาทิ บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ขนมขบเคี้ยว ลูกอม เครื่องดื่มแบบปกติ หรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ โดยสิ่งเหล่านี้ มีส่วนช่วยเพิ่มอรรถรสในการรับชมฟุตบอลให้สนุกสนานมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกับการชมฟุตบอลในบ้านเรานั้น ถ้ามีการนัดรวมตัวเพื่อเชียร์ฟุตบอลไทยร่วมกันระหว่าง

กลุ่มเพื่อนฝูงก็จะมีพฤติกรรมการสังสรรค์ ดื่มเหล้าหรือเบียร์ตามมาด้วยเสมอ ซึ่งตรงกับคำสัมภาษณ์และในภาพ 22

ภกวรรณ พลายนั่น (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติก็ดูคนเดียวขณะที่เตะเสา-อาทิตย์ แต่ถ้าสัปดาห์ไหนมีนัดตั้งแล้วมีบอล ก็จะนัดเพื่อนมากินเหล้าดูบอลที่ห้อง เพราะจะไปดูที่ร้านมันก็ไม่มีถ่ายทอดอยู่แล้ว และขาดไม่ได้เลย ถ้าดูบอลที่บ้านแล้วไม่มีของกินละก็ เหมือนขาดอะไรบางอย่างไป โดยเฉพาะถ้ามีเพื่อนมาด้วย ต้องจัดของกินมาหนึ่ง ไม่งั้นไม่ครบองค์ประชุม เหมือนดูบอลแล้วขาดรสชาติ”

ภาพ 22 เครื่องดื่มที่มีการเตรียมไว้รับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์ภายในบ้านเรือน
ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย ณ บ้านของผู้ชม เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2553

จากข้อสังเกตและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยพบว่า แม้การรับชมฟุตบอลภายในบ้านเรือนจะมีข้อจำกัดในการทำกิจกรรม แต่ก็มีพฤติกรรมที่เกิดจากการทำกิจกรรมก่อนการรับชมเกิดขึ้นมากมาย แม้จะไม่หลากหลายเท่ากับการรับชมในสนามแข่งขัน แต่สำหรับการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์แล้วกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นตัวเพิ่มความสุขสนุกสนานในการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกได้มากขึ้น

2.2 การเลือกที่นั่ง/ทิศทางการรับชม พฤติกรรมในการเลือกที่นั่งในการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก เป็นอีกพฤติกรรมที่ผู้ชมหรือแฟนบอลต้องกระทำ เพราะในการเลือกที่นั่งนั้นทำให้ผู้ชมสามารถรับชมฟุตบอลได้อย่างชัดเจนและมีอรรถรส

พฤติกรรมกรรมการเลือกที่นั่งในการรับชมภายในบ้าน จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า จะเป็นการเลือกในจุดที่ผู้ชมหรือแฟนบอลคุ้นเคย เฉพาะการเลือกเก้าอี้ตัวโปรดหรือเตียงนอน ซึ่งตั้งอยู่ในจุดที่ดีที่สุดในการรับชมหน้าจอโทรทัศน์ ที่สามารถรับชมฟุตบอลได้อย่างสบายและชัดเจน ดังคำสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “พี่จะมีที่นั่งชมประจำอยู่แล้วในห้อง ไม่ว่าจะนอนหรือนั่งก็สบายแถมยังเห็นชัดด้วย ปกติพี่จะใช้ฟูกอันนี้เป็นที่นอนอยู่แล้วด้วย”

ศรัณย์ รื่นณรงค์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 ตุลาคม 2553) กล่าวว่า “ถ้าเป็นการรับชมในบ้าน ส่วนใหญ่จะมีที่ประจำอยู่แล้วนะ เลือกที่ดูให้มันสบาย แล้วเราก็ดูชัดด้วย ไม่งั้นก็ดูบอลไม่สนุก ไม่เหมือนในสนามที่บรรยากาศมันได้อารมณ์มากกว่า ไม่ว่าจะดูจากตรงไหน”

จากภาพ 23 แสดงถึงพฤติกรรมกรรมการเลือกที่นั่งหรือนอนที่สามารถรับชมฟุตบอลหน้าโทรทัศน์ได้อย่างชัดเจน ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

ภาพ 23 พฤติกรรมการเลือกที่นั่งหรือนอนที่สามารถรับชมฟุตบอลหน้าโทรทัศน์ได้ชัดเจน

ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย ณ บ้านของผู้ชม เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2553

พฤติกรรมของการกำหนดทิศทางการแข่งขัน ในการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ จะเป็นมุมมองที่โทรทัศน์ทำหน้าที่กำหนดภาพมาให้ รวมทั้งเป็นมุมที่ผู้ชมกำหนดเอง ในการรับชม กล่าวคือ ในการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ โดยโทรทัศน์จะเป็นผู้สร้างภาพ และกำหนดมุมมองในสนามแข่งขันมาให้กับผู้ชม ซึ่งมุมมองในการชมจากจุดต่าง ๆ ภายในบ้านจะขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการเลือกของผู้ชมนั่นเอง ตามที่สุลี วัฒนวิชัย (2553, หน้า 12) ได้เขียนไว้ในคอลัมน์ปริศนากีฬาเกี่ยวกับการรับชมฟุตบอลไว้ว่า ... ถ้าถามว่า ไปดูบอลที่สนามชัดดีมั๊ย? ตอบได้เลยว่าดูอยู่ที่บ้านชัดกว่าเยอะ มีภาพรีเพลย์ให้ดู เห็นภาพโคลสอัพจนแทบจะจับต้องได้ แม้ไม่ใช่ภาพสามมิติ”

2.3 การมีส่วนร่วม/พุดคุยก่อนเกม การมีส่วนร่วมกับการแข่งขันและพุดคุย ก่อนเกมจัดว่า เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของบรรดาแฟนบอลที่มักจะกระทำไม่ว่าจะเป็น การรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์หรือในสนามแข่งขัน โดยในแต่ละพื้นที่จะมีพฤติกรรม ที่แตกต่างและคล้ายคลึงกันไป

ก่อนการแข่งขันเริ่มขึ้น ช่องโทรทัศน์ที่ถ่ายทอดสดฟุตบอลไทยแลนด์ พรีเมียร์ลีกก็จะมีทีมนักพากษ์และนักวิจารณ์คอยวิเคราะห์เกมก่อนการแข่งขันจะเริ่ม จึงเป็นที่มาของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการรับชมก่อนการแข่งขันจะเริ่ม กล่าวคือ พฤติกรรมการรับชมการวิเคราะห์คู่ที่จะแข่งของช่องที่ถ่ายทอดสด ในกรณีนี้การนำเสนอ ของสื่อโทรทัศน์จะเป็นตัวช่วยเพิ่มข้อมูลในการชมฟุตบอลของผู้ชมให้มีมากขึ้น

นอกจากนี้ ในส่วนของการพุดคุยเกี่ยวกับเกมการแข่งขันในการรับชม ผ่านสื่อโทรทัศน์ก่อนการแข่งขันเริ่มขึ้น จะต้องเป็นกรณีที่รับชมกับกลุ่มเพื่อนหรือญาติ พี่น้องเท่านั้น เนื่องจากพื้นที่ในครัวเรือนจัดเป็นพื้นที่ส่วนตัว ถ้าไม่รับชมคนเดียว ก็จะเป็นการรับชมกับเพื่อนฝูงหรือญาติพี่น้องเท่านั้น จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า พฤติกรรมการพุดคุยและวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการแข่งขันที่จะเริ่มขึ้นนั้นในการรับชม ผ่านสื่อโทรทัศน์จะมีความคล้ายคลึงกับการรับชมในสนามแข่งขัน

พฤติกรรมระหว่างการแข่งขัน

บรรยากาศ/กิจกรรมระหว่างการแข่งขัน หลังจากพฤติกรรมที่ผู้ชมหรือแฟนบอล ได้ที่มีในช่วงก่อนการแข่งขัน พฤติกรรมต่อมา คือ การรับชมระหว่างการแข่งขัน

ซึ่งระหว่างการแข่งขันนั้นถือเป็นช่วงเวลาสำคัญที่ผู้ชมหรือแฟนบอลรอคอย เนื่องจากจะได้ชมการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก ความสนุกสนานทั้งที่เกิดจากในสนาม หรือจากการถ่ายทอดสดในโทรทัศน์ และความสนุกสนานที่ได้จากการเชียร์ทีมรัก ในเวลานี้ผู้ชมจะรู้สึกร่วมไปกับการแข่งขันฟุตบอลที่กำลังได้รับชม ซึ่งถือได้ว่าการได้ชมและเชียร์ฟุตบอลเป็นแหล่งแสวงหาความสนุกสนานและตื่นเต้น ที่ผู้ชมหรือแฟนบอลจะได้ปลดปล่อยอารมณ์ไปกับการแข่งขันที่เกิดขึ้น

อาจกล่าวได้ว่า การแข่งขันฟุตบอลเป็นการแสดงที่สามารถเปิดโอกาสให้ผู้ชมหรือแฟนบอลได้เข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้ เพราะพฤติกรรมการชมและเชียร์ของผู้ชมนั้น จะมีส่วนคล้ายกันไปเกือบทุกสังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่กีฬาฟุตบอลในส่วนของผู้ชม ผู้เล่น หรือผู้จัดการต่างก็ไม่สามารถล่วงรู้ถึงผลการแข่งขันได้เลย ซึ่งเป็นมนต์เสน่ห์ที่เกิดขึ้นของกีฬาชนิดนี้

ตาราง 5

เปรียบเทียบบรรยากาศ/กิจกรรมระหว่างการรับชมผู้ชมในสนามแข่งขันและผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์

บรรยากาศ/กิจกรรมระหว่างการรับชม	ผู้ชมในสนามแข่งขัน	ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์
กิจกรรม/การมีส่วนร่วมระหว่างการแข่งขัน	1. รับชมการแข่งขันสลับกับทำกิจกรรมร่วมแกนนำเชียร์	รับชมอย่างเดียวหรือสลับทำกิจกรรมอื่น ๆ ภายในบ้าน
	2. รับชมบรรยากาศอื่น ๆ นอกเหนือจากการแข่งขัน	ไปพร้อมกับการรับชม
การพูดคุยระหว่างการแข่งขัน	พูดคุยวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการแข่งขันที่กำลังเกิดขึ้น	พูดคุยวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการแข่งขันที่กำลังเกิดขึ้น
กิจกรรมระหว่างพักครึ่ง	1. ร่วมสนุกกับแกนนำเชียร์และพิธีกรในสนาม	1. ทำกิจกรรมที่นอกเหนือนอกเหนือจากการรับชม
	2. ทำธุระส่วนตัว	2. ดูวิเคราะห์เกม/ไฮไลต์
	3. กินอาหารหรือดื่มเครื่องดื่ม	ระหว่างพักครึ่ง

1. ผู้ชมในสนามแข่งขัน ระหว่างการรับชมฟุตบอลในสนามแข่งขันนั้นสามารถเกิดพฤติกรรมระหว่างการรับชมมากมาย ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้มีที่มาจากกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้ชมหรือแฟนบอลภายในสนาม สามารถแบ่งเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1.1 กิจกรรม/การมีส่วนร่วมระหว่างการแข่งขัน พฤติกรรมต่าง ๆ ในเรื่องของกิจกรรมการมีส่วนร่วมในช่วงระหว่างการรับชมที่เกิดขึ้นในสนามแข่งขัน มีลักษณะที่ไม่ต่อเนื่องกันไปเหมือนกับการชมภาพยนตร์ที่นั่งชมตั้งแต่ต้นจนจบแล้วลุกออกจากโรงไป โดยพฤติกรรมการรับชมฟุตบอลไทยจะเป็นการรับชมที่ผสมผสานไปพร้อมกับการทำกิจกรรมในสนาม เพราะขณะที่ผู้ชมหรือแฟนบอลอยู่ ณ จุดใดจุดหนึ่งของสนามก็สามารถเห็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั่วไปได้ ไม่เพียงแต่เกมในสนามเท่านั้น ซึ่งเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมเหล่านี้อาจดึงดูดความสนใจของผู้ชมให้ผลจากการแข่งขันชั่วขณะได้

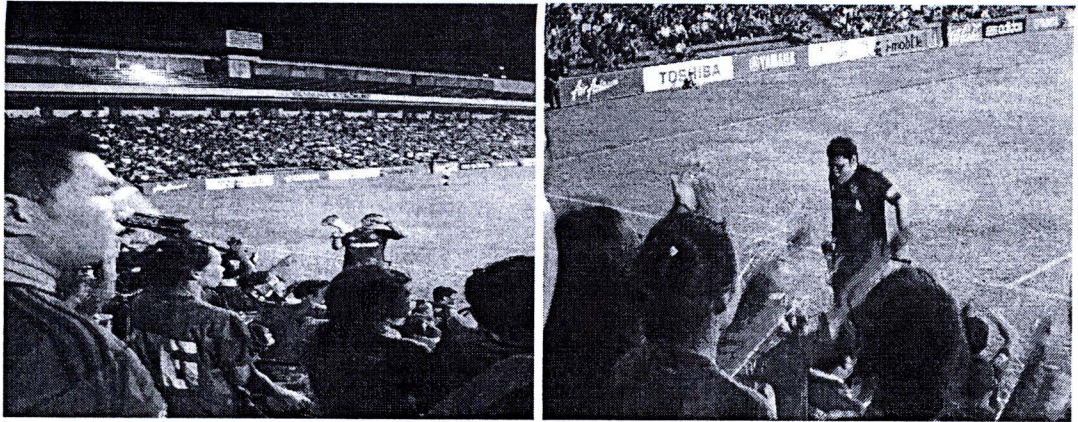
ผู้วิจัยสังเกตว่า พฤติกรรมที่กองเชียร์ที่นิยมทำไปพร้อมกับการรับชม คือการทำกิจกรรมร่วมไปกับแกนนำกองเชียร์ ซึ่งเป็นการร้องเพลงหรือแสดงท่าทางไปพร้อมกับการเชียร์ฟุตบอล อาจเป็นการร้องเพลงประจำสโมสรเพื่อปลุกเร้านักเตะหรือการร่วมกันเล่นเวฟ ดังที่ศุภี วัฒนวิชัย (2553, หน้า 12) คอลัมน์นิสต์หนังสือพิมพ์ *สตาร์ช็อกเกอร์* ได้เขียนอธิบายเกี่ยวกับกองเชียร์ไว้ว่า

... ในอังกฤษเขาไม่มีแท่นหรือนั่งร้านบริเวณทางเดินบนอัฒจันทร์อย่างบ้านเรา นะครับ สนามบอลไทยหลายแห่งจะทำร้านหรือแท่นที่ว๊านี้เพื่อให้เชียร์ลีดเดอร์ ขึ้นไปยืนเด่นเป็นสง่า มือถือโทรโข่งคอยตะโกนเป็นต้นเสียงให้แฟนบอล ร้องเพลงและเต้นเป็นจังหวะอย่างพร้อมเพรียง...

นอกจากนี้ กลุ่มผู้ชมหรือแฟนบอลได้นำอุปกรณ์ที่ใช้ในการเชียร์เข้ามาประกอบการเชียร์และเพื่อแสดงสัญลักษณ์ว่าตนได้เข้ามาเชียร์ทีมใด เช่น เสื้อทีม ผ้าพันคอ หมวก กระบองยาง ตู๊กตา เป็นต้น ดังคำสัมภาษณ์และในภาพ 24

คณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “สำหรับทีมในฟุตบอลไทยลีกส่วนใหญ่จะมีเชียร์ลีดเดอร์คอยนำเชียร์ เวลาร้องเพลงพวกเขาจะคอยนำว่าจะร้องเพลงอะไร เช่น ของทีมเมืองทองฯ จะมีกลุ่มเชียร์ลีดเดอร์ประจำอยู่ 4 คน คอยนำร้องเพลง ช่วงเริ่มร้องเพลงหนึ่งพอยิงประตูได้ก็ร้องอีกเพลง

หรือตอนกำลังบุกก็เปลี่ยนไปอีกเพลง ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาด้วยนะ ซึ่งเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว เวลาดูบอลในสนาม จะไม่ได้ดูบอลอย่างเดียวหรอก มันวอกแวกนะ บางทีก็ร้องเพลง หรือพูดคุยทำกิจกรรมกับกองเชียร์คนอื่น ๆ ไปด้วย หันมาอีกทีทีมก็โดนยิงไปแล้ว”

ภาพ 24 พฤติกรรมการรับชมในการแข่งขันสนามเพียงอย่างเดียวและการทำกิจกรรมของผู้ชมหรือแฟนบอลร่วมกับแกนนำเชียร์

ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย ณ สนามยามาฮา เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2553

พฤติกรรมการรับชมบรรยากาศอื่น ๆ รอบสนามนอกเหนือจากการแข่งขัน ก็เป็นอีกกิจกรรมที่ผู้ชมบางรายมักกระทำ อาจมีสาเหตุจากการแข่งขันไม่สนุก หรือเหตุการณ์ หรือบรรยากาศรอบสนามนั้นน่าสนใจ เช่น การให้ความสนอกกับฟรีตี้ที่มาโชว์ตัว นักเตะที่ลูกวอร์มด้านข้างสนาม กองเชียร์น่ารัก ๆ เป็นต้น

จากการสังเกตและข้อมูลในการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยนั้น เห็นได้ชัดเจนว่า พฤติกรรมการรับชมฟุตบอลของผู้ชมนั้นไม่ได้เฉพาะเจาะจงไปกับการแข่งขันที่เกิดขึ้นในสนามเพียงอย่างเดียว แต่การสนใจสิ่งอื่นนอกเหนือจากการรับชมฟุตบอลจะเป็นเพียงช่วงเวลาไม่นาน เพราะจุดสนใจหลักของผู้ชมนั้นก็อยู่ที่เหตุการณ์ในสนามอยู่ดี

ตำรวจ อากาศวิภาต (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวไว้ว่า “มันอดใจไม่ให้แวบไปมองไม่ได้หรอก ก็ฟรีตี้น่ารักชะขนาดนั้น บอลก็บอล

เหอะ ผมว่ามันก็รวมแฟนบอลผู้ชายทุกคนแหละนะที่ต้องมีวอกแวกกันบ้าง นั่นล่ะที่เรียกว่าบรรยากาศรอบสนามมันพาไปนะ”

อนุสร จุลลางกูร (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ก็เป็นบางครั้งนะที่เหลือบมองที่อื่นที่ไม่ใช่ในสนาม บางทีก็มองการทำท่าทางของแฟนบอลคนอื่น นักเตะข้างสนาม การเปลี่ยนแปลงในซุ้มม้านั่งสำรอง สกอร์บอร์ด ถ้าพูดถึงมันก็อีกเหอะนะ ไอ้จุดดึงดูดสายตาของเรานะ”

ในข้อสรุปของผู้วิจัยเห็นได้ชัดเจนว่า พฤติกรรมการรับชมฟุตบอลของผู้ชมนั้นไม่ได้เฉพาะเจาะจงไปกับการแข่งขันที่เกิดขึ้นในสนามเพียงอย่างเดียว แต่มีการแบ่งไปมองสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบสนาม ทั้งนี้ รวมถึงการแบ่งมาทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับกองเชียร์คนอื่น ๆ ภายในสนามด้วยเช่นกัน ดังแสดงในภาพ 25

ภาพ 25 บรรยากาศรอบ ๆ สนามที่อาจจะดึงดูดความสนใจของผู้ชมให้ผลจากการแข่งขันชั่วขณะ

ที่มา. จาก “แฟนคลับ,” 2553, สิงหาคม 26, เมืองทองฯ ยูไนเต็ด รีวิว, หน้า 26-27.

1.2 การพุดคุยระหว่างการแข่งขัน มีพฤติกรรมเช่นเดียวกับการพุดคุยก่อนการแข่งขัน การที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงต้องมีการเข้าสังคมเกิดขึ้น ดังนั้นการพุดคุยจะเกิดขึ้นในทุกกระบวนการรับชมตั้งแต่ก่อนแข่งขันจนกระทั่งการแข่งขันสิ้นสุดลง สำหรับในช่วงระหว่างการแข่งขันฟุตบอล จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า มีประเด็น

ในการพูดคุยที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็น การพูดคุยเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ และการพูดคุยเพื่อเชียร์ คือ

1.2.1 การพูดคุยเพื่อวิพากษ์วิจารณ์นั้น จะเป็นพฤติกรรมที่พูดระหว่างการแข่งขันกำลังดำเนินอยู่ ซึ่งรูปแบบอาจเหมือนหรือไม่เหมือนกับสิ่งที่ผู้ชมคาดการณ์ไว้ ในกรณีนี้จะทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ระหว่างผู้ชมด้วยกัน เช่น การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล่นของทีมหรือนักฟุตบอล วิเคราะห์วิจารณ์แผนของทีม และการแสดงความคิดเห็นในจังหวะสำคัญของการแข่งขัน ดังบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ภควรรต พลายจัน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “ถูกจุดโทษที่ว่าเมืองทองฯ ไม่น่าได้หรอก โกงชัด ๆ นะ ยังไม่ทันโดนตัวเลย กรรมการตาถั่ว โอ๊ย! เล่นน่าเบื่อทั้งสองทีมนั้นแหละ ไม่กล้าเปิดเกมเข้าแลกกันนะ เมืองทองฯ ก็กลัว ชลบุรีก็กลัวแพ้แล้วจะโดนทิ้งห่าง โกล์สองฝั่งนั่งตบยุงอย่างเดียว ถ้าผมเป็นโค้ชชลบุรีนะ ตั้งลุยแล้ว บางทีก็ต้องมีพูดคุยกันบ้าง ไม่งั้นดูบอลไม่สนุก มันต้องดูไปวิจารณ์ควบคู่กันไปกับเกม หรือบางทีก็มีแขวะกั๊กกันบ้าง”

1.2.2 การพูดคุยเพื่อการเชียร์นั้น จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า คำพูดที่ผู้ชมหรือแฟนบอลจะอยู่ในลักษณะเชิงบวก คือ เป็นการพูดในเชิงให้กำลังใจและเชียร์ทีมไม่ว่าในเวลานั้นผลการแข่งขันจะเป็นเช่นไร

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “เอาหน้อยชิ ชลบุรี 1 ต่อ 4 แล้ว ยิ่งเอาคืนซักลูกสองลูก สกอร์จะได้ไม่น่าเกลียด”

ภควรรต พลายจัน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “มันก็มีนะ พูดในแบบให้กำลังใจทีมนะ มันอดไม่ได้หรอกที่ต้องพูดกัน แต่ต้องในกรณีที่มากับแฟนบอลที่เชียร์ทีมเดียวกันนะ ผมคงไม่ไปพูดเชียร์ทีมตัวเองกับฝ่ายตรงข้ามหรอก”

พฤติกรรมการพูดคุยระหว่างการแข่งขันการฟุตบอลไทยแลนด์ พรีเมียร์ลีกของผู้ชมหรือแฟนบอลนั้น จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า บรรดาผู้ชมหรือแฟนบอลที่เข้ามารับชมการแข่งขันฟุตบอลในสนามนั้น จะแสดงความรู้สึก อารมณ์ และแสดงความคิดเห็นไปตามการแข่งขันในจังหวะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งทำให้ผู้นั้น

เกิดความสนุกสนานและมีอารมณ์ร่วมไปกับการแข่งขัน ที่มีทั้งความรื่นรมย์ในกรณีที่ทีมโปรดประสบกับชัยชนะหรือความผิดหวังเมื่อทีมโปรดประสบกับความพราชัย

1.3 กิจกรรมระหว่างพักครึ่ง หลังจากการแข่งขันฟุตบอลไทยได้จบครั้งแรกลง จะถึงช่วงเวลาระหว่างพักครึ่งเวลา โดยระหว่างช่วงพักครึ่งเวลานั้น พฤติกรรมของผู้ชม จะเป็นการลุกไปทำธุระส่วนตัว ซึ่งก็คือการเข้าห้องน้ำ นอกจากนี้ยังมีผู้ชมบางกลุ่มที่ลุกไปซื้อเครื่องดื่มหรือขนมไว้ขึ้นมากินบนอัฒจันทร์ แต่ก็มีผู้ชมอีกบางส่วนที่ลงไปผ่อนคลายที่ด้านล่าง โดยอาจมีการสูบบุหรี่หรือดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ด้วยเช่นกัน

ศรัณย์ รื่นณรงค์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 ตุลาคม 2553) กล่าวว่า “มันเหมือนเป็นการผ่อนคลาย หลังจากเครียดกับเกมมาตลอด 45 นาที ปกติแล้วช่วงครึ่งก็จะลงจากสนามไปเข้าห้องน้ำ หรือหาซื้อของกิน”

นอกจากนี้ ผู้ชมบางกลุ่มที่มีพฤติกรรมในการเลือกนั่งอยู่โดยไม่ลุกไปไหนเช่นกัน โดยผู้ชมที่พฤติกรรมในลักษณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการนั่งอยู่เพื่อรับชมกิจกรรมในสนามระหว่างช่วงพักครึ่ง ซึ่งมีการเชิญเพื่อเข้าร่วมสนุกระหว่างตัวแทนแฟนบอลทั้งสองทีม อาจเป็นการแลกของที่ระลึกกันหรือธงประจำทีม นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการร่วมสนุกของพิธีกรในสนามด้วยเช่นกัน ดังแสดงในภาพ 26

ภาพ 26 พฤติกรรมของผู้ชมหรือแฟนบอลระหว่างช่วงพักครึ่ง

ที่มา. จาก 1. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามยามาฮา เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2553

2. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามยามาฮา เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2553

3. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนาม สพล. จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2553

2. ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์ เช่นเดียวกับการรับชมฟุตบอลในสนามแข่งขัน การรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ในช่วงเวลาระหว่างการรับชมก็สามารถเกิดพฤติกรรมระหว่างการรับชมได้เช่นกัน ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้มีที่มาจากกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างการรับชมของผู้ชมหรือแฟนบอลภายในบ้านเรือน สามารถแบ่งเป็นหัวข้อได้ดังนี้

2.1 กิจกรรม/การมีส่วนร่วมระหว่างการแข่งขัน พฤติกรรมในการทำกิจกรรมระหว่างการรับชมการแข่งขันผ่านสื่อโทรทัศน์ภายในบ้านเรือนนั้น ผู้ชมจะมีอิสระ

ในการรับชมค่อนข้างสูง เนื่องเป็นพื้นที่การรับของตนเองและผู้รับชมมีความคุ้นเคย เป็นอย่างดี ทำให้การรับชมฟุตบอลในบางช่วงผู้ชมอาจมีการลุกไปทำกิจกรรมบางอย่าง หรืออาจมีการนำกิจกรรมอื่น ๆ มานั่งทำไปพร้อมกับการรับชม เช่น การนั่งทานที่ข้างอยู่ มานั่งทำ การเล่นเกมอินเทอร์เน็ต ทำงานบ้าน เป็นต้น ทั้งนี้การทำกิจกรรมไปพร้อมกับการดูฟุตบอลนั้นก็อาจจะขึ้นอยู่กับคู่แข่งที่กำลังถ่ายทอดสดในวันนั้นด้วยเช่นกันว่ามีความน่าสนใจมากแค่ไหน ดังเช่นในบทสัมภาษณ์และแสดงในภาพ 27

จิตรภรณ์ สุภาพันธุ์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 กันยายน 2553) กล่าวว่า “ไม่ทำงานที่ข้างไว้ ก็เล่นเกมอินเทอร์เน็ตไปด้วย แต่ถ้าคู่ใหญ่ ๆ อย่างพวกทีมเมืองทองฯ ทีมชลบุรี ทีมบุรีรัมย์ละก็จะตั้งใจดูอย่างเดียว”

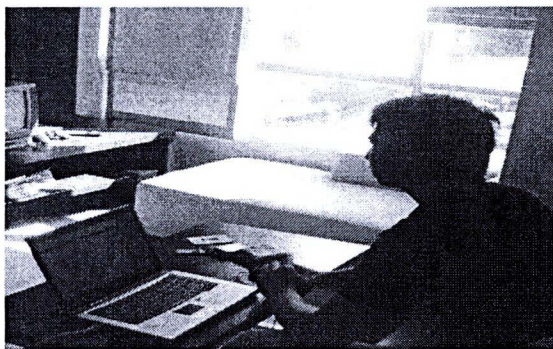
อนุสร จุลลางกูร (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ถ้าวันไหนฟ้าดีดูอะไรไม่ได้ไปดูฟุตบอลที่สนามก็จะดูอยู่ที่บ้าน แต่ถ้าได้ดูอยู่ที่บ้านจริง ๆ ละก็ จะไม่ค่อยได้ตั้งใจดูเท่าไร เพราะเดี๋ยวก็ทำโน่นทำนี่ไปด้วย ไม่ค่อยมีสมาธิ ในการดูเท่าไร หันมาหน้าจออีกทีก็ไม่ทันดูแล้ว”

แต่ในส่วนของผู้ชมหรือแฟนบอลบางรายที่มีลักษณะความเป็นแฟนบอลค่อนข้างสูง หรือต้องการรับชมเพียงอย่างเดียวเพื่อที่จะดูการแข่งขันอย่างละเอียด ผู้ชมหรือแฟนบอลในลักษณะนี้จะมีพฤติกรรมการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยไม่นิยมทำกิจกรรมอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย เช่นเดียวกับผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวไว้ว่า

พงศกร กุตรระกูลสุวรรณ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติไม่ค่อยมีอะไรทำอยู่แล้ว ถ้าวันไหนดูบอลอยู่ที่บ้านก็นั่งดูอย่างเดียวอยู่แล้ว ยิ่งถ้าทีมที่เราเชียร์ลงแข่งก็จะตั้งใจดูเป็นพิเศษ”

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า เงื่อนไขในการทำกิจกรรมไปพร้อมกับการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์หรือการรับชมเพียงอย่างเดียวอาจขึ้นอยู่กับงาน หรือธุระส่วนตัวที่ข้างอยู่ในวันแข่งขันด้วย ทั้งนี้ระดับความคลั่งไคล้ของความเป็นแฟนก็ได้เข้ามามีส่วนด้วยเช่นกัน ยิ่งถ้ามีระดับสูงก็จะยิ่งตั้งใจรับชมมากจนถึงนิยมไปรับชมที่สนามแข่งขันมากกว่ารับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ ถ้าไม่ติดธุระจริง ๆ

จากภาพ 27 แสดงให้เห็นถึงการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกไปพร้อมกับการทำกิจกรรม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขส่วนตัวในการทำกิจกรรมไปพร้อมกับการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์หรือการรับชมเพียงอย่างเดียวอาจขึ้นอยู่กับงานหรือธุระส่วนตัวที่ค้างอยู่ในวันแข่งขันด้วย

ภาพ 27 พฤติกรรมการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกไปพร้อมกับการทำกิจกรรม
ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย ณ บ้านของผู้ชม เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2553

2.2 การพูดคุยระหว่างการแข่งขัน พฤติกรรมการพูดคุยก่อนการแข่งขัน การพูดคุยจะเกิดขึ้นในทุกกระบวนการรับชมตั้งแต่ก่อนแข่งขันจนกระทั่งการแข่งขันสิ้นสุดลง สำหรับในช่วงระหว่างการแข่งขันฟุตบอล ประเด็นในการพูดคุยจะเกิดขึ้นนั้น จะมีความแตกต่างไปจากช่วงก่อนการรับชม ในส่วนของพฤติกรรมการพูดคุยเกี่ยวกับ เกมการแข่งขันในการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ในระหว่างการแข่งขัน ดังที่กล่าวไว้ในช่วงก่อนการรับชมจะต้องเป็นกรณีที่รับชมพร้อมกับกลุ่มเพื่อนหรือญาติพี่น้องเท่านั้น

พฤติกรรมการพูดคุยและวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการแข่งขันที่กำลังแข่งขันอยู่นั้น ในการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์ประเด็นในการพูดคุยเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ หรือเชียร์จะมีความคล้ายคลึงกับการรับชมในสนามแข่งขัน

2.3 กิจกรรมระหว่างพักครึ่ง จากที่กล่าวว่า การรับชมฟุตบอลในบ้านเรือนนั้น ผู้ชมมีความอิสระในการชมสูง ผู้ชมจะสามารถทำกิจกรรมควบคู่ไปกับการรับชมฟุตบอลได้ในทันที เช่น อ่านหนังสือ เล่นคอมพิวเตอร์ ทำงานบ้าน รับประทานอาหาร ดื่มน้ำ

หรือเข้าห้องน้ำ ดังนั้น ทำให้ในช่วงพักครึ่ง พฤติกรรมการทำกิจกรรมของผู้ชมนั้น ไม่ต่างจากการทำกิจกรรมระหว่างการรับชมเท่าใดนัก เพียงแต่ในช่วงพักครึ่งไม่มีการแข่งขันให้ได้รับชม ทำให้ผู้ชมสามารถหันมาทำกิจกรรมอื่น ๆ เนื่องจากการรับชมได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ ผู้ชมหรือแฟนบอลจำนวนไม่น้อยที่ยังคงนั่งชมโทรทัศน์ต่อไปโดยไม่ลุกไปทำกิจกรรมอื่น ๆ เนื่องจากทางช่องที่ถ่ายทอดสดมีการสรุปภาพไฮไลต์ในจังหวะสำคัญต่าง ๆ พร้อมกับบทวิเคราะห์การแข่งขันในช่วงครึ่งแรกให้ได้ชม ทำให้ผู้ชมหรือแฟนบอลที่มีการรับชมกับเพื่อน ๆ หรือญาติพี่น้องมีการพูดคุยวิพากษ์วิจารณ์ถึงจังหวะสำคัญในช่วงครึ่งแรกด้วย ดังที่กล่าวไว้ในบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “กิจกรรมในช่วงพักครึ่งก็ไม่ต่างกับระหว่างการดูหรรอก เพียงช่วงพักครึ่งไม่มีฟุตบอลเตะ ที่จะปลื้มตัวไปทำอะไรก็ได้เต็มที่ ดูอยู่ที่บ้านไม่เหมือนดูอยู่ในสนามหรรอก ถ้าเทียบกับในแง่ของความสะดวกสบายและความเป็นอิสระส่วนตัว”

ภควรรต พลายจัน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “ส่วนผมจะนิยมนั่งดูไฮไลต์ช่วงพักครึ่งต่อเลยนะ บางครั้งมันจำเหตุการณ์ในช่วงครึ่งแรกไม่ค่อยได้นะ เป็นการทวนเอา ดูแล้วก็เอาไปวิจารณ์กันกับพวกเพื่อน ๆ ที่ดูด้วยนะแหละ”

จากข้อสังเกตของผู้วิจัยพบว่า พฤติกรรมการทำกิจกรรมระหว่างช่วงพักครึ่ง เป็นช่วงที่ผู้ชมมีการพักออกจากการรับชมฟุตบอลโดยชั่วคราว ไม่ว่าจะเป็นการรับชมในสนามหรือผ่านสื่อโทรทัศน์ ผู้ชมจะสามารถใช้เวลาช่วงพักครึ่งไปในการผ่อนคลายอารมณ์ความตื่นเต้นที่ได้รับจากการรับชมตลอด 45 นาทีของการแข่งขัน

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมและบรรยากาศระหว่างการรับชมในแต่ละพื้นที่นั้น มีความแตกต่างกันไป ซึ่งในการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์นั้นผู้ชมจะมีอิสระมากกว่าการรับชมในสนามที่จะสามารถปลื้มตัวไปทำกิจกรรมอื่นควบคู่ไปกับการรับชมได้จากสิ่งนี้เองส่งผลให้การรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์นั้น ไม่ต่อเนื่องเท่ากับในสนามที่มีความเป็นสื่อร้อนค่อนข้างสูง โดยจะสามารถตรึงสมาธิผู้ชมให้จดจ่อไปกับการแข่งขันได้ดีกว่า สำหรับในส่วนส่วนคล้ายกันของทั้งสองพื้นที่คือพฤติกรรมการพูดคุยระหว่างการแข่งขันที่เนื้อหาจะเกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก

การตอบสนองต่อการชมและเชียร์ การรับชมฟุตบอลนั้นไม่ว่ารับชมที่ไหน หรือที่ใด การตอบสนองต่อการชมและเชียร์รวมถึงปฏิกิริยาของผู้ชมที่มีต่อการแข่งขัน ก็จะคล้าย ๆ กัน นั่นคือผู้ชมมักจะเป็นส่วนหนึ่งของเกมการแข่งขันเสมอ

การแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกก็เช่นเดียวกัน ผู้ชมหรือแฟนบอลที่รับชม ฟุตบอลก็จะมีปฏิกิริยาต่อการรับชมที่แสดงออกมาในรูปแบบที่หลากหลาย โดยที่รูปแบบ ที่ว่านี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรม การรับชมฟุตบอล มีดังต่อไปนี้

ตาราง 6

เปรียบเทียบการตอบสนองต่อการชมและเชียร์ของผู้ชมในสนามแข่งขันและผู้ชม ผ่านสื่อโทรทัศน์

	ผู้ชมในสนามแข่งขัน	ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์
การตอบสนองต่อการชมและเชียร์	1. ส่งเสียงเชียร์เต็มที่ ร้องเพลงเชียร์ ตะโกนคำ สบถ ชม 2. ประมื่อ ออกท่าทาง เล่นเวฟ 3. โบกธง ชูป้าย ชูผ้าพันคอ ตีกลอง	1. ส่งเสียงเชียร์ คำ สบถ ชม 2. ประมื่อ ออกท่าทาง

1. ผู้ชมในสนามแข่งขัน พฤติกรรม การตอบสนองต่อการรับชมและเชียร์ ในสนามแข่งขันนั้นมีมากมาย ขึ้นอยู่กับผู้ชมหรือแฟนบอลแต่ละคนจะแสดงออกมา โดยการรับชมและเชียร์ฟุตบอลไทยในสนามนั้น เป็นการชมที่ได้รรถรสสูง ผู้ชมสามารถแสดงออกในพฤติกรรมเชียร์ได้อย่างเต็มที่ และมีอารมณ์การตอบสนองร่วมต่อการแข่งขันมากกว่าหากเปรียบเทียบกับ การรับชมทางหน้าจอโทรทัศน์ ซึ่งพฤติกรรม การชมและเชียร์ในสนามนั้นมีหลายรูปแบบสามารถแบ่งได้ดังนี้

1.1 การส่งเสียงเชียร์และร้องเพลง กล่าวคือ เป็นการแสดงออกในการเชียร์ ฟุตบอลด้านวัจนภาษา โดยในสนามแข่งขันนั้นผู้ชมหรือแฟนบอลจะสามารถแสดงออกมา ได้อย่างเต็มที่ อาจอยู่ในรูปแบบของการร้องเพลงเชียร์ เช่น ตะโกน ชม หรือสบถคำ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของทีมที่ตนเชียร์ ณ ขณะนั้น

อย่างในช่วงที่ทีมที่ตนเชียร์สามารถยิงประตูได้ หรือสถานการณ์นั้น ทีมเป็นฝ่ายทำสกอร์นำอยู่ การส่งเสียงเชียร์ก็จะไปในทางบวก เช่น เฮส เรียบร้อย สุดยอด ทำได้ดีมาก แม่งเจ๋งวะ เล่นดี เป็นต้น และสิ่งตามมาของการเชียร์ในสนามของ ฟุตบอลไทยก็คือ การร้องเพลงเชียร์ทีมสโมสรของตนตามที่แกนนำกองเชียร์ร้องขึ้นมา ซึ่งถือได้ว่าอารมณ์การดีใจที่เป็นการตอบสนองต่อเชียร์ที่ผู้ชมได้แสดงออกมาอย่างที่เห็น ได้ค่อนข้างชัดเจน

เมื่ออยู่ในสถานการณ์ของทีมที่เชียร์นั้นเสียประตูหรือตกอยู่ในสถานการณ์ เป็นรอง การแสดงออกทางด้านพฤติกรรมเชียร์ย่อมแสดงออกถึงความผิดหวัง หรือส่งเสียงเชียร์จะไปในทางลบ เช่น อะไรว่า โดนอีกแล้ว อะไรรเนี่ย เล่นไม่ได้เรื่อง เล่นยังงี้กัน เป็นต้น แต่ถึงแม้ทีมจะเล่นได้ไม่ดีก็ยังมีผู้ชมหรือแฟนบอลบางกลุ่มที่ยังคง มีพฤติกรรมการร้องเพลงหรือส่งเสียงเชียร์เพื่อให้กำลังใจทีมของตนเช่นเดียวกัน ดังบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

พัชระ ทรัพย์เจริญ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “บางทีพวกแกนนำเชียร์ก็มีบทบาทมากนะ ช่วงผลการแข่งขันแย่ หรือทีมเล่นได้ไม่ดี พอพวกแฟนบอลเริ่มตะโกนด่านักบอล พวกแกนนำก็จะเริ่มนำเชียร์ด้วยการร้องเพลง ให้กำลังใจทีม พอผมเจออย่างนี้ เป็นต้องเลิกด่าหันมาร้องเพลงตามเค้าเลย บรรยากาศ มันได้อารมณ์จริง ๆ”

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ผู้ชมและแฟนบอลมักมีการแสดงออกด้วยการส่งเสียงเชียร์ด้วยคำพูดสบถหรือคำหยาบคายต่าง ๆ ซึ่งคำพูดที่ผู้ชมบางกลุ่มได้ใช้นี้ จะเต็มไปด้วยคำด่าทอหรืออุทาน เช่น ไอ้ควาย แม่ง สัตว์ต่าง ๆ เป็นต้น โดยการแสดงออก ด้านนี้จะเป็นลักษณะที่ทีมของตนเองเล่นได้ไม่ดี เสียประโยชน์จากลูกฟาล์ว หรือตกเป็น ฝ่ายตามหลัง เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมเชียร์ด้วยคำหยาบคายและคำสบถนี้ เป็นการแสดงการตอบสนองต่อการเชียร์ตามปกติตามการแข่งขันที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้ชม ส่วนใหญ่ที่ได้ยินไม่เก็บมาเป็นอารมณ์ เพราะต่างก็เข้าใจดีว่าเป็นอารมณ์ในขณะรับชม ฟุตบอลร่วมกันที่มีการคล้อยตามการแข่งขันฟุตบอลที่กำลังดำเนินอยู่

คณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ไม่มีอะไรหรอก มันก็เป็นไปตามเกมอยู่ การที่จะพูดจะด่าอะไรมันก็เป็นเรื่องปกติ สำหรับพี่มันก็เป็นเรื่องปกตินะ ขนาดที่เมืองทองเล่นไม่ได้เรื่อง พี่ก็ยังอดที่จะสบถออกมาไม่ได้เลย”

อนุสร จุลลางกูร (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) “มันอดไม่ได้หรอกที่จะพูดคำหยาบออกมา แต่มันก็ไม่ได้มีความหมายว่าเราไปด่าใครเค้านะ มันก็แค่เป็นคำอุทานที่เราพูดกับตัวเอง ในความหมายที่เรารู้สึกผิดหวังกับทีมที่เชียร์ก็เท่านั้น”

1.2 การแสดงท่าทางในการเชียร์ เป็นการเชียร์ฟุตบอลโดยการแสดงออกด้วยท่าทางด้านอวัจนภาษา โดยพฤติกรรมการแสดงออกด้านท่าทางในการเชียร์ฟุตบอลไทยนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงออกไปพร้อมกับการส่งเสียงเชียร์หรือร้องเพลงเชียร์ เช่น ประบมือ เล่นเวฟ ชูมือ ยกนิ้วให้ เป็นต้น เช่นเดียวกับพฤติกรรมการส่งเสียงเชียร์ พฤติกรรมการแสดงด้านท่าทางนั้นจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของทีมที่เชียร์ด้วย ณ ขณะนั้น

อย่างในช่วงที่ทีมที่ตนเชียร์สามารถยิงประตูได้ สถานการณ์นั้นเป็นฝ่ายนำอยู่ การส่งเสียงเชียร์พร้อมกับการแสดงออกท่าทางจะเป็นไปในทางบวก เช่น การชูมือ ดีใจไปพร้อมกับการส่งเสียงดีใจเมื่อทีมยิงประตูได้ การประบมือแทนการชมทีมที่กำลังเล่นได้ดี เป็นต้น ส่วนการประบมือเข้าจังหวะไปพร้อมกับร้องเพลงเชียร์ของผู้ชมนั้น จะเป็นการกำหนดจังหวะการเชียร์ของแกนนำกองเชียร์ที่จะมีอุปกรณ์ในการเชียร์อย่างกลองหรือแตร เข้าเป็นตัวช่วยเพิ่มอรรถรส

พงศกร คูตระกูลสุวรรณ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “เป็นที่เข้าใจกันอยู่แล้วระหว่างผู้ชมหรือนักบอลว่า การประบมือ หรือชูมือ ยกนิ้วให้นั้นมันเป็นการให้กำลังใจหรือว่าเรากำลังชื่นชมและพอใจฟอร์มการเล่นทีมในขณะนั้น”

ในสถานการณ์ตรงกันข้าม การชูมือไล่ เอามือกุมหัวหรือทำนิ้วโป้งยกลง ก็จะเป็นแสดงถึงความไม่พอใจการเล่นของทีม ณ ขณะนั้น อาจเป็นการทำท่าทางไปพร้อมกับเสียงโห่ หรือสบถคำ ทั้งนี้ ถ้านักฟุตบอลฝ่ายตรงข้ามทำฟาล์ว หรือเล่นนอกเกมก็เป็นจุดหนึ่งที่ทำให้มีการออกท่าทางในด้านลบของผู้ชมได้เช่นกัน

นอกจากนี้ ยังมีพฤติกรรมการออกท่าทางเพื่อสื่อความหมายถึง การคำทอ เช่น การชูนิ้วกลาง หรือการชูสองนิ้วแบบหันหลังมือให้ ซึ่งหมายถึงความไม่พอใจอย่างมากของผู้ชมหรือแฟนบอล โดยท่าทางเหล่านี้จะเป็นไปตามการมีอารมณ์ร่วมของผู้ชมในการแข่งขันฟุตบอล

วรกร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “โห ถ้าไม่พอใจพวกนักบอลกวน ๆ หรือว่าทีมฝ่ายตรงข้ามเล่นแรง ไม่ก็กรรมการเป่าไม่เข้าหุนะ บางทีการโหหรือสบถใส่อย่างเดียวนั้นก็ไม่พอนะ อาจต้องมีท่าทางประกอบไปด้วยอย่างชูนิ้วกลางให้ อะไรทำนองนั้น”

1.3 การใช้อุปกรณ์ประกอบการเชียร์ กล่าวคือ พฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ประกอบการเชียร์นั้นจะช่วยเพิ่มความสนุกสนานในการรับชมฟุตบอลในสนาม โดยผู้ชมที่มีการนำอุปกรณ์เข้าร่วมในเชียร์นั้น มักเป็นผู้ชมหรือแฟนบอลที่มีระดับความเป็นแฟนที่ค่อนข้างสูง โดยพร้อมที่จะแสดงออกว่าได้เชียร์หรือเป็นสาวกของทีมนั้นอย่างสุดใจ ไม่ว่าจะเป็นเสื้อทีม ผ้าพันคอ ป้าย กระบองพลาสติก

นอกจากนี้ ยังมีอุปกรณ์ที่ให้จังหวะในการร้องเพลงที่มีผู้ชมบางกลุ่มได้นำเข้ามาร่วมเชียร์ เช่น กลอง แตร โทร โฆ่ง โดยอุปกรณ์ให้จังหวะเหล่านี้จะเป็นตัวปลูกเร้าอารมณ์การเชียร์ฟุตบอลในสนามให้เร้าใจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการข่มขวัญทีมคู่แข่งไปในตัวอีกด้วย ดังในบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

คริต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ถ้าเราเชียร์ทีมอะไรหรือชอบทีมอะไรแบบจริงจัง มันก็มีสัญลักษณ์ของทีมที่เราเชียร์ติดตัวไปด้วย เช่น เวลาไฟไปเชียร์ พี่ก็จะใส่เสื้อเมืองทองไปเชียร์ เวลาร้องเพลงเชียร์เราก็จะเข้ากลุ่มแฟนบอลของทีมได้อย่างเต็มที่”

อนุสร จุลกลางกูร (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “เวลาไฟไปเชียร์ชลบุรีที่สนาม ก็จะใส่เสื้อทีมไปด้วยตลอด แสดงให้เห็นไปเลยว่าพวกเราเชียร์ชลบุรี แบบเต็มขั้น”

พัชระ ทรัพย์เจริญ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “เวลาเชียร์ปากเป่ามันไม่ค่อยมันเท่าไร ไอ้การที่พวกกองเชียร์เค้าเอากลองเข้ามาตี

มันช่วยอารมณ์ได้ดีนะ เวลาอยู่สนามผมสังเกตได้เลยว่าอัฒจันทร์ฝั่งที่มีกลองเข้ามาดี จะเชียร์มันกว่าฝั่งที่ไม่มีกลอง”

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การเข้ามาชมและเชียร์ฟุตบอลในสนามแข่งขัน เป็นสถานที่ที่บรรดาผู้ชมหรือแฟนบอลนั้นเข้ามาปลดปล่อยอารมณ์ไปกับการเชียร์ฟุตบอลอย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นพฤติกรรมของผู้ชมที่หาไม่ได้ง่ายนักในช่วงเวลาปกติ เนื่องจากสนามฟุตบอลจัดเป็นพื้นที่หนึ่งที่ผู้ชมใช้แสวงความตื่นเต้นเร้าใจตามแนวคติ บทบาทหน้าที่ของกีฬา ดังเช่นสุลี วัฒนวิชัย (2553, หน้า 12) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับการแสดงออกด้านการเชียร์ฟุตบอลไทยไว้ว่า

... ผมมักจะมองอะไรไปทั่ว ๆ สนามตอนอยู่บนอัฒจันทร์ ดูอารมณ์ของผู้ชมที่ตั้งใจว่าส่งเสียงให้เต็มที่ตามพลังปอดของตัวเองจะอำนวย จะบอกว่าเหมือนมาปลดปล่อยตัวเองก็ไม่ผิดนัก บนอัฒจันทร์ก็ไม่ต่างจากสถานบันเทิงทั้งหลายที่หนุ่มสาวทั้งหลายออกไปเต้นเฮ้ว ๆ หากแตกต่างกันตรงที่ทุกคนมีเป้าหมายเดียวกันอยู่ที่ผลงานของนักเตะในสนาม เป็นทีมของเราจริง ๆ สัมผัสได้จริง

จากภาพ 28 เป็นการแสดงออกด้านพฤติกรรมเชียร์ฟุตบอลในรูปแบบต่าง ๆ

ภาพ 28 พฤติกรรมเชียร์ฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกภายในสนามแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ

ที่มา. จาก 1. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามยามาฮา เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2553

2. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามลีโอ รังสิต คลอง 3 จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553

3. “สาวตรีม ไทยลีกนัดวันอาทิตย์ ตะ 5 คู่ดูกันจุใจ,” 2553, มิถุนายน 28, สยามกีฬารายวัน, หน้า 28.

2. ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์ พฤติกรรมด้านการตอบสนองต่อการชมและเชียร์ฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกผ่านสื่อโทรทัศน์ในบ้านเรือน หากเปรียบเทียบกับ การรับชมในสนามแข่งขัน กลุ่มเพื่อนร่วมชมจะเป็นเพียงกลุ่มเล็ก ๆ หรืออาจเป็นการนั่งชมเพียงลำพังเท่านั้น แต่ก็เป็นที่ที่ผู้รับชมมีความเป็นส่วนตัวมากที่สุด ดังนั้น พฤติกรรมการตอบสนองต่อการชมการแข่งขันทางจอโทรทัศน์จึงมีลักษณะคล้ายกับการรับชม

ในสนาม แต่จะแตกต่างเรื่องการแสดงออกเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยพฤติกรรมการชมและเชียร์ผ่านสื่อโทรทัศน์ภายในบ้านเรือนสามารถแบ่งได้ดังนี้

2.1 การส่งเสียงเชียร์ ในสนามแข่งขันการส่งเสียงเชียร์นั้น ผู้ชมสามารถทำได้อย่างอิสระ ขึ้นอยู่กับผู้ชมจะมีความรู้สึกร่วมกับการแข่งขันมากน้อยแค่ไหน โดยธรรมชาติการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์จะมีน้อยกว่าในสนาม โดยการส่งเสียงเชียร์ของผู้ชมนั้นจะมีลักษณะคล้ายกับในสนามแข่งขัน คือ ลักษณะการส่งเสียงเชียร์ไปในทางบวกและทางลบ ซึ่งในทางบวกนั้นผู้ชมจะมีการส่งเสียงในลักษณะยินดีต่อผลการแข่งขันและสถานการณ์ของทีมในขณะนั้น เช่น เฮียสุค-ยอด เจ๋งมาก เอาลุยต่อ เป็นต้น เช่นเดียวกับลักษณะการส่งเสียงเชียร์ด้านลบ เมื่อทีมที่ตนเชียร์เสียประตูหรือตกอยู่ในสถานการณ์เป็นรอง ผู้ชมจะแสดงออกเมื่ออยู่ในสถานการณ์กลับกัน การแสดงออกด้านพฤติกรรมเชียร์ย่อมแสดงออกถึงความผิดหวัง เช่น อะไรวะ โดนอีกแล้ว อะไรเนีย เล่นไม่ได้เรื่อง แย่มาก ๆ เป็นต้น

สำหรับพฤติกรรมการส่งเสียงคำคำหรือคำหยาบคายก็เป็นเช่นเดียวกับในสนามแข่งขัน ที่ผู้ชมและแฟนบอลมักมีการแสดงออกด้วยการส่งเสียงเชียร์ด้วยคำพูดสบถหรือคำหยาบคายต่าง ๆ ด้วยความไม่สabarมณ โดยการแสดงออกด้านนี้จะเป็นลักษณะที่ทีมของตนเองเล่นได้ไม่ดี เสียประโยชน์จากกรรมการ หรือตกเป็นฝ่ายตามหลัง

การรับชมในบ้านเรือนนั้นจะไม่มีกรร้องเพลงประกอบการเชียร์ไปด้วย เนื่องจากเป็นการชมในพื้นที่ส่วนตัวจึงไม่มีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างกลุ่มกองเชียร์ กอปรกับอารมณ์ร่วมต่อการแข่งขันที่ไม่ได้มีมากเท่ากับในสนาม การรับชมภายในบ้านจะเป็นรับชมโดยลำพังเสียมากกว่า อย่างมากก็แค่นั่งดู ออกท่าทางร่วมกับกลุ่มเพื่อน หรือญาติที่มารับชมด้วย

จากบทสัมภาษณ์ของสยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการพฤติกรรมการส่งเสียงเชียร์ในการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์ว่า “ก็เหมือนในสนามนั่นแหละ ได้ลุ้นเหมือนกัน ไอ้การตะโกนเชียร์หรือคำทีมหน้าจอทีวีก็มีเหมือนกัน แต่อารมณ์ร่วมมันไม่รุนแรงเท่ากับในสนาม”

ศรัณย์ รื่นณรงค์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 ตุลาคม 2553) กล่าวว่า “ความจริงก็เตะโคนเชียร์เต็มทีนะ มีจังหวะลั่นอะไรก็เปลวแหกปากไปเหมือนกัน แต่มันก็ยิ่งเหมือนกับขาดอะไรไป เหมือนเตะโคนใส่หน้าจอทีวี ไม่มีอะไรเกิดขึ้น ไม่มีใครมารับรู้ไปกับเรา”

จิตรารณ สุภาพันธุ์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 กันยายน 2553) กล่าวว่า “ไม่มีใครมานั่งร้องเพลงไปด้วยหรอก เดี่ยวเขาจะหาว่าบ้า อย่างดีก็แค่เฮออกมาเสียงดัง ๆ แต่ถ้าดูในสนามน่าจะอาจจอดใจไม่อยู่ เผลอร้องคลอตามไปก็มี”

2.2 การแสดงท่าทางในการเชียร์ การแสดงออกด้านท่าทางในการเชียร์ผ่านสื่อโทรทัศน์ภายในบ้านเรือนนั้นมีลักษณะคล้ายกับในสนามแข่งขัน ที่จะมีการแสดงออกมาพร้อม ๆ กับเสียงเชียร์ แต่การรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์จะมีความหลากหลาย น้อยกว่า และการแสดงด้านท่าทางก็จะไม่เต็มที่เท่า ถึงแม้มีความเป็นส่วนตัวก็ตาม อาจมีแค่ปรบมือ ชูมือ การลั่นโดยโยกตัวตาม หรือออกอาการเกร็งเท่านั้น เนื่องจากไม่จำเป็นต้องสื่อสารหรือแสดงออกกับกองเชียร์หรือผู้ชมคนอื่น ๆ เหมือนการรับชมในสนามแข่งขัน

พฤติกรรมการแสดงด้านท่าทางนั้นจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของทีมที่เชียร์ ใน ณ ขณะนั้นด้วย เช่นเดียวกับการรับชมในสนาม อย่างในช่วงที่ทีมที่ตนเชียร์สามารถยิงประตูได้ สถานการณ์นั้นเป็นฝ่ายนำอยู่ การแสดงออกด้านท่าทางก็จะจะเป็นไปพร้อมกับการส่งเสียงเชียร์ซึ่งจะเป็นไปในทางบวก เช่น การชูมือดีใจไปพร้อมกับการส่งเสียงดีใจ เมื่อทีมยิงประตูได้ แต่กับในสถานการณ์ตรงกันข้าม เอมือกุมหัว หรือส่ายหัว ก็จะเป็นแสดงถึงความไม่พอใจการเล่นของทีม ณ ขณะนั้น ถ้าผิดหวังมาก ๆ ก็อาจเป็นการทำท่าทางไปพร้อมกับเสียงโห่ หรือสบถคำ

บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการพฤติกรรม การแสดงท่าทางการเชียร์ในการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์ไว้ดังนี้

พงศกร คุตระกุลสุวรรณ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า แก่ใจแล้ว “ชมในบ้านก็เหมือนกัน ออกท่าทางลั่นขณะดูแข่งด้วย เหมือนกับในสนามนั่นแหละ ส่วนใหญ่พอทีมโดนยิงก็กุมหัวหรือส่ายหน้า ถ้าทีมยิงได้ก็กระโดด ชูมือ แล้วก็ร้อง เย เฮ ดัง ๆ”

เฉลิมพนธ์ เกตุกาย (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติก็ไม่ค่อยออกทำทางอะไรมากหรอก อย่างดีก็แค่โยกตัวลื่นตาม หรือจังหวะหวาดเสียวก็แค่เกร็งนิดหน่อยเท่านั้น ถ้าเกมมัน ๆ หน่อยก็ยกไม้ยกมือ”

จากข้อสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกผ่านสื่อโทรทัศน์ แม้ผู้ชมหรือแฟนบอลสามารถส่งเสียงเชียร์ หรือออกอาการได้เต็มที่เช่นเดียวกับในสนาม แต่ยังคงพฤติกรรมการเชียร์ในลักษณะอื่น ๆ เช่น การเล่นเกม ดิกลอง โบกรง หรือชูป้าย เพราะบรรยากาศความสนุกในด้านการเชียร์ร่วมกับการตอบสนองในเชียร์ต่อการแข่งขันมีน้อยเกินไป กอปรกับไม่จำเป็นต้องสื่อสารหรือแสดงออกกับใครคนอื่น ๆ เหมือนการรับชมในสนามแข่งขัน ซึ่งการรับชมภายในบ้านเรือนนั้นจะเป็นรับชมโดยลำพังเสียมากกว่า อย่างมากก็แค่ร่วมกันยินดีกับกลุ่มเพื่อนหรือญาติที่มารับชมด้วย โดยจะสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ด้านล่างดังนี้

ธำรงค์ อากาศวิภาต (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “ไม่ได้มีใครมานั่งทำป้ายเชียร์ ร้องเพลง ดิกลองในบ้านหรอกนะ บรรยากาศมันไม่ใช่ถ้ามีใครทำก็บ้าแล้ว อย่างดีก็แค่สวมเสื้อทีมมานั่งเชียร์เท่านั้นแหละ”

พฤติกรรมหลังการรับชม

กิจกรรมหลังการรับชม การรับชมกีฬานั้นมีลักษณะของพฤติกรรมการรับชมที่ค่อนข้างแตกต่างไปจากการรับชมการแสดงแบบอื่น ๆ ทั้งในช่วงก่อนการรับชม ระหว่างการรับชม หรือหลังการรับชม เช่นเดียวกับกิจกรรมหลังการรับชมกีฬา โดยเฉพาะการแข่งขันฟุตบอลนั้นจัดได้ว่ามีลักษณะของพฤติกรรมที่ไม่เหมือนใคร โดยกิจกรรมหลังการรับชมฟุตบอลนั้นมีความแตกต่างกันตามสภาพพื้นที่ของแต่ละการรับชมไม่ว่าจะเป็นสนามแข่งขันหรือดูโทรทัศน์ในบ้าน โดยผู้ชมหรือแฟนบอลแต่ละรายนั้นมีพฤติกรรมในการทำกิจกรรมที่มีความเหมือนและแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม รวมถึงพื้นที่ที่รับชมดังที่กล่าวไปแล้ว สำหรับในหัวข้อนี้ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบให้เห็นถึงการทำกิจกรรมหลังการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกในสนามแข่งขันและผ่านสื่อโทรทัศน์ว่ามีส่วนเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

ตาราง 7

เปรียบเทียบกิจกรรมหลังการรับชมของผู้ชมในสนามแข่งขันและผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์

	ผู้ชมในสนามแข่งขัน	ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์
กิจกรรม	1. ร่วมทำกิจกรรมกับกองเชียร์	1. ทำกิจกรรมอย่างอื่น
หลังการรับชม	ก่อนออกจากสนาม	นอกเหนือจากการรับชม
	2. พุดคุย/วิพากษ์วิจารณ์	ภายในบ้าน
	หลังการแข่งขัน	2. พุดคุย/วิพากษ์วิจารณ์
	3. เดินทางกลับ	หลังการแข่งขัน

1. สนามแข่งขัน กิจกรรมที่เกิดจากการรับชมนั้นมีทั้งก่อนการแข่งขันและระหว่างการแข่งขัน นอกจากนี้หลังการแข่งขันฟุตบอลสิ้นสุดลงก็ย่อมมีกิจกรรมที่เกิดขึ้นหลังการแข่งขันเช่นกัน โดยกิจกรรมหลังการแข่งขันภายในสนามแข่งขันจบสิ้นลงสามารถแบ่งได้ดังนี้

1.1 ร่วมทำกิจกรรมกับกองเชียร์ก่อนออกจากสนาม กล่าวคือ หลังจากเกมการแข่งขันในสนามจบสิ้น ยังคงมีผู้ชมหรือแฟนบอลบางกลุ่มยังคงมีความผูกพันกับการรับชมที่มีอิทธิพลมาจากการแข่งขัน ซึ่งผู้ชมส่วนใหญ่ยังคงมีการร่วมทำกิจกรรมระหว่างกองเชียร์ภายในสนามก่อนที่จะกลับด้วย โดยกิจกรรมดังกล่าวนั้นจะเป็นการร่วมส่งเสียงเชียร์เพื่อเป็นการแสดงความยินดีกับทีมที่ได้รับชัยชนะ หรือจะเป็นการให้กำลังใจในกรณีที่ทีมประสบความพ่ายแพ้ ดังบทสัมภาษณ์

ภาณุวัฒน์ บำเพ็ญผล (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553)

กล่าวว่า “หลังจบเกมผมยังไม่ออกจากสนามเลยหรอก อยู่คอยช่วยตะโกนแหกปากร่วมกับพวกเพื่อน ๆ ที่มาดูบอลด้วยกันก่อน มั่นดี มีทั้งชมทั้งด่าทีมคู่แข่งเค้ากันไป บางทีก็ร่วมร้องเพลงเชียร์ไปกับเค้าด้วยเลย”

นอกจากนี้ จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ในการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกนั้น กลุ่มกองเชียร์จะมีกิจกรรมร่วมกันหลังการแข่งขันอีกอย่าง คือการร้องเพลงสโมสรเพื่อเป็นการให้กำลังใจนักฟุตบอลที่เดินมาขอบคุณกลุ่มกองเชียร์รอบสนาม การสังเกตของผู้วิจัยพบว่า กิจกรรมนี้จะมีอยู่ในทุก ๆ กลุ่มกองเชียร์ในทุก ๆ

สโมสรที่แข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก เรียกว่าแทบจะเป็นพฤติกรรมที่มี
การพัฒนาการเป็นวัฒนธรรมการเชียร์ฟุตบอล ดังที่บทความหนึ่งได้กล่าวถึงกิจกรรมนี้
ว่า D-nine (“ดูบอลมาเล่าบอลไป,” 2553, หน้า 37)

... จบเกมขุนพลนักเตะอยู่ในสภาพอ่อนแรง เปียกปอนเพราะสายฝนที่พรา ๆ
หยุด ๆ ยืนเรียงแถวฟังเพลงจากสโมสรของแฟนบอลนับพันคนซึ่งยังกู่ก้อง
เปล่งพลังเสียงเต็มที่ได้ถึงจะเต็มไปด้วยความผิดหวังกับผลที่ออกมา กระตุ้นบอกให้
ทุกคนสู้ต่อไป นักเตะขอบคุณแฟนบอล แฟนบอลขอบคุณนักเตะเช่นกัน
บรรยากาศเช่นนี้ขั้วหลังเสมอไม่ว่าเกิดขึ้นที่สนามใดหรือสโมสรใด จนกลายเป็น
เสน่ห์อย่างหนึ่งของเกมลูกหนังในเมืองไทยเรียบร้อยแล้ว ...

ในการติดตามรับชมกีฬาฟุตบอลนั้น สิ่งหนึ่งผู้วิจัยได้สังเกตพบ คือ
หลังจากที่การแข่งขันจบสิ้นลงไปแล้ว จะมีทั้งผู้ชมที่เดินทางกลับเลยและในส่วนที่
ยังคงอยู่ต่อในสนาม เพราะความรู้สึกผูกพันมาจากเกมการแข่งขันรวมถึงบรรยากาศ
และอารมณ์ร่วมภายในสนามที่ยังคงติดอยู่กับความรู้สึกของผู้ชมนั่นเอง ดังเช่น
บทสัมภาษณ์และภาพ 29

พงศกร กุตระกุลสุวรรณ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553)
กล่าวว่า “หลังเกมกองเชียร์ก็ยังคงร้องเพลงดังเหมือนระหว่างเกมเลย สิ่งนี้มันที่ทำให้
ต้องอยู่ต่อช่วยพวกเค้าร้องกัน เป็นการให้กำลังใจและขอบคุณนักเตะฟุตบอลไปในตัว”

คณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า
“ยังไม่กลับเลยหรอก พี่จะยังอยู่ในสนามสักพักนะ รอดูบรรยากาศหลังเกมนะ
มันไม่เหมือนกันไปซะทุกนัดหรอก นัดนี้ก็อีกแบบ นัดนั้นก็อีกแบบ บางทีบรรยากาศ
หลังเกมมันคงชวนให้พื่ออยู่ในสนามต่อมั้ง”

วรากร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า
“สำหรับผมจะยังอยู่ดูนักเตะเดินมาขอบคุณกองเชียร์ก่อนนะ บางทีผมก็เข้าไปขอลายเซ็น
หรือถ่ายรูปบ้าง เอาไปแจกเพื่อนสาวนะ ความจริงบรรยากาศหลังจบมันก็มีส่วน
ในการดึงดูดผมไม่ให้ออกจากสนามไปเลยนะ”

ภาพ 29 การทำกิจกรรมในสนามร่วมกับกองเชียร์คนอื่น ๆ และนักกีฬาหลังจบการแข่งขัน

ที่มา. จาก 1. การบันทึกภาพถ่าย ณ สนามยามาฮา เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2553

2. “เมืองทองแพ้ไปลิศ แต่ยังนำจำฝูงจ้อแชมป์โลกแรก,” 2553, กรกฎาคม 13, สยามกีฬารายวัน, หน้า 28.

1.2 พุคคุย/วิพากษ์วิจารณ์หลังการแข่งขัน กล่าวคือ จากที่เคยกล่าวไว้ว่า เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องสื่อสารระหว่างกันตลอดเวลา การพุคคุยจึงเกิดขึ้นในทุกกระบวนการรับชมตั้งแต่ก่อนแข่งขันจนกระทั่งการแข่งขันสิ้นสุดลง เช่นเดียวกับหลังการแข่งขันจบสิ้นลงก็ย่อมมีการพุคคุยวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการแข่งขันที่จบลงไป

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การชมฟุตบอลในสนามนั้นมีลักษณะการพุคคุยหลังจบเกมสามารถแบ่งได้ดังนี้

1.2.1 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ เป็นการแสดงทัศนะถึงวิธีการเล่น ว่าเล่นเป็นอย่างไร ดีหรือผิดพลาดตรงไหน โดยประเด็นที่กลุ่มผู้ชมหรือแฟนบอลจะหยิบยกขึ้นมาเพื่อพูดคุยกันนั้น ส่วนมากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการแข่งขัน เช่น จังหวะการยิงประตู จุดพลิกผันของเกม การเปลี่ยนตัวผู้เล่น แท็คติกของทีม เป็นต้น หลังจากนั้นผู้ชมจะนำข้อมูลที่ได้จากการชมฟุตบอลนั้น มาเป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์การแข่งขันในนัดใหม่ที่จะเริ่มขึ้นต่อไป โดยมีประเด็นสำหรับการพูด อาทิ สถิติการพบกันของสองทีม ผู้เล่นที่คาดว่าจะทำประตูได้ นักฟุตบอลที่กำลังเล่นได้ดี สถานการณ์ของทีมในนัดต่อไป เป็นต้น

เฉลิมพนธ์ เกตุกาย (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 สิงหาคม 2553)
กล่าวว่า “ก็ต้องเอามาคุยกันกับกลุ่มเพื่อนที่ไปดูด้วยกันอยู่แล้ว ส่วนใหญ่ก็คุยกันเรื่องฟอร์มการเล่น ใครเล่นดี ใครยิงได้ ก็แล้วแต่จะวิจารณ์กันไป”

วรากร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553)
กล่าวว่า “ก็ดูหมดเลยนะ ทั้งรูปแบบ ใครเล่นเป็นไง วางแผนกันยังไง ใครยิงได้ กรรมการเป่าเป็นยังไง โอ้ยเยอะเยอะ วิเคราะห์กันเป็นซ็อต ๆ บางทีนะไม่จบกันแค่คุยปกติ อาจมีต่อกันไปถึงขนาดตั้งกระทู้พากษ์วิจารณ์กันในเน็ตก็มีนะ”

1.2.2 การพูดในทำนองข่มกันระหว่างแฟนบอลหรือผู้ชมคนละทีม ซึ่งมีให้เห็นควบคู่ไปกับการวิเคราะห์วิจารณ์เกมเสมอ ในจำนวนเพื่อนกลุ่มเดียวกัน อาจมีความชื่นชอบทีมฟุตบอลที่แตกต่างกันไป ดังนั้น เมื่อมีการแข่งขันเกิดขึ้น ความสนุกของการได้เชียร์ทีมโปรดจึงอยู่ที่การได้ข่มกันไปมา เนื่องจากการแข่งขันฟุตบอลนั้นไม่มีทีมใดสามารถประสพชัยชนะได้ตลอด

ภควรรต พลายจัน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553)
กล่าวว่า “ก็มีข่มกันนะ ก็มันเป็นกีฬาอะ กัดบ้างเห็บกันบ้างเป็นเรื่องปกติ อย่างเชียร์ทีมชลบุรี พอเจอเพื่อนที่เชียร์เมืองทองกันทีไร พอทีมที่เชียร์ชนะ ก็ล้อมันซะละเลย แต่พอแพ้บ้างก็โดนเหมือนกัน ผลัดกันไปผลัดกันมา มันดี”

การพูดคุยหลังจากการแข่งขันได้สิ้นสุดลงแล้ว เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมในด้านอารมณ์และความรู้สึกของผู้ชมหรือแฟนบอลที่จะอยู่ติดตัว

ไปจนกระทั่งการแข่งขันนัดใหม่กำลังจะเริ่มขึ้น เป็นการส่งต่อข้อมูลและความรู้สึกที่ดำเนินวนเวียนเป็นวัฏจักรต่อไปเรื่อย ๆ

1.3 การเดินทางกลับ สำหรับผู้ชมหรือแฟนบอลที่ไม่นิยมทำกิจกรรมต่าง ๆ ต่อภายในสนาม ก็จะนิยมเดินทางกลับออกจากสนามเลย โดยอาจมีผู้ชมบางส่วนทยอยกลับตั้งแต่ก่อนการแข่งขันจะสิ้นสุดลงด้วยซ้ำ เนื่องจากเกรงว่าสภาพการจราจรหลังจบเกมการแข่งขันจะติดขัดได้ ดังเช่นในบทสัมภาษณ์

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “ปกติพี่จะออกก่อนเกมเลิกซักประมาณ 5-10 นาที กลัวรถติด ความจริงก็อยากอยู่ดูจบจนเกมนะ แต่กลัวรถติด”

จุดมุ่งหมายของผู้ชมที่เดินทางกลับเลยก็มีหลากหลาย เช่น กลับบ้านเลย กินข้าวที่ร้าน สังสรรค์ฉลองชัยชนะกับเพื่อน หรือไปเดินห้างสรรพสินค้า เป็นต้น ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการเดินทางและสถานการณ์ ณ ขณะนั้นของผู้ชมแต่ละรายว่าต้องการไปไหน เช่นเดียวกับข้อมูลสัมภาษณ์ดังนี้

อนุสรฯ จุลกลางกูร (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “สำหรับฟานะก็จะกลับเลย เพราะต้องกลับกรุงเทพฯ ความจริงก็อยากอยู่ฉลองกับพวกเพื่อนตอนนะ แต่ชลบุรีกับกรุงเทพฯ มันไกลกันตั้ง 100 กิโลเมตร”

ภานุวัฒน์ บำเพ็ญผล (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “ก็แล้วแต่เหตุการณ์นะ บางทีก็กลับเลย บางทีก็ไปฉลองต่อที่ร้านอาหารแถว ๆ สนามนั้นแหละ แต่ถ้าต้องไปเชียร์ไกล ๆ เมื่อทีมที่เชียร์ออกนอกบ้าน พอจบเกมก็จะขับรถกลับเลย แต่ถ้าเกิดไกลไปจนถึงต่างจังหวัด ก็จะหาโรงแรมนอนแถวนั้น”

ภาพ 30 การเดินทางกลับโดยรถบัสของแฟนบอลทีมศรีสะเกษ ขณะที่ตามมาเชียร์ทีม
แข่งกับทีมเมืองทองฯ อยู่ในเต๊ต ที่จังหวัดนนทบุรี

ที่มา. จากการบันทึกภาพถ่าย ณ สนามยามาฮา เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่
18 กรกฎาคม 2553

2. ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์ ปฏิบัติภายหลังจบการแข่งขันในการรับชมในสนามจริง
ก่อนหน้า คือ ทันทีที่การแข่งขันฟุตบอลจบลง หากไม่นั่งต่อหรือทำกิจกรรมภายในสนาม
อีกเล็กน้อย ผู้ชมก็รีบลุกออกจากพื้นที่ไปทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกสนามหรือไม่ก็กลับบ้าน
ทันที แต่สำหรับหลังการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ภายในบ้านแล้วผู้ชมจะมีอิสระ
ในการประกอบกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ โดยกิจกรรมหลังการรับชมภายในบ้านเรือน
มีดังต่อไปนี้

2.1 ทำกิจกรรมอย่างอื่นนอกเหนือจากการรับชมภายในบ้าน กล่าวคือ
หลังการรับชมภายในบ้านนั้น ผู้ชมคือเจ้าของพื้นที่ คือ ผู้ชมจะไม่ลุกไปไหนหรืออาจลุก
ไปทำกิจกรรมอื่น ๆ ในบ้านได้อย่างเต็มที่ มีเพียงแค่แขกหรือกลุ่มเพื่อนที่มารับชมเท่านั้น
ที่อาจจะขอตัวกลับก่อน เฉพาะในกรณีที่ไม่มีกิจกรรมทำร่วมกันต่อ โดยกิจกรรมในส่วนที่
ผู้ชมมักทำกันหลังการรับชม อาทิ รับชมไฮไลต์ต่อ เปลี่ยนช่อง รับประทานอาหาร
ทำงานบ้าน เล่นคอมพิวเตอร์ อ่านหนังสือ เป็นต้น หรือในกรณีที่มียุติกลุ่มเพื่อนมารับชม
ด้วยก็อาจมีการสังสรรค์ดื่มกินกันต่อไปภายในบ้าน ดังบทสัมภาษณ์และภาพ 31

ภควรรต พลายจั่น (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “พอบอลจบก็สังสรรค์กันต่อเลยสิ เพื่อน ๆ มากันทั้งทีจะให้กลับบ้านได้ใจ ก็อย่างที่บอกนะว่าเสาร์-อาทิตย์ก็เป็นวันมิดดิงเพื่อนอยู่แล้ว”

สยาม เจริญอินทร์พรหม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า “พอบอลจบ พี่ก็จะเปลี่ยนช่องเลย หารายการอื่น ๆ ที่น่าสนใจดู หรือกรณีที่ไม่มีอะไรดูแล้วพี่ก็จะปิดทีวีไปหาอะไรอย่างอื่นทำ”

ภาพ 31 พฤติกรรมการทำกิจกรรมหลังการรับชมฟุตบอลภายในบ้านเรือน

- ที่มา. จาก 1. การบันทึกภาพถ่าย ณ บ้านของผู้ชม เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2553
2. การบันทึกภาพถ่าย ณ บ้านของผู้ชม เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2553

2.2 พุดคุย/วิพากษ์วิจารณ์หลังการแข่งขัน กล่าวคือ การพุดคุยวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการแข่งขันภายในบ้านเรือนจะมีลักษณะเหมือนกับการพุดคุยในสนามแข่งขัน โดยแบ่งเป็น 2 หัวข้อ คือ (1) การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปเกม เป็นการแสดงทัศนะถึงวิธีการเล่นว่าเล่นเป็นอย่างไร ดีหรือผิดพลาดตรงไหน (2) การพุดในทำนองข่มกันระหว่างแฟนบอลหรือผู้ชมคนละทีม ซึ่งมีให้เห็นควบคู่ไปกับการวิเคราะห์วิจารณ์เกมเสมอ โดยประเด็นที่กลุ่มผู้ชมหรือแฟนบอลจะหยิบยกขึ้นมาเพื่อพุดคุยกันนั้น จะมีความคล้ายคลึงกับการพุดคุยหลังจบเกมในการรับชมภายในสนาม แต่อาจมีความแตกต่างในเรื่องของภาพรีเพลย์หรือภาพช้าที่มีให้ชมเฉพาะกับสื่อโทรทัศน์

โดยผู้ชมสามารถนำลูกปัญหาที่สื่อโทรทัศน์นำมาฉายซ้ำมาเป็นประเด็นพูดคุย
วิพากษ์วิจารณ์ได้ ซึ่งผู้ชมในสนามไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากไม่เห็นเหตุการณ์ซ้ำ

พัชระ ทรัพย์เจริญ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) กล่าวว่า
“ประเด็นในการพูดคุยเกี่ยวกับการแข่งขันก็จะเหมือนกับไปดูที่สนามนั่นแหละ แต่อาจ
แตกต่างกันเล็กน้อยในแง่ของบรรยากาศในแต่ละที่ ดูในบ้านก็อีกแบบหนึ่ง ถ้าดูในบ้าน
เรารู้เลยเกี่ยวกับพวกจังหวะปัญหาภายในเกม แต่ในสนามเราจะไม่รู้เลย ได้แต่มานั่งเถียง
จนกว่าจะได้กลับบ้าน แล้วมาดูไฮไลต์ในข่าวกีฬา”

การติดตามข่าวสารหลังจบการแข่งขัน หลังการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์
ฟรีเมียร์ลีกจบลง จะต้องมีการดูเกี่ยวกับผลการแข่งขันฟุตบอลที่เพิ่งจบมารายงานตาม
สื่อต่าง ๆ ทั้งทางโทรทัศน์และวิทยุ สำหรับหนังสือพิมพ์กีฬาที่มีเนื้อหาเกี่ยวฟุตบอล
โดยตรง เช่น *สตาร์ซอกเกอร์* หรือ *สยามกีฬา* นอกจากจะสรุปเนื้อหาของการแข่งขันแล้ว
ยังมีการนำเสนอบทวิเคราะห์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการแข่งขันด้วย ดังนั้นผู้ชมหรือแฟนบอล
จะมีพฤติกรรมหลังการรับชมการแข่งขันอีกอย่างหนึ่ง คือ การติดตามข่าวสารหลังจบ
การแข่งขัน

ตาราง 8

เปรียบเทียบการติดตามข่าวสารหลังจบการแข่งขันของผู้ชมในสนามแข่งขันและผู้ชม
ผ่านสื่อโทรทัศน์

	ผู้ชมในสนามแข่งขัน	ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์
การติดตาม	1. ติดตามข่าวสารทางวิทยุ	1. ติดตามข่าวสารทางโทรทัศน์
ข่าวสาร	2. ติดตามผลข่าวสารทางโทรทัศน์	2. ติดตามข่าวสารและบทวิเคราะห์
หลังจบ	3. ติดตามข่าวสารและบทวิเคราะห์	ทางหนังสือพิมพ์
การแข่งขัน	ทางหนังสือพิมพ์	3. ติดตามข่าวสารจากสื่ออื่น ๆ
	4. ติดตามข่าวสารจากสื่ออื่น ๆ เช่น	เช่น อินเทอร์เน็ต
	อินเทอร์เน็ต ถามจากเพื่อน	

1. ผู้ชมในสนามแข่งขัน หลังจากการแข่งขันฟุตบอลในสนามเสร็จสิ้นลง ผู้ชมจะมีพฤติกรรมตรวจสอบข่าวสารเกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอลจากสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบตอนออกจากสนามทันทีหรือที่บ้านก็ตาม โดยพฤติกรรมนี้สามารถแบ่งตามชนิดของสื่อได้ดังนี้

1.1 ติดตามข่าวสารทางวิทยุ ในสนามแข่งขันนั้นจะมีลักษณะการตรวจสอบผลการแข่งขันคู่อื่น ๆ ที่ลงแข่งขันพร้อมกันมากกว่า เพราะการคู่แข่งที่ผู้ชมดูอยู่ จะทราบผลคืออยู่แล้ว และจากสื่อวิทยุนี้เองผู้ชมสามารถตรวจสอบได้ตั้งแต่ยังไม่ออกจากสนามจนกระทั่งเดินทางถึงบ้าน ในกรณีที่ผู้ชมมีโทรศัพท์มือถือหรือรถยนต์ส่วนตัว ก็จะสามารถตรวจสอบผลการแข่งขันได้ทันทีที่ต้องการ โดยคลื่นวิทยุที่ผู้ชมนิยมฟังผล คือ คลื่นเอฟเอ็ม 96 สปอร์ตเรดิโอ ที่มีการรายงานสดผลการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์ พรีเมียร์ลีกโดยตลอด ดังบทสัมภาษณ์ของพัชระ ทรัพย์เจริญ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 สิงหาคม 2553) ที่กล่าวว่า “จะเช็คผลคู่ที่เตะพร้อมกันจากวิทยุในรถเลย ทันทีที่ออกจากสนาม คลื่นส่วนใหญ่ที่ฟังก็สปอร์ตเรดิโอนั้นแหละ เพราะมันมีอยู่คลื่นเดียวที่สามารถเช็คผลได้”

1.2 ติดตามข่าวสารทางโทรทัศน์ การที่ผู้ชมหรือแฟนบอลจะสามารถติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์หลังจากจบการแข่งขันได้นั้น ผู้ชมจำเป็นต้องเดินทางกลับถึงบ้านก่อนและคอยติดตามรายการทางโทรทัศน์ด้วยว่าจะมีการรายงานผลตอนไหน สำหรับบ้านที่ติดเคเบิลหรือจานดาวเทียมก็จะสามารถตรวจสอบข่าวผลการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกได้จากช่องสยามกีฬาทีวี และทีสปอร์ตได้ทุก ๆ ต้นชั่วโมง หรืออาจเป็นรายการข่าวกีฬาทางฟรีทีวี ก็มีเช่นกัน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า ยังมีผู้ชมบางกลุ่มที่มีพฤติกรรมมารับชมซ้ำ หลังจากที่ได้รับชมการแข่งขันในสนามจบลงไปแล้ว แต่อาจพลาดช่วงสำคัญหรือมองเห็นเหตุการณ์ไม่ชัดเจน เนื่องจากปัญหาด้านมุมมองในสนาม โดยในการติดตามรับจากสื่อโทรทัศน์ก็ยังมีกรนำเทปบันทึกการแข่งขัน รายการข่าว หรือไฮไลท์การแข่งขัน คู่ต่าง ๆ ให้รับชมกันอย่างเต็มที่ ดังเช่นบทสัมภาษณ์ของศรัณย์ รื่นณรงค์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 ตุลาคม 2553) ที่กล่าวว่า “ในสนามบางครั้งเห็นเหตุการณ์ไม่ชัดเจนว่า ใครยิง ใครจ่าย อะไรทำนองนี้ ก็ต้องมาหาดูไฮไลท์เพิ่มเอาทางทีวีนี่ละ”

พฤติกรรมการรับชมซ้ำของผู้ชมนั้น มักจะเป็นคู่ที่ยังไม่ได้ดู หรือถ้าเป็นคู่ที่ดูแล้วก็จะเป็นผู้ที่ตนชื่นชอบ และหากเป็นทีมที่ตนชื่นชอบก็ต้องเป็นนัดที่มีผลชนะ เนื่องจากผู้ชมจะรู้สึกมีความสุขเสมอแม้ว่าจะดูมาแล้วก็ครั้งก็ตาม ในทางตรงกันข้าม หากผลออกมาเป็นทีมที่ตนเองเชียร์เป็นฝ่ายพ่ายแพ้ ผู้ชมหรือแฟนบอลก็จะเกิดอาการไม่อยากจะดูซ้ำ

1.3 ติดตามข่าวสารและบทวิเคราะห์ทางหนังสือพิมพ์ เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ผู้ชมหรือแฟนบอลนิยมใช้ติดตามข่าวสาร โดยส่วนใหญ่สื่อหนังสือพิมพ์นั้น ผู้ชมจะไม่สามารถรับข่าวสารได้ในทันทีหลังจบการแข่งขัน ผู้ชมจะสามารถหาซื้อได้ในวันรุ่งขึ้นเท่านั้น ทำให้การติดตามข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ของผู้ชมนั้นจะไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ผลการแข่งขันแล้ว เพราะได้ทราบข่าวสารจากสื่ออื่น ๆ ที่มีความสดใหม่มากกว่า ทำให้ลักษณะการติดตามข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ของผู้ชมก็จะเป็นการนำเสนอบทวิเคราะห์เกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอลของนักเขียน โดยสื่อหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ที่มีก็จะเป็นหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับกีฬา เช่น *สตาร์ซอคเกอร์* และ *สยามกีฬา* ดังเช่นบทสัมภาษณ์ของ วรากร เทียมเมือง (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 สิงหาคม 2553) ที่กล่าวว่า “หนังสือพิมพ์มันซ้ำมาก คือ ผมสามารถที่จะรู้ผลหรือข่าวฟุตบอลไทยก็ตั้งแต่หลังบอลจบเลย ถ้าจะซื้อมาอ่านก็จะเป็นพวกบทความของคอลัมนิสต์จะเป็นส่วนใหญ่ ส่วนผลบอลก็จะอ่านผ่าน ๆ”

ภาพ 32 ข่าวสารเกี่ยวผลการการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก รวมถึงบทวิเคราะห์
ที่มา. จาก “เจ้าบ้านฮาเฮส่งท้ายสงกรานต์เข้าวิน 3 คู่รวด,” 2553, เมษายน 20,
สตาร์ซอคเกอร์, หน้า 38.

1.4 ติดตามข่าวสารจากสื่ออื่น ๆ ในปัจจุบันมีสื่อทางเลือกอื่น ๆ ให้ผู้ชมหรือแฟนบอลได้เลือกติดตามข่าวสารมากมาย โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตที่ผู้ชมสามารถติดตามข่าวสารหลังจบการแข่งขันได้ทันที ถ้ามีโทรศัพท์มือถือที่สามารถต่ออินเทอร์เน็ต แม้กระทั่งกลับไปที่บ้านผู้ชมก็สามารถติดตามรับชมข่าวสารหรือกระทั่งไฮไลท์การแข่งขันคู่ต่าง ๆ ได้จากสื่อชนิดนี้ นอกจากนี้ยังมีผู้ชมจำนวนไม่น้อยที่นิยมเข้าไปอ่านบทความต่าง ๆ ในเว็บไซต์ รวมทั้งโพสต์ข้อความแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแข่งขันที่จบลงได้เช่นกัน ดังเช่นบทสัมภาษณ์ของคณิต สุทธิชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 สิงหาคม 2553) ได้กล่าวว่า “เปิดอินเทอร์เน็ตเร็วที่สุดแล้ว อย่างที่พี่บอก เดียวนี้เทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือก้าวหน้าไปไกลแล้ว สามารถออนไลน์ทางมือถือได้เลย จะเข้าเว็บไซต์อะไรก็ได้ อย่างหลังดูฟุตบอลจบ พี่ก็จะเข้าเช็คผลบอลคู่อื่นเลย อย่างพวกเว็บเชียร์ไทย ไทยแลนด์สู้ ๆ ก็จะมีผลบอลไทยคอยอัปเดตตลอด นอกจากนี้ พี่ยังเข้าไปโพสต์หรือพูดคุยเกี่ยวกับนัดที่เพิ่งจบในเว็บบอร์ดได้อีกด้วยนะ”

นอกจากนี้ จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ช่องทางการติดตามข่าวสารฟุตบอล หลังจบการแข่งขันอีกทางหนึ่งคือ สื่อบุคคล นั่นคือการสอบถามข้อมูลข่าวสารด้านฟุตบอลไทยกับแฟนบอลคนอื่น ๆ หรือเพื่อน ไม่ว่าจะเป็นการโทรศัพท์ถาม หรือพูดคุย โดยในกรณีนี้ผู้ชมจะต้องทราบว่าบุคคลที่เข้าไปถามนั้นมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หรือมีการติดตามรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกโดยตลอด

2. ผู้ชมผ่านสื่อโทรทัศน์ เช่นเดียวกับหลังการรับชมในสนามแข่งขัน การรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์นั้น ผู้ชมก็มีการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับฟุตบอลจากสื่อต่าง ๆ เช่นเดียวกัน แต่ลักษณะหรือรายละเอียดคนนั้นจะมีส่วนแตกต่างกับในสนามเพียงเล็กน้อย ดังที่จะกล่าวในหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ติดตามข่าวสารทางโทรทัศน์ ทางสื่อโทรทัศน์นั้นผู้ชมจะมีพฤติกรรม การติดตามข่าวสารหลังจบการแข่งขันได้ในทันที จากการสรุปข่าวกีฬาในช่องที่ได้ถ่ายทอดสด หรือช่องอื่น ๆ ที่ผู้ชมเปลี่ยนไปรับชม ลักษณะการติดตามข่าวสารของผู้ชม ที่มีการรับชมทางสื่อโทรทัศน์นั้น ผู้ชมจะไม่นิยมติดตามผลการแข่งขันในคู่ต่าง ๆ เท่าไร เพราะสามารถทราบได้จากการรายงานผลนักพากษ์ในคู่ที่ถ่ายทอดสดอยู่แล้ว ดังนั้น พฤติกรรมของผู้ชมส่วนใหญ่จะเป็นการติดตามไฮไลต์การแข่งขันมากกว่า ดังบทสัมภาษณ์ของภควรรต พลายจัน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2553) กล่าวว่า “หลังจบเกมไม่นาน เดียวก็มีไฮไลต์คู่อื่น ๆ มาฉายตามช่วงสรุปข่าวกีฬานั้นละ ยังไง ๆ ก็เปิดทีวีทิ้งไว้อยู่แล้ว เดียวก็ได้ดู”

นอกจากนี้ การรับชมในสนามแข่งขัน ผู้ชมที่รับชมทางสื่อโทรทัศน์นั้น จะมีการพฤติกรรมการรับชมซ้ำเช่นเดียวกับการรับชมในสนามแข่งขัน ไม่ใช่เพราะเห็นเหตุการณ์ไม่ชัดเจนดังเช่นในสนาม แต่จะเป็นการรับชมเพราะชื่นชอบในทีมที่ตนเชียร์ และเป็นนัดที่ทีมรักได้รับชัยชนะ

2.2 ติดตามข่าวสารและบทวิเคราะห์ทางหนังสือพิมพ์ ลักษณะการติดตามข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ของผู้ชมที่รับชมทางสื่อโทรทัศน์นั้นจะเหมือนกับผู้ชมที่มีการรับชมในสนาม คือ สื่อหนังสือพิมพ์นั้นผู้ชมจะไม่สามารถรับข่าวสารได้ในทันที หลังจบการแข่งขัน ผู้ชมจะสามารถหาซื้อได้ในวันรุ่งขึ้นเท่านั้น ทำให้การติดตามข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ของผู้ชมนั้นจะไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ผลการแข่งขันแล้ว เพราะได้ทราบ

ข่าวสารจากสื่ออื่น ๆ ที่มีความสดใหม่มากกว่า เช่น รับทราบจากการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ ทำให้ลักษณะการติดตามข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ของผู้ชมก็จะเป็นการนำเสนอบทวิเคราะห์เกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอลของนักเขียน

2.3 ติดตามข่าวสารจากสื่ออื่น ๆ ในการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์นั้น การติดตามข่าวสารหลังการแข่งขันจบลงทางสื่ออื่น ๆ ที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้ชมหรือแฟนบอลก็คือ สื่ออินเทอร์เน็ต โดยลักษณะการติดตามข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ตของผู้ชมที่มีการรับชมทางสื่อโทรทัศน์ก็จะมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับผู้ชมที่มีการรับชมในสนาม คือ ผู้ชมที่มีโทรศัพท์หรือคอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้นั้นก็สามารถเข้าเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกเพื่อตรวจสอบผลการแข่งขันหรือไฮไลต์ได้ทันทีหลังจบการแข่งขัน นอกจากนี้ มีผู้ชมจำนวนไม่น้อยที่นิยมเข้าไปอ่านบทความต่าง ๆ ในเว็บไซต์รวมทั้งโพสต์ข้อความแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแข่งขันที่จบลงได้เช่นกัน โดยเว็บไซต์ที่ผู้ชมหรือแฟนบอลชาวไทยนิยมเข้าไปใช้บริการ เช่น เว็บไซต์ www.cheerthaipower.com เว็บไซต์ www.thaileagueonline.com เว็บไซต์ www.pantip.com เว็บไซต์ www.thaيلandsusu.com เว็บไซต์ www.soccersuk.com และเว็บไซต์ www.siamsport.co.th

นอกจากนี้ในปัจจุบันเว็บไซต์ประเภทเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่าง เฟสบุ๊กก็เป็นที่ยอดนิยมสูงในประเทศไทย อาทิ เว็บไซต์ www.facebook.com/pages/Chonburi-FC เว็บไซต์ www.facebook.com/BangkokGlassFC หรือเว็บไซต์ www.facebook.com/pages/Muangthong-United-FC ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการแจ้งผลการแข่งขัน รวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับคู่ที่จะลงแข่งขันและภาพให้ผู้เข้ามาใช้บริการได้ทราบ

ข้อสรุปโดยรวมที่ได้จากการสังเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของแฟนบอล ชาวไทยตามกระบวนการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก ผ่านสนามแข่งขัน และผ่านสื่อโทรทัศน์

จากกระบวนการสังเคราะห์ที่ผ่านมาผู้วิจัยสามารถสร้างข้อสรุปประเด็นออกมา
ได้ต่อไปนี้

เปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนการรับชม

การวางแผน/เตรียมความพร้อมก่อนการรับชม การเดินทางไปรับชมการแข่งขัน
ฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกที่สนามมีคุณลักษณะเป็นสื่อรับ ผู้ชมต้องมีการวางแผน
ล่วงหน้าเป็นอย่างดี เช่น การจัดสรรเวลา การนัดหมายเพื่อนร่วมชม นอกจากนี้ การรับรู้
ข้อมูลเกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกจากสื่อต่าง ๆ ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง
ที่สำคัญในการวางแผนการรับชม รวมถึงการพิจารณาคู่แข่งที่น่าสนใจ เนื่องจาก
การรับชมในสนามมีเรื่องของค่าใช้จ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องค่อนข้างมาก หากเปรียบเทียบกับ
การรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์โดยการรับชมภายในบ้าน โทรทัศน์จะอยู่ในฐานะ
สื่อรุก นั่นคือ สื่อจะเคลื่อนที่เข้ามาหาผู้ชม ทำให้การวางแผนเพื่อที่จะรับชมไม่เคร่งครัด
เท่ากับการรับชมในสนามแข่งขัน แต่ก็ยังต้องมีการวางแผนในระดับต้น ๆ อยู่บ้าง เช่น
การนัดหมายเพื่อนมารับชมด้วยกันที่บ้าน หรือไปรับชมที่บ้านของเพื่อน อย่างน้อยที่สุด
ก็ต้องจัดการกับเวลาว่างเพื่อปลีกตัวมารับชม ส่วนการรับรู้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับ
แมตช์ที่จะรับชมนั้นก็ยังมีลักษณะเดียวกับการรับชมในสนาม

การใช้จ่ายในการรับชม การรับชมในสนามมีค่าใช้จ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องค่อนข้างมาก
ไม่ว่าจะเป็นค่าตั๋วเข้าชม ค่าเดินทาง ค่าอาหาร และเครื่องดื่ม ตลอดจนค่าอุปกรณ์ต่าง ๆ
ที่ใช้ร่วมกับการเชียร์ อาทิ เสื้อทีม ผ้าพันคอ หมวก กระบอง เป็นต้น โดยเฉพาะตัวนั้น
จัดได้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องซื้อเพื่อแลกกับการได้เข้าไปชมเกมฟุตบอลในสนาม
(ต่างจากการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ที่ไม่ต้องมีตั๋วเข้าชม) ขณะที่พฤติกรรมด้านการใช้จ่าย
ในการรับชมฟุตบอลผ่านสื่อโทรทัศน์ไม่ค่อยเด่นชัดนัก เช่น ในกรณีตั๋ว หากเทียบกับ

ตัวในสนามแข่งขัน ผู้ชมในบ้านเรือนเพียงแต่จ่ายทางอ้อมสำหรับค่าไฟ หรือค่าสมาชิก เคเบิลทีวี ที่เป็นค่าใช้จ่ายปกติเท่านั้น และไม่ต้องเสียค่าเดินทาง (ในกรณีที่ไม่นิไปดูที่บ้านเพื่อน) ส่วนของค่าอาหารและเครื่องดื่มก็ขึ้นอยู่กับความต้องการของสมาชิกในบ้าน หรือกลุ่มเพื่อนที่มารับชมด้วย

บรรยากาศ/กิจกรรมก่อนการรับชม หลังจากที่เดินทางมาถึงสนามแล้ว ผู้ชมจะมีพฤติกรรมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ก่อนการรับชมทั้งตั้งแต่ก่อนเข้าสนามไปจนถึงในสนาม ซึ่งในสนามนั้นจัดได้ว่ามีสื่อกิจกรรมให้ผู้ชมได้เข้าร่วมมากมาย ไม่ว่าจะเป็นบุทกกิจกรรมต่าง ๆ ร้านค้าของสโมสร หรือการร่วมสนุกต่าง ๆ เช่น ร่วมพูดคุยเกี่ยวกับการแข่งขันที่กำลังจะเริ่มขึ้น ร่วมดื่มกิน หรือร่วมร้องเพลงกันระหว่างกลุ่มกองเชียร์และกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้ การรับชมฟุตบอลในสนาม ผู้ชมหรือแฟนบอลยังได้สัมผัสกับอีกมิติหนึ่งของการรับชมที่หาได้ไม่ได้ในการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ นั่นคือ ประสบการณ์ตรงในการรับชมด้วยตนเองในสถานที่จริง ซึ่งเป็นบรรยากาศเปิด นั่นคือ ผู้ชมมีอิสระที่จะเปิดทุกโสตประสาทสัมผัสรับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่แวดล้อมในพื้นที่เชียร์ เพราะทิศทางการชมนั้นเป็นมุมกว้าง เป็นธรรมชาติของการมองและภาพที่เห็นเป็นภาพ ซึ่งผู้ชมนั้นเป็นผู้กำหนดขึ้นเอง โดยเฉพาะมุมมองที่ต้องเคลื่อนด้วยใบหน้าและสายตาไปมาตลอด แม้ว่าที่นั่งจะถูกกำหนดด้วยตัวก็ตาม

หากเปรียบเทียบกับกิจกรรมก่อนการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ภายในบ้านที่มักจะอยู่ในลักษณะของการพูดคุยวิพากษ์วิจารณ์และในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในบ้านไปพร้อม ๆ กับการรอชม เช่น ทำงานบ้าน เล่นคอมพิวเตอร์ ดูโทรทัศน์ การดื่มกิน โดยการกระตุ้นความสนใจจึงทำได้ค่อนข้างน้อย เพราะผู้ชมมีอิสระและความเป็นส่วนตัวสูงที่จะเลือกทำกิจกรรมอย่างอื่นก่อนที่เกมการแข่งขันจะเริ่มขึ้น โดยการรับชมในบ้านนั้น ผู้ชมจะมีความสะดวกสบายมากกว่า โดยสามารถกำหนดหรือเลือกที่นั่งในการรับชมได้อย่างเต็มที่

เปรียบเทียบพฤติกรรมระหว่างการรับชม

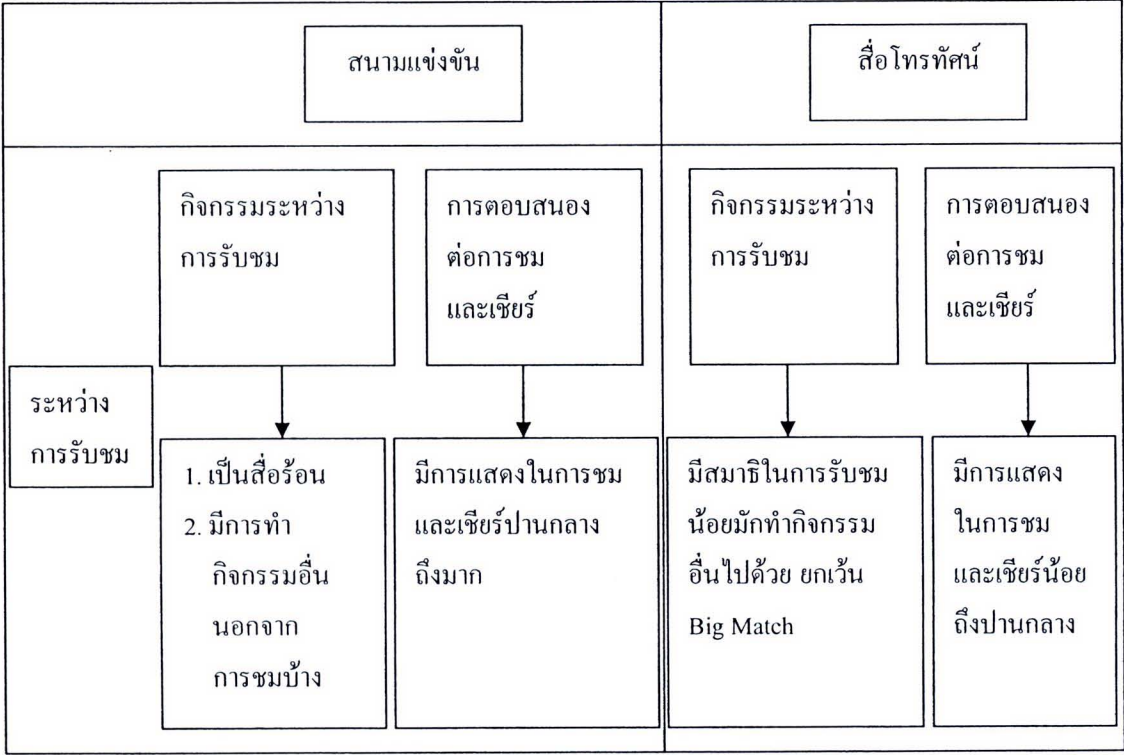
บรรยากาศ/กิจกรรมระหว่างการรับชม ในช่วงระหว่างการรับชมในสนาม ผู้ชมมีกิจกรรมระหว่างการรับชมที่เกิดขึ้นในสนามมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการทำกิจกรรม ร้องเพลงเชียร์ไปกับกลุ่มแกนนำเชียร์ หรือการพูดคุยเกี่ยวกับการแข่งขันระหว่างผู้ชม หรือแฟนบอลด้วยกัน โดยผู้ชม คือ ผู้ที่จะกำหนดการรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในสนาม ด้วยตัวเองเมื่อตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมต่าง ๆ ในสนาม นอกจากนี้ในช่วงพัก ครั้งนั้น แม้ผู้ชมหรือแฟนบอลจะมีกิจกรรมทำที่นอกเหนือไปจากการรับชมฟุตบอล ถือได้ว่าเป็นการผ่อนคลายและละความสนใจจากเกมการแข่งขันได้บ้าง แต่เมื่อครั้งหลัง เริ่มขึ้น ผู้ชมก็จะกลับมาให้ความสนใจกับการแข่งขันอย่างจริงจังต่อ ต่างจากในสนาม ที่มีความเป็นสื่อร้อนค่อนข้างสูง จึงจะสามารถดึงดูดสมาธิผู้ชมให้จดจ่อไปกับการแข่งขัน ได้ดีกว่าการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ โดยในพื้นที่การรับชมนี้ผู้ชมจำเป็นต้องใช้ความรู้ เกี่ยวกับฟุตบอลประกอบการรับชมค่อนข้างมาก เนื่องจากในสนามนั้น ไม่มีผู้บรรยาย นั่นเอง

หากเปรียบเทียบกับ การรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์แล้ว เนื่องจากการรับชมภายใน บ้านเรือนซึ่งเป็นพื้นที่ที่บรรยากาศของความเป็นส่วนตัวสูง และมีบริบทแบบเปิดที่มี สื่อร้อนอื่น ๆ นอกเหนือจากการแข่งขันในโทรทัศน์คอยเรียกความสนใจอยู่ตลอดเวลา ทำให้สมาธิของผู้ชมถูกรบกวน และเข้าลักษณะของการรับชมแบบไม่ปะติดปะต่อ เช่น อาจมีการพูดคุยกันหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในบ้านควบคู่ไปกับการรับชม โดยในช่วงพักครั้งก็เป็นเช่นเดียวกับในสนามที่ผู้ชมมีความอิสระสูงที่จะเปลี่ยนไปทำ อย่างอื่นได้ แต่ในการรับชมภายในบ้านนั้นจะแตกต่างกันตรงที่ผู้ชมนั้นมีอิสระที่จะไป ทำกิจกรรมอย่างอื่น ๆ ได้ตั้งแต่เริ่มการแข่งขันจนกระทั่งจบการแข่งขัน เพียงแต่ในช่วง พักครั้งนั้นผู้ชมจะสามารถละวางจากการรับชมได้เต็มที่นั่นเอง

การตอบสนองต่อการชมและเชียร์ ปฏิบัติการตอบสนองต่อการเชียร์นั้น ในเกมการแข่งขันที่กำลังดำเนินอยู่ของผู้ชมภายในสนามนั้น เป็นรูปแบบของการสื่อสาร 2 ทาง โดยเฉพาะพฤติกรรมเชียร์ ที่ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานส่วนหนึ่งของการกีฬา (essential part of sport) ที่ช่วยให้ผู้ชม และนักกีฬาในสนามมีปฏิสัมพันธ์ (interactive) กันได้ โดยพฤติกรรมเชียร์นั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ อย่างในช่วงที่ทีม

ที่ตนเชียร์สามารถยิงประตูได้ หรือสถานการณ์นั้นเป็นฝ่ายนำอยู่ การส่งเสียงเชียร์ ก็จะเป็นไปในทางบวก แต่เมื่ออยู่ในสถานการณ์กลับกันสำหรับทีมที่ตนเชียร์เสียประตู หรือตกอยู่ในสถานการณ์เป็นรอง การแสดงออกด้านพฤติกรรมเชียร์ย่อมแสดงออก ถึงความผิดหวัง หรือการส่งเสียงเชียร์จะเป็นไปในทางลบ

หากนำไปเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการสื่อสาร ทางเดียว ประกอบกับการรับชมเพียงคนเดียวหรือในกลุ่มเล็ก ๆ จะทำให้พฤติกรรม การตอบสนองต่อการเชียร์ของผู้ชมอาจไม่มากเท่ากับรับชมในสนาม แต่ผู้ชมก็สามารถ มีส่วนร่วมกับการแข่งขันได้บ้างเช่นกัน และมีมากขึ้นในกรณีที่ตนเชียร์ และเป็นผู้เชียร์อีกด้วย นอกจากนี้ การรับชมกับกลุ่มเพื่อนหลาย ๆ คน ก็มีส่วนทำให้ บรรยากาศในการรับชมมีความสนุกสนานมากขึ้น โดยเฉพาะกับการร่วมชมและเชียร์ ที่ถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมของผู้ชมที่มีต่อเกมการแข่งขันที่กำลังดำเนินอยู่

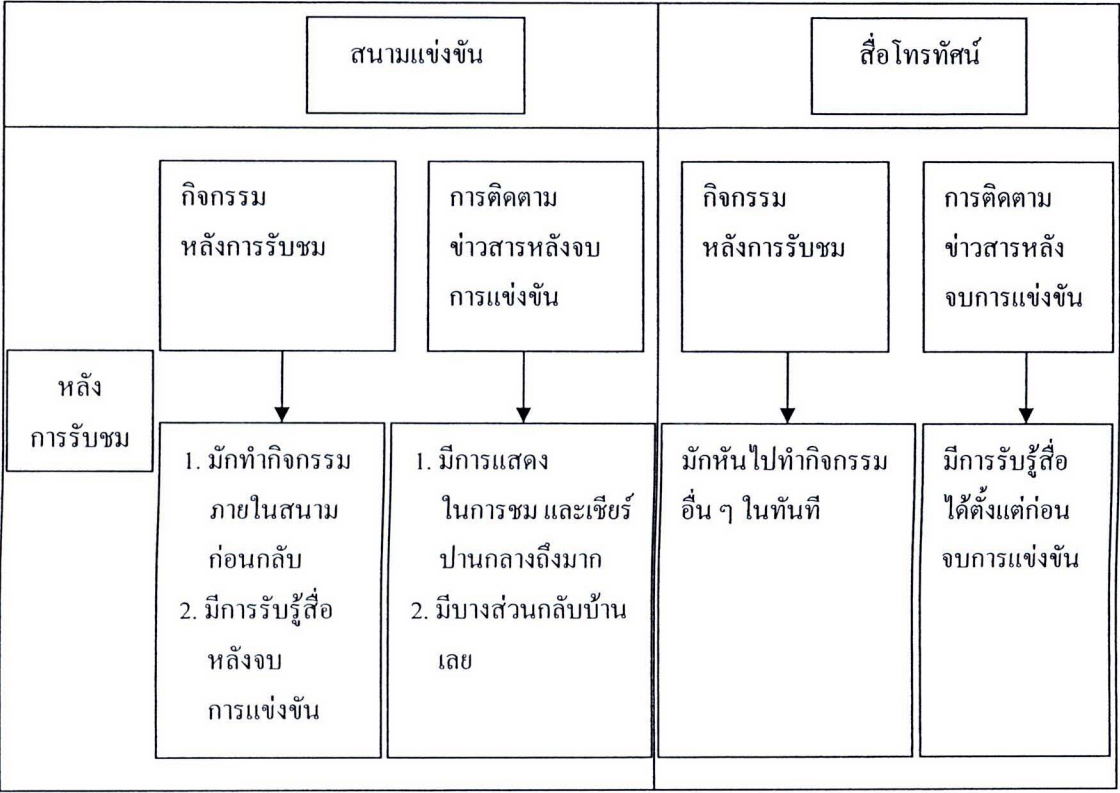

ภาพ 34 การสรุปเปรียบเทียบพฤติกรรมระหว่างการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก ในสนามแข่งขันและพฤติกรรมรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์

เปรียบเทียบพฤติกรรมหลังการรับชม

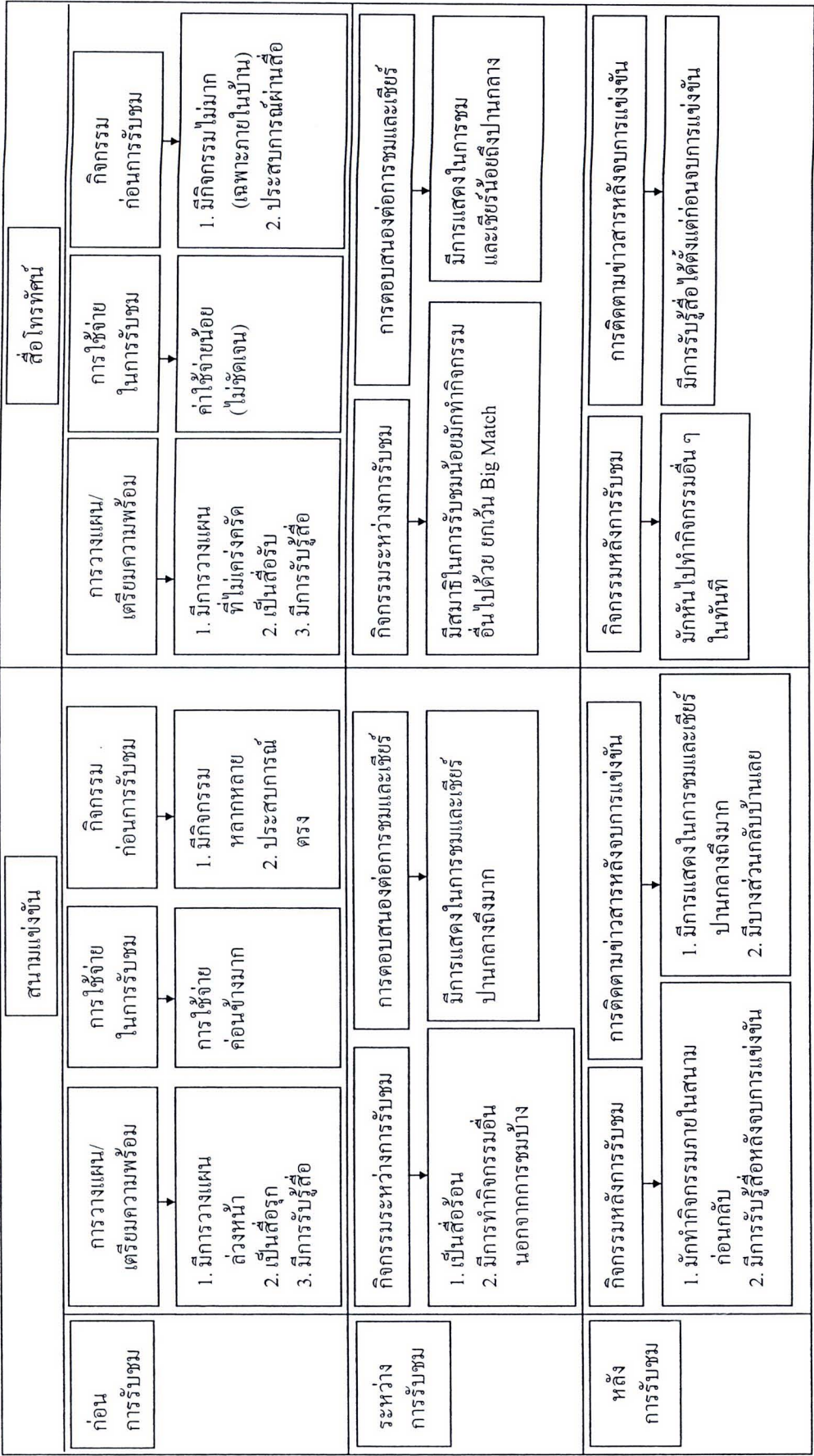
กิจกรรมหลังการรับชม เป็นพฤติกรรมต่อเนื่องที่ตกค้างมาจากการรับชม การแข่งขันที่อยู่ในรูปแบบของการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสนาม หรือการพูดคุย วิพากษ์วิจารณ์หลังจบการแข่งขัน ก่อนที่จะแยกย้ายกันกลับไป ถือว่าเป็นอีกมิติหนึ่งของปัจจัยพื้นฐานเกมกีฬา โดยผู้ชมหรือแฟนบอลจะได้ผ่อนคลายจากอารมณ์สนุกสนาน ตื่นเต้น ยินดี เสียใจ จากเกมการแข่งขัน เพื่อกลับสู่ภาวะปกติในชีวิตประจำวันของตนเอง ณ ขณะที่ในพื้นที่การรับชมภายในบ้าน หลังการรับชมนั้นยังคงมีกิจกรรมการพูดคุย วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการแข่งขันที่เพิ่งจะจบลงไป รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น รับชมต่อไป เปลี่ยนช่อง สังสรรค์ดื่มกิน หรือหันไปทำกิจกรรมอย่างอื่นเต็มที่ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นพฤติกรรมที่ผู้ชมสร้างสรรค์ขึ้นมาอย่างอิสระ โดยเฉพาะการผ่อนคลายจากบรรยากาศที่สนุกสนานตื่นเต้น และการเชื่อมโยงตัวเองกับเพื่อนฝูง โดยที่ผูกติดอยู่กับ ผลแพ้-ชนะของทีมที่เชียร์

การติดตามข่าวสารหลังจบการแข่งขัน การติดตามผลการแข่งขันของคู่อื่น ๆ จาก สื่อต่าง ๆ นั้น ก็เป็นอีกพฤติกรรมหนึ่งที่ผู้ชมหรือแฟนบอลมักกระทำโดยที่ไม่จำเป็นว่า จะต้องทำทันทีหลังจบการแข่งขันภายในสนามเลย โดยที่ผู้ชมสามารถติดตามข่าวสาร จากสื่อได้จากในช่วงชีวิตประจำวันได้เช่นกัน ขณะที่การรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์นั้น การติดตามผลการแข่งขันจากสื่อต่าง ๆ ก็มีเช่นเดียวกับการรับชมในสนามแข่งขัน แต่กรณีรับชมในบ้าน ผู้ชมสามารถกระทำได้ที่ทันทีหลังจบการแข่งขัน หรืออาจจะ ตรวจสอบไปพร้อม ๆ กับการรับชมได้ โดยเฉพาะกับสื่ออินเทอร์เน็ต

ภาพ 35 การสรุปเปรียบเทียบพฤติกรรมหลังการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก
ในสนามแข่งขันและพฤติกรรมรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์

จากการสร้างข้อสรุปที่ได้จากการสังเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชม
ฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกในสนามแข่งขันและผ่านสื่อโทรทัศน์ ผู้วิจัยสามารถสรุป
ออกมาเป็นแผนภูมิรวมได้ดังนี้

ภาพ 36 ข้อสรุปของพฤติกรรมการรับชมฟุตบอลไทยแลนด์พรีเมียร์ลีกในสนามแข่งขันและพฤติกรรมการรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์